

ΑΛΙΕΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ
ΤΡΙΠΟΛΙΣ

ΕΤΟΣ ΝΔ', ΑΡΙΘΜ. Φ.308, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022, Είδ. Κωδ. Ἀριθ. Ἐντύπου 040008

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Ειδικός Κωδικός

Αριθμός Έντύπου 040008

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

Γρηγορίου Ε' 13, 221 32 Τρίπολι

Τηλ. 2710 222445 καί 222446

ΕΚΔΟΤΗΣ

ὁ Σεβασμ. **ΛΑΘΞΑΝΔΡΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ὁ Ἀρχιμ. Φιλόθεος Κολλιόπουλος

Χρόνος: Πεντηκοστός Τέταρτος

Τεύχος: 308

Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2022

Φωτογραφίες Έξωφύλλων:

1. Εικόνα τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ σύγχρονον
ἀγιογράφων.

2. Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν ἑναρξιν
τοῦ νέου Πνευματικοῦ Ἔργου τῆς
Μητροπόλεως Μαντινείας.

3. Ἀπὸ τὸν ἑορτασμόν τῆς Ἀλώσεως τῆς
Τριπολιτσᾶς.

4. Οἱ νεοχειροτονηθέντες Ἀδελφοί τῆς
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου Καλτεζῶν
Μαντινείας.

Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων

Τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Φουντούλη

(Λογική Λατρεία, Ἀθήνα 19973,

Ἀποστολική Διακονία, σελ. 328-333).

Σέ λίγες ἡμέρες θά ἑορτάσωμε τὴν
μεγάλην ἑορτὴ τοῦ χριστιανικοῦ
κόσμου, τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων.
Τό γεγονός τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου
θά ξαναφέρῃ ἡ Ἐκκλησία μπροστά στά
μάτια τῆς ψυχῆς μας καί θά μᾶς καλέσῃ
νά προσκυνήσουμε μαζί μέ τούς ποιμέ-
νας καί μέ τούς μάγους τὸν γεννηθέν-
τα βασιλέα καί νά ὑμνολογήσωμε μαζί
μέ τίς στρατιές τῶν οὐρανίων ἀγγέλων
τὴν ἐνανθρώπησι τοῦ Θεοῦ τῆς εἰρήνης
καί τῆς ἀγάπης. Τό «Δόξα ἐν ὑψίστοις
Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις
εὐδοκία», ὁ ἀγγελικὸς ὕμνος τῆς γεννή-
σεως (Λουκ. 2:14), θά ἀντηχήσῃ καί πάλι
στούς ναοὺς μας. Στό νεογέννητο βρέ-
φος τῆς Βηθλεέμ θά ἰδοῦμε τὸν τεχθέν-
τα Σωτῆρα μας, τὸν ἐνανθρωπήσαντα
Θεό. Σ' αὐτό τό βρέφος θά ἀντικρῶσωμε
τὴν «λύτρωσιν» ποῦ «ἀπέστειλεν ὁ Κύ-
ριος τῷ λαῷ αὐτοῦ» (Ψαλμ. 110:9), γιατί
μέσα στό βρεφικὸ του σῶμα δέν κρύβε-
ται μόνον ὁ Θεός, ἀλλὰ καί τό πλήρωμα
τῆς σωτηρίας μας, ἡ ἀνακαίνισις καί ἡ
θέωσις τῆς φθαρτῆς μας φύσεως, ἡ και-
νὴ κτίσις· ὁ ἀνθρωπος ποῦ γίνεται Θεός,
αὐτό τό μυστήριον τῆς σωτηρίας καί τῆς
λυτρώσεως ὅλων ἡμῶν.

Ἀκριβῶς δέ λόγῳ τῆς θεολογικῆς της
αὐτῆς σπουδαιότητος, ἡ ἑορτὴ τῶν Χρι-
στουγέννων ἀποτελεῖ μαζί μέ τὴν ἑορ-

τή τοῦ Πάσχα τούς δύο μεγάλους πόλους γύρω ἀπό τούς ὁποίους στρέφεται τό λειτουργικό ἔτος. Τό Πάσχα εἶναι ἡ κορωνίς τῶν κινητῶν καί τά Χριστούγεννα τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν. Εἰδικά δέ ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἡ «μητρόπολις» τῶν ἑορτῶν, κατὰ τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο (Εἰς τόν μακάριον Φιλογόνιον, 3), γιατί τό γεγονός πού ἑορτάζομε κατ' αὐτή εἶναι ἡ προϋπόθεσις ὅλων τῶν ἄλλων σταθμῶν τῆς σωτηρίας μας. Ἄν δέν ἐγεννᾶτο ὁ Χριστός οὔτε θά ἐβαπτίζετο, οὔτε θά ἐδίδασκε καί θά ἐθανματούργει, οὔτε θά ἔπασχε καί θά ἀνίστατο. Ἦδη μέ τήν γέννησι τοῦ Χριστοῦ ἡ σωτηρία τοῦ γένους μας ἔχει δυνάμει συντελεσθῇ. Ἡ θεία καί ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἔχουν ἐνωθῇ ἐν Χριστῷ. Ὁ Θεός καί ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός ἀποτελεῖ τήν ζῶσαν εἰκόνα καί τήν ἐγγύησι τῆς μελλοντικῆς ἐν Χριστῷ ἀνακεφαλαιώσεως τῶν πάντων.

Θά περίμενε κανεῖς ὕστερα ἀπό ὅλα αὐτά ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων νά εἶναι καί ἡ χρονολογικῶς πρώτη ἑορτή τοῦ χριστιανικοῦ ἡμερολογίου. Ἡ ἑορτή ὅμως τοῦ Πάσχα καί ἡ καθ' ἑβδομάδα ἐπανάληψίς της, ἡ Κυριακή, εἶναι κατὰ πολύ ἀρχαιότερα ἀπό τά Χριστούγεννα. Γιά πρώτη φορά κατὰ τά μέσα τοῦ Β' αἰῶνος αἱρετικές γνωστικές παραφυάδες ἀρχίζουν νά ἑορτά-

ζουν τά Χριστούγεννα μαζί μέ τήν Βάπτισι τοῦ Χριστοῦ τήν παλαιά ἡμερομηνία τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου, στάς 6 δηλαδή Ἰανουαρίου. Μέχρι τόν Δ' αἰῶνα στήν Ἀνατολή συνεώρταζαν τήν ἡμέρα αὐτή τίς δύο αὐτές ἑορτές μέ τό ὄνομα «Ἐπιφάνεια» ἢ «Θεοφάνεια».

Ἡ ἀκριβής ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ δέν μᾶς εἶναι γνωστή ἀπό τά Εὐαγγέλια. Ἀπό ἐνδείξεις πού ἔχομε ἀπό τόν εὐαγγελιστή Λουκᾶ (ἀπογραφή, ταξίδι ἐπιτόκου γυναικός, παραμονή σέ σταῦλο ζῶων, ποιμένες ἀγραυλοῦντες καί φυλάσσοντες τās φυλακάς τῆς νυκτός), φαίνεται ὅτι ἡ γέννησίς Του δέν ἔγινε κατὰ τούς χειμερινούς μῆνες. Οἱ ὀπαδοί τοῦ Βασιλείδου τήν καθώριζαν στάς 20 Μαΐου ἢ στάς 19 ἢ στάς 20 Ἀπριλίου. Γιά πρώτη φορά γύρω στό 330 εἰσῆλθη στήν Ρώμη ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων χωριστά ἀπό τήν ἑορτή τῶν Ἐπιφανείων τῆς 6ης Ἰανουαρίου. Ἡμέρα ἑορτασμοῦ της καθωρίσθη ἡ 25η Δεκεμβρίου, ὄχι γιατί κατ' αὐτήν ὑπελόγισαν ὅτι ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἀλλά γιά τούς ἴδιους λόγους πού στήν Ἀνατολή ὠρίσθη ἡ 6η Ἰανουαρίου. Ἡ 25η Δεκεμβρίου ἦταν κατὰ τό νέο τότε ἡμερολόγιο ἡ ἡμέρα τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου. Κατ' αὐτήν οἱ ἐθνικοὶ ἐώρταζαν τήν γενέθλιο ἡμέρα τοῦ ἀηττήτου ἡλίου, τήν αὐξηση δηλαδή τῆς ἡμέρας, τήν νίκη τοῦ

φωτός κατά τοῦ σκότους. Στήν παγανιστική αὐτήν ἑορτή ἡ χριστιανική Ἐκκλησία πολύ σοφά ἀντέταξε τήν γέννησι τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, τοῦ νοητοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, τοῦ Χριστοῦ, πού ἀνέτειλεν ἐκ Παρθένου καί ἐφώτισε τήν ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου ἀνθρωπότητα. Ἦταν δέ τόσον ἐπιτυχής ὁ συνδυασμός αὐτός, ὥστε μέσα σέ λίγα χρόνια ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων διεδόθη σ' ὅλοκληρο σχεδόν τόν χριστιανικό κόσμο. Ἀπό τήν Ρώμη διεδόθη στήν Δύσι· γύρω στό 376 τήν βρίσκομε στίς Ἐκκλησίες τῆς Ἀντιοχείας καί τῆς Καισαρείας Καππαδοκίας, γύρω στό 431 στό Ἱεροσόλυμα καί βαθμυδόν σ' ὅλες τίς Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς, ἐκτός ἀπό τήν ἄρμενική.

Συγχρόνως μέ τήν διάδοσί της παρουσιάζεται καί μία προσπάθεια ἱστορικῆς της δικαιοσύνης. Ὁ Πρόδρομος συνελήφθη ἕξ μῆνες πρό τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (Λουκ. 1:26). Μέ βάσι τήν 25η Δεκεμβρίου ὁ εὐαγγελισμός πρέπει νά ἔγινε πρίν ἀπό ἑννέα μῆνες, δηλαδή τήν 25η Μαρτίου καί ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου τήν 23η Σεπτεμβρίου. Πατήρ τοῦ Προδρόμου ἦταν ὁ ἱερεὺς Ζαχαρίας, πού μπῆκε στό ἱερό νά θυιάσῃ καί εἶδε τόν ἄγγελο, πού τοῦ εὐηγγελίσθη τήν μέλλουσα σύλληψι τοῦ Βαπτιστοῦ (Λουκ. 1:9-11). Ἐδῶ τά πράγματα πιέζονται λίγο γιά νά δώσουν τό ζητούμενο.

Ὁ Ζαχαρίας γίνεται ἀρχιερεὺς καί δέν μπαίνει στό ἅγια, ἀλλά στό ἅγια τῶν ἁγίων τοῦ ἰουδαϊκοῦ ναοῦ. Στά ἅγια τῶν ἁγίων ἐμπαινε ὁ ἀρχιερεὺς μόνον μία φορά τό ἔτος, στήν ἑορτή τοῦ ἐξιλασμοῦ. Αὐτή τοποθετεῖται λίγο πρό τῆς 23ης τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἔτσι καί ἀπό ἄλλο δρόμο ἐρχόμαστε στίς ἴδιες ἡμερομηνίες: 23η Σεπτεμβρίου σύλληψις τοῦ Προδρόμου, 25η Μαρτίου εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου «τῷ μηνί τῷ ἔκτῳ» 24η Ἰουνίου γέννησις τοῦ Προδρόμου καί μετά ἀπό ἕξ μῆνες γέννησις τοῦ Χριστοῦ: 25η Δεκεμβρίου.

Στήν λειτουργική διαμόρφωσι τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἐπέδρασε ἡ προϋφισταμένη, καθὼς εἴπαμε, ἑορτή τοῦ Πάσχα. Κατά τόν Δ' αἰῶνα στό Ἱεροσόλυμα, καθὼς μαρτυρεῖ ἡ προσκυνήτρια Αἰθερία στό Ὀδοιπορικό της, κατὰ μίμησι τοῦ Πάσχα ἐγένετο νυκτερινή λειτουργία ἀπό τόν ἐπίσκοπο Ἱεροσολύμων στόν ναό τῆς Γεννήσεως στήν Βηθλεέμ. Μετά ἀπό αὐτήν ὅλος ὁ λαός μέ ἐπὶ κεφαλῆς τόν κλῆρο καί τόν ἐπίσκοπο κατηυδύνοντο ἐν λιτανείᾳ στό Ἱεροσόλυμα ψάλλοντες τό «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Στόν ναό τῆς Ἀναστάσεως ἐγένετο ὕστερα ἀπό μικρά διακοπή ἡ δευτέρα λειτουργία. Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἡ ἐπίδρασις τοῦ Πάσχα ἐγένετο ὅλο καί μεγαλυτέρα. Στήν σημερινή δέ μορφή τῶν ἀκολουθιῶν μπο-

ροῦμε εὐκολα νά διακρίνωμε τόν βαθμό καί τά στοιχεῖα τῶν ἐπιδράσεων αὐτῶν, ἰδίως στήν προεόρτιο περίοδο, τήν ὁποία καί διερχόμεθα.

Πρῶτον προσετέθη στήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων μία παρασκευαστική Κυριακή· τήν ὠνόμασαν «Κυριακή τῶν ἁγίων Πατέρων». Πατέρες ἐννοοῦνται ὅχι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά οἱ κατά σάρκα πρόγονοι τοῦ Χριστοῦ καί μάλιστα ὁ γενάρχης Ἀβραάμ. Ὑστερα τό θέμα τῆς Κυριακῆς αὐτῆς διεπλατύνθη καί περιέλαβε ὅλους τοὺς πρό Χριστοῦ δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, προγόνους ἢ μή τοῦ Χριστοῦ. Ὡς εὐαγγελική περικοπή ἀνεγινώσκετο, ὅπως καί μέχρι σήμερα, ἡ γενεαλογία τοῦ Χριστοῦ, πού περιέχεται στό πρῶτο κεφάλαιο τοῦ Κατά Ματθαῖον Εὐαγγελίου, καί ὡς ἀπόστολος ἀπό τήν Πρός Ἑβραίους ἐπιστολή ἡ περικοπή πού ἀναφέρεται στά παθήματα τῶν «μαρτυρηθέντων διά τῆς πίστεως» ἀνδρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Εβρ. 11:9-10, 32-40). Ἡ διαπλάτυνσις αὐτή τοῦ ἐορτολογικοῦ περιεχομένου τῆς Κυριακῆς πρό τῶν Χριστουγέννων καί ἡ τάσις ἀναπτύξεως τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου ἐπέφεραν βραδύτερον τήν διχοτόμησι, τρόπον τινά, τῆς Κυριακῆς αὐτῆς καί τήν μετάδεσι μέρους τοῦ θέματός της στήν πρό αὐτῆς Κυριακή. Ἔτσι οἱ Κυριακές τῶν ἁγίων

Πατέρων ἔγιναν δύο καί, πρὸς διακρίσιν, ἡ μία ὠνομάσθη «Κυριακή πρό τῆς Χριστοῦ γεννήσεως», ἡ παλαιότερα, καί ἡ ἄλλη διετήρησε τό παλαιό ὄνομα «Κυριακή τῶν ἁγίων Πατέρων», πού γιά νά μή συγχέεται μέ τίς Κυριακές τῶν Πατέρων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων πῆρε τό ὄνομα «Κυριακή τῶν Προπατόρων». Γι' αὐτήν ἐξελέγη ἡ εὐαγγελική περικοπή πού ὁμιλεῖ γιά τό μέγα δεῖπνο τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, στό ὁποῖο πολλοί ἀπό ἀνατολῶν καί δυσμῶν θά ἔλθουν καί θά ἀνακλιθοῦν μαζί μέ τόν Ἀβραάμ, ἐνῶ οἱ υἱοί τοῦ νυμφῶνος, οἱ Ἰσραηλίται, θά ἐκβληθοῦν ἔξω (Λουκ. 14:4, 24. πρβλ., Ματθ. 8:11). Γιά νά ἐμπλουτισθῇ τό θέμα τῆς Κυριακῆς αὐτῆς μετετέθη σ' αὐτήν καί ἡ μνήμη τοῦ προφήτου Δαυιδ καί τῶν τριῶν παίδων ἀπό τήν 17η Δεκεμβρίου. Ἀλλά καί γιά τήν πρό τῆς Κυριακῆς τῶν Προπατόρων Κυριακή, τήν τρίτη δηλαδή πρό τῶν Χριστουγέννων, ἀνεζητήθη ἀνάλογος προεόρτιος περικοπή καί ὡς τέτοια προεκρίθη ἐκ μεταδέσεως ἡ περικοπή τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Λουκᾶ τῆς Γ' Κυριακῆς, πού ὁμιλεῖ γιά τήν θεραπεία τῆς συγκυπτούσης, πού ἦταν «θυγάτηρ τοῦ Ἀβραάμ» (Λουκ. 13:10-17). Ἔτσι, ὅλος ὁ Δεκέμβριος μῆνας πῆρε προεόρτιο χαρακτήρα. Εἶναι ἀφιερωμένος στήν Παλαιά Διαθήκη, στοὺς προφήτας καί στοὺς προπάτορας

ΑΛΙΕΥΣ

τοῦ Χριστοῦ, στήν περίοδο τῆς ἀναμονῆς τοῦ Μεσσίου. Γι' αὐτό ἀκριβῶς βλέπουμε νά ἀναγράφεται στά ἑορτολόγια ἡ μνήμη τοῦ προφήτου Ναούμ τήν 1η Δεκεμβρίου, τοῦ προφήτου Ἀββακούμ τήν 2α, τοῦ προφήτου Σοφονίου τήν 3η, τοῦ προφήτου Ἀγγαίου τήν 16η καί τοῦ προφήτου Δανιήλ καί τῶν τριῶν παιδῶν τήν 17η. Τοῦ Πάσχα προηγεῖτο νηστεία. Τά Χριστούγεννα κατ' ἀρχάς ἀπέκτησαν μία ὀλιγοήμερο προπαρασκευαστική νηστεία, πού κατὰ τόν Ζ' αἰῶνα ἐλκυομένη ἀπό τό πρότυπο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐγίνε καί αὐτή τεσσαρακονθήμερος καί ἀρχίζει ἀπό τήν 15η Νοεμβρίου.

Ἀλλά τό στοιχεῖο ἐκεῖνο πού ἔδωσε, ὅπως συνήθως, ἰδιαίτερο προπαρασκευαστικό καί προεόρ-

τιο τόνο στήν πρό τῶν Χριστουγέννων περίοδο εἶναι οἱ ὕμνοι, πού παρεμβάλλονται στίς ἀκολουθίες τοῦ ἑσπερινοῦ, τοῦ ὄρθρου καί τοῦ ἀποδείπνου τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Ἡ παρεμβολή γίνεται κατὰ ἓνα μεθοδικό καί κλιμακωτό ἀνοδικό σύστημα. Ἀπό τήν 21η Νοεμβρίου ἀρχίζουν νά ψάλλονται οἱ καταβασίες τῶν Χριστουγέννων «Χριστός γεννᾶται δοξάσατε...», ἀπό τήν 26η προστίθεται καί τό προεόρτιο κοντάκιο «Ἡ Παρθένος σήμερον τόν προαιώνιον Λόγον...» ἀπό τήν 30η Νοεμβρίου ἀρχίζει ἡ παρεμβολή καί ἄλλων προεορτιῶν τροπαρίων. Ἀπό τήν 20η Δεκεμβρίου τό προεόρτιο στοιχεῖο κυριαρχεῖ πιά στίς ἀκολουθίες· κανόνες, στιχηρά, καδίσματα, ἐξαποστειλάρια ἔχουν ὅλα προεόρτιο χαρακτήρα.

Εἰς τό Γενέθλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Μυστήριον παράξενο καί παράδοξον ἀντικρῶ. Βοσκῶν φωνές φτάνουν σ' αὐτιά μου. Δέν παίζουν σήμερα μέ τίς φλογέρες τους κάποιον τυχαῖο σκοπό. Τά χεῖλη τους ψάλλουν ὕμνον οὐράνιον. Οἱ ἄγγελοι ὕμνο-λογοῦν, οἱ ἀρχάγγελοι ἀννυνοῦν, ψάλλουν τά Χερουβεὶμ καί δοξολογοῦν τά Σεραφεῖμ. Πανηγυρίζουν ὅλοι, βλέποντας τό Θεό στή γῇ καί τόν ἄνθρωπον στούς οὐρανούς. Σήμερα ἡ Βηθλεέμ μιμήθηκε τόν οὐρανόν: Ἀντί γ' ἀστέρια, δέχτηκε τοὺς ἀγγέλους· ἀντί γὰρ ἥλιο, δέχτηκε τόν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης. Καί μή ζητᾷς νά μάθεις τό πῶς. Γιατί ὅπου θέλει ὁ Θεός, ἀνατρέπονται οἱ φυσικοὶ νόμοι.

Ἐκεῖνος λοιπόν τό θέλησε. Καί τό ἔκανε. Κατέβηκε στή γῇ καί ἔσωσε τόν ἄνθρωπον. Ὅλα συνεργάστηκαν μαζί Του γι' αὐτόν τό σκοπό. Σήμερα γεννιέται Αὐτός πού ὑπάρχει αἰώνια, καί γίνεται αὐτό πού ποτέ δέν ὑπῆρξε. Εἶναι Θεός καί γίνεται ἄνθρωπος! Γίνεται ἄνθρωπος καί πάλι Θεός μένει!

Ὅταν γεννήθηκε, οἱ Ἰουδαῖοι δέν δέχονταν τήν παρά-

δοξή γέννησής Του: Ἀπό τή μία οἱ Φαρισαῖοι παρερμηνεύαν τά ἱερά βιβλία· καί ἀπό τήν ἄλλη οἱ γραμματεῖς δίδασκαν ἀλλά ἀντί ἄλλων. Ὁ Ἡρώδης πάλι, ζητοῦσε νά βρεῖ τό νεογέννητο Βρέφος ὅχι γιά νά τό τιμήσει, μά γιά νά τό θανατώσει. Ἐ λοιπόν, ὅλοι αὐτοί σήμερα τρίζουν τά μάτια τους, βλέποντας τό Βασιλιά τ' οὐρανοῦ νά βρίσκεται στή γῇ μ' ἀνθρώπινη σάρκα, γεννημένος ἀπό παρθενική μήτρα.

Καί ἦρθαν οἱ βασιλιάδες νά προσκυνήσουν τόν ἐπουράνιον Βασιλιά τῆς δόξας. Ἦρθαν οἱ στρατιῶτες νά ὑπηρετήσουν τόν Ἀρχιστράτηγον τῶν οὐράνιων Δυνάμεων. Ἦρθαν οἱ γυναῖκες νά προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού μετέβαλε τίς λύπες τῆς γυναίκας σέ χαρά. Ἦρθαν οἱ παρθένες νά προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού δημιούργησε τοὺς μαστούς καί τό γάλα, καί τώρα θηλάζει ἀπό Μητέρα Παρθένο. Ἦρθαν τά νήπια νά προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού ἔγινε νήπιο, γιά νά συνδέσει δοξολογικό ὕμνον «ἀπ' τά στόματα τῶν νηπίων» (Ψαλμ. 8:3). Ἦρθαν τά παιδιά νά προσκυνήσουν

Ἐκεῖνον πού ἡ μανία τοῦ Ἡρώ-
δη τὰ ἀνέδειξε σέ πρωτομάρτυρες.
Ἦρθαν οἱ ποιμένες νά προσκυνή-
σουν τόν καλό Ποιμένα, πού θυ-
σίασε τή ζωή Του γιά χάρη τῶν
προβάτων. Ἦρθαν οἱ ἱερεῖς νά
προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού ἔγι-
νε ἀρχιερέας ὅπως ὁ Μελχισεδέκ
(Εβρ. 5:10). Ἦρθαν οἱ δοῦλοι νά
προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού πῆρε
μορφή δούλου, γιά νά μετατρέ-
ψει τή δουλεία μας σ' ἐλευθερία.
Ἦρθαν οἱ ψαράδες νά προσκυνή-
σουν Ἐκεῖνον πού τοὺς μετέβαλε
σέ «ψαράδες ἀνθρώπων» (Ματθ.
4:19). Ἦρθαν οἱ τελῶνες νά προ-
σκυνήσουν Ἐκεῖνον πού ἀπό
τοὺς τελῶνες ἀνέδειξε εὐαγγελι-
στή. Ἦρθαν οἱ πόρνες νά προσκυ-
νήσουν Ἐκεῖνον πού παρέδωσε
τά πόδια του στά δάκρυα μίας
πόρνης.

Κοντολογίς, ἦρθαν ὅλοι οἱ
ἁμαρτωλοί νά δοῦν τόν Ἄμνό τοῦ
Θεοῦ, πού σηκώνει στούς ὠμους
Του τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου: Οἱ
μάγοι γιά νά Τόν προσκυνήσουν·
οἱ ποιμένες γιά νά Τόν δοξολο-
γήσουν· οἱ τελῶνες γιά νά Τόν
κηρύξουν· οἱ πόρνες γιά νά Τοῦ
προσφέρουν μύρα· ἡ Σαμαρείτις
γιά νά ξεδιψάσει· ἡ Χαναναία
γιά νά εὐεργετηθεῖ.

Ἀφοῦ λοιπόν ὅλοι σκιρτοῦν
ἀπό χαρά, θέλω κι ἐγώ νά σκιρ-
τήσω, θέλω νά χορέψω, θέλω νά
πανηγυρίσω. Δίχως κιθάρα, δίχως
αὐλό, δίχως λαμπάδες ἀναμμένες
στά χέρια μου. Πανηγυρίζω κρα-

τώντας, ἀντί γι' αὐτά, τὰ σπάρ-
γανα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτά εἶναι
ἡ ἐλπίδα μου, αὐτά ἡ ζωή μου,
αὐτά ἡ σωτηρία μου, αὐτά ὁ
αὐλός μου, αὐτά ἡ κιθάρα μου.
Γι' αὐτό τὰ ἔχω μαζί μου: Γιά νά
πάρω ἀπό τή δύναμή τους δύνα-
μη, γιά νά φωνάξω μαζί μέ τοὺς
ἀγγέλους «δόξα στὸν ὕψιστο Θεό»
καί μέ τοὺς ποιμένες «καί εἰρή-
νη στή γῆ, εὐλογία στοὺς ἀνθρώ-
πους» (Λουκ. 2:14).

Καί ξέρετε γιατί; Γιατί Ἐκεῖνος
πού προαιώνια γεννήθηκε ἀπό
τόν Πατέρα ἀνεξήγητα, γεννιέται
σήμερα ἀπό παρθένα ὑπερφυσι-
κά. Τό πῶς, τό γνωρίζει ἡ χάρη
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐμεῖς μόνο
τοῦτο μπορούμε νά ποῦμε: Πῶς
ἀληθινὴ εἶναι καί ἡ οὐράνια γέν-
νησή του, ἀδιάψευστη εἶναι καί ἡ
ἐπίγεια. Ἀλήθεια εἶναι ὅτι γεννή-
θηκε Θεός ἀπὸ Θεό, ἀλήθεια εἶναι
καί ὅτι γεννήθηκε ἄνθρωπος ἀπὸ
παρθένα. Στόν οὐρανὸ εἶναι ὁ μό-
νος πού γεννήθηκε ἀπὸ τόν Πατέ-
ρα μόνο, υἱὸς Του μονογενής. Καί
στή γῆ εἶναι ὁ μόνος πού γεννή-
θηκε ἀπὸ τήν Παρθένο μόνο, υἱὸς
της μονογενής. Ὅπως στήν περί-
πτωση τῆς οὐράνιας γεννήσεώς
Του εἶναι ἀσέβεια νά σκεφτοῦμε
μητέρα, ἔτσι καί στήν περίπτωση
τῆς ἐπίγειας γεννήσεώς Του εἶναι
βλασφημία νά ὑποθέσουμε πατέ-
ρα. Ὁ Θεός Τόν γέννησε μέ τρόπο
θεϊκό. Ἡ Παρθένος Τόν γέννησε
μέ τρόπο ὑπερφυσικό. Ἐτσι, οὔτε
ἡ οὐράνια γέννησή Του μπορεί

νά εξηγηθεῖ, οὔτε ἡ ἐνανθρώπησή Του μπορεῖ νά ἐρευνηθεῖ. Τό ὅτι Τόν γέννησε ἡ Παρθένος σήμερα τό γνωρίζω. Τό ὅτι Τόν γέννησε ὁ Θεός προαιώνια τό πιστεύω. Κι ἔχω μάθει νά τιμῶ σιωπηλά τή γέννησή Του, χωρίς φιλοπερίεργες ἐρευνες κι ἀνώφελες συζητήσεις. Γιατί, σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τό Θεό, δέν πρέπει νά στέκεται κανείς στή φυσική εξέλιξη τῶν πραγμάτων, ἀλλά νά πιστεύει στή δύναμη Ἐκείνου πού κατευθύνει τά πάντα.

Τί φυσικότερο ἀπ' τό νά γεννήσει μία παντρεμένη γυναίκα; Ἀλλά καί τί πιό παράδοξο ἀπ' τό νά γεννήσει παιδί μία παρθένα, δίχως ἄνδρα, καί νά παραμείνει παρθένα; Γι' αὐτό λοιπόν μπορούμε νά ἐρευνοῦμε ὅ,τι γίνεται σύμφωνα μέ τούς φυσικούς νόμους. "Ὅ,τι ὅμως συμβαίνει μέ τρόπο ὑπερφυσικό, ἄς τό σεβόμαστε σιωπηλά." Ὅχι γιατί εἶναι ἐπικίνδυνο, ἀλλά γιατί εἶναι ἀνερμήνευτο.

Φόβο νιώθω μπροστά στό θεῖο μυστήριο. Τί νά πῶ καί τί νά ἀλλήσω; Βλέπω ἐκείνη πού γέννησε. Βλέπω κι Ἐκεῖνον πού γεννήθηκε. Ἀλλά τόν τρόπο τῆς γεννήσεως δέν μπορῶ νά τόν καταλάβω. "Ὅπου θέλει, βλέπετε, ὁ Θεός, νικῶνται οἱ φυσικοί νόμοι." Ἐτσι ἔγινε κι ἐδῶ: Παραμερίστηκε ἡ φυσική τάξη καί ἐνέργησε ἡ θεία θέληση. Πόσο ἀνέκφραστη εἶναι ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ!

Ὁ προαιώνιος Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ

ἄφθαρτος καί ἀόρατος καί ἀσώματος, κατοίκησε μέσα στό φθαρτό καί ὁρατό σῶμα μας. Για ποιό λόγο; Νά, ὅπως ξέρετε, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι πιστεύουμε περισσότερο σ' ὅ,τι βλέπουμε παρά σ' ὅ,τι ἀκοῦμε. Στά ὁρατά πιστεύουμε. Στ' ἀόρατα ὄχι. Ἐτσι δέν πιστεύαμε στόν ἀόρατο ἀληθινό Θεό, ἀλλά λατρεύαμε ὁρατά εἰδωλα μέ μορφή ἀνθρώπων. Δέχτηκε λοιπόν ὁ Θεός νά παρουσιαστεῖ μπροστά μας μέ ὁρατή μορφή ἀνθρώπου, γιά νά διαλύσει μ' αὐτόν τόν τρόπο κάθε ἀμφιβολία γιά τήν ὑπαρξή Του. Κι ὕστερα, ἀφοῦ μᾶς διδάξει μέ τήν αἰσθητή καί ἀναμφισβήτητη παρουσία Του, νά μᾶς ὁδηγήσει εὐκόλα στήν ἀληθινή πίστη, στ' ἀόρατα καί ὑπερφυσικά.

Κατάπληξη μέ γεμίζει τό θαῦμα! Παιδί βλέπω τόν προαιώνιο Θεό! Σέ φάτνη ἀναπαύεται, Αὐτός πού ἔχει θρόνο τόν οὐρανό! Χέρια ἀνθρώπινα ἀγγίζουν τόν ἀπρόσιτο κι ἀσώματο! Μέ σπάργανα εἶναι σφιχτοδεμένος, Αὐτός πού σπάει τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας! Ὅμως... τοῦτο εἶναι τό θέλημά Του: Τήν ἀτιμία νά μεταβάλει σέ τιμή· μέ δόξα νά ντύσει τήν εὐτέλεια· καί τήν προσβολή σ' ἀρετή νά μεταπλάσει.

Πῆρε τό σῶμα μου. Μοῦ προσφέρει τό Πνεῦμα Του. Μοῦ χαρίζει τό θησαυρό τῆς αἰώνιας ζωῆς, παίρνοντας ἀλλά καί δίνοντάς μου: Παίρνει τή σάρκα μου

για νά μέ αγιάσει· μουῦ δίνει τό Πνεῦμα Του για νά μέ σώσει.

«Νά, ἡ παρθένος θά μείνει ἔγκυος» (Ησ. 7:14). Τά λόγια εἶναι τῆς συναγωγῆς, μά τό ἀπόκτημα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συναγωγή ἔβαψε τό νῆμα· ἡ Ἐκκλησία φόρεσε τή βασιλική στολή. Ἡ Ἰουδαία Τόν γέννησε· ἡ οἰκουμένη Τόν ὑποδέχτηκε. Ἡ συναγωγή Τόν θήλασε καί Τόν ἔθρεψε· ἡ Ἐκκλησία Τόν παρέλαβε καί ὠφελήθηκε. Στή συναγωγή βλάστησε τό κλῆμα· ἐμεῖς ὁμως ἀπολαμβάνουμε τά σταφύλια τῆς ἀλήθειας. Ἡ συναγωγή τρύγησε τά σταφύλια· οἱ εἰδωολάτρες ὁμως πίνουν τό μυστικό ποτό. Ἐκεῖνη ἔσπειρε στήν Ἰουδαία τό σπόρο· οἱ εἰδωολάτρες ὁμως θέρισαν τό στάχυ μέ τό δρεπάνι τῆς πίστεως. Αὐτοί ἔκοψαν μέ σεβασμό τό ρόδο, καί στούς Ἰουδαίους ἔμεινε τό ἀγκάδι τῆς ἀπιστίας. Τό πουλάκι πέταξε, κι αὐτοί οἱ ἀνόητοι κάθονται καί φυλάνε ἀκόμα τή φωλιά. Οἱ Ἰουδαῖοι πασχίζουν νά ἐρμηνεύσουν τό βιβλίο τοῦ γράμματος, καί οἱ εἰδωολάτρες τρυγοῦν τόν καρπό τοῦ Πνεύματος.

«Νά, ἡ παρθένος θά μείνει ἔγκυος». Πές μου, Ἰουδαῖε, πές μου λοιπόν, ποιόν γέννησε; Δεῖξε, σέ παρακαλῶ, θάρρος, ἔστω καί σάν ἐκεῖνο πού ἔδειξες μπροστά στόν Ἡρώδη. Ἀλλά δέν ἔχεις θάρρος. Καί ξέρω γιατί. Γιατί εἶσαι ἐπίβουλος. Στόν Ἡρώδη μίλησες για νά Τόν ἐξολοθρεύσει· καί σ' ἐμέ-

να δέν μιλάς για νά μήν Τόν προσκυνήσω. Ποιόν λοιπόν γέννησε; Ποιόν; Τό Δημιουργό τῆς κτίσεως. Κι ἂν ἐσύ σωπαίνεις, ἡ φύση τό βροντοφωνάζει. Τόν γέννησε λοιπόν μέ τόν τρόπο πού ὁ ἴδιος θέλησε νά γεννηθεῖ. Στή φύση δέν ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα μίας τέτοιας γεννήσεως. Ἐκεῖνος ὁμως, ὡς κύριος τῆς φύσεως, ἐπινόησε τρόπο γεννήσεως παράδοξο. Κι ἔδειξε ἔτσι ὅτι, καί ἄνθρωπος πού ἔγινε, δέν γεννήθηκε σάν ἄνθρωπος, μά ὅπως μόνο σέ Θεό ταιριάζει. Ἐκεῖνος πού ἔπλασε τόν Ἀδάμ ἀπό παρθένα γῆ, Ἐκεῖνος πού ἀπό τόν Ἀδάμ κατόπιν ἔκαμε γυναῖκα, γεννήθηκε σήμερα ἀπό παρθένα κόρη πού νίκησε τή φύση, ξεπερνώντας τό νόμο τοῦ γάμου. Ὁ Ἀδάμ τότε, χωρίς νά ἔχει γυναῖκα, γυναῖκα ἀπόκτησε. Ἡ Παρθένος τώρα, χωρίς νά ἔχει ἄνδρα, ἄνδρα γέννησε.

Καί γιατί ἔγινε αὐτό; Νά γιατί: Οἱ γυναῖκες εἶχαν ἕνα παλαιό χρέος πρός τούς ἄνδρες, ἀφοῦ ἀπό τόν Ἀδάμ εἶχε βλαστήσει γυναῖκα χωρίς τή μεσολάβηση ἄλλης γυναίκας. Για αὐτό ἡ Παρθένος σήμερα, ξεπληρώνοντας στούς ἄνδρες τό χρέος τῆς Εὐας, γέννησε χωρίς ἄνδρα, δείχνοντας ἔτσι τήν ἰσοτιμία τῆς φύσεως. Σῶος ἔμεινε ὁ Ἀδάμ μετά τήν ἀφαίρεση τῆς πλευρᾶς του. Ἀδιάφθορη ἔμεινε κι ἡ Παρθένος μετά τή γέννηση τοῦ Βρέφους. Ἀλλά πρόσεξε καί κάτι ἀκόμα: Δέν ἔπλασε ὁ

Κύριος κάποιο άλλο σῶμα γιά νά ἐμφανιστεῖ στή γῆ. Πῆρε τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, γιά νά μή φανεῖ ὅτι περιφρονεῖ τήν ὕλη ἀπό τήν ὁποία δημιουργήθηκε ὁ Ἀδάμ. Ἦρθαν ἔτσι, Θεός καί ἄνθρωπος, σέ μυστική ἔνωση. Κι ὁ διάβολος, πού εἶχε ὑποδουλώσει τόν ἄνθρωπο, τράπηκε σέ φυγή.

Ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος, ἀλλά γεννιέται ὡς Θεός. Ἄν προερχόταν, ὅπως ἐγώ, ἀπό ἕναν κοινό γάμο, πολλοί θά θεωροῦσαν ἀπάτη τή γέννησή Του. Γι' αὐτό γεννιέται ἀπό παρθένα· γι' αὐτό διατηρεῖ τή μήτρα της ἁθικτή· γι' αὐτό διαφυλάσσει τήν παρθενία της ἀκέραιη: Γιά νά γίνει ὁ παράξενος τρόπος τῆς γεννήσεως αἰτία ἀκλόνητης πίστεως. Σ' αὐτόν λοιπόν πού θ' ἀμφισβητῇ τήν ἄσπορη γέννηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, θά ἐπικαλεσθῶ ὡς μάρτυρα τήν ἀμόλυντη σφραγίδα τῆς παρθενίας.

Πές μου λοιπόν, Ἰουδαῖε, γέννησε ἡ Παρθένος ἢ ὄχι; Κι ἂν μὲν γέννησε, γιατί δέν ὁμολογεῖς τήν ὑπερφυσική γέννηση; Ἄν πάλι δέν γέννησε, γιατί ἐξαπάτησες τόν Ἡρώδη; Ὅταν ἐκεῖνος ζητοῦσε νά μάθει ποῦ θά γεννηθεῖ ὁ Χριστός, ἐσύ δέν εἶπες «στή Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας» (Ματθ. 2:4); Μήπως ἐγώ γνώριζα τήν πόλη ἢ τόν τόπο; Μήπως ἐγώ γνώριζα τήν ἀξία τοῦ Βρέφους πού ἦρθε στόν κόσμο; Ὁ Ἡσαΐας καί οἱ προφῆτες σας δέν μίλησαν γι' Αὐτό; Κι

ἐσεῖς, οἱ ἀγνώμονες ἐχθροί, δέν ἐξηγήσατε τήν ἀλήθεια; Ἐσεῖς, οἱ γραμματεῖς κι οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ἀκριβεῖς φύλακες τοῦ νόμου, δέν μᾶς διδάξατε γιά τό Χριστό; Ἐσεῖς δέν ἐρμηνεύσατε τίς Γραφές; Μήπως ἐμεῖς γνωρίζαμε τή γλώσσα σας; Καί ὅταν γέννησε ἡ Παρθένος, ἐσεῖς δέν παρουσιάσατε στόν Ἡρώδη τή μαρτυρία τοῦ προφήτη Μιχαῖα, «Ἀλλ' ἀπό σένα, Βηθλεέμ, πόλη τῆς περιοχῆς τοῦ Ἐφραθᾶ, ἂν καί εἶσαι μία ἀπό τίς μικρότερες πόλεις τοῦ Ἰούδα, θά ἀναδειχθεῖ ἀρχηγός τοῦ Ἰσραήλ» (Μιχ. 5:1); Πολύ καλά εἶπε ὁ προφήτης «ἀπό σένα». Ἀπό σᾶς προῆλθε καί παρουσιάστηκε σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο. Παρουσιάστηκε ὡς ἄνθρωπος, γιά νά καθοδηγήσει τούς ἀνθρώπους. Παρουσιάστηκε ὡς Θεός, γιά νά σώσει τήν οἰκουμένη.

Μά τί ὠφέλιμοι ἐχθροί πού εἶσ' ἐσεῖς! Τί φιλόανθρωποι κατηγοροῖ! Ἐσεῖς κατά λάθος δείξατε πῶς τό νεογέννητο τῆς Βηθλεέμ εἶναι Θεός. Ἐσεῖς Τόν κηρύξατε χωρίς νά τό θέλετε. Ἐσεῖς Τόν φανερώσατε, πασχίζοντας νά Τόν κρύψετε. Ἐσεῖς Τόν εὐεργετήσατε, ἐπιθυμώντας νά Τόν βλάψετε. Τί ἀστοιχείωτοι δάσκαλοι εἴστε, ἀλήθεια; Ἐσεῖς πεινᾶτε, καί τρέφετε ἄλλους. Ἐσεῖς διψᾶτε, καί ποτίζετε ἄλλους. Πάμπτωχοι εἴστε, καί πλουτίζετε ἄλλους.

Ἐλᾶτε λοιπόν νά γιορτάσουμε! Ἐλᾶτε νά πανηγυρίσουμε! Εἶναι παράξενος ὁ τρόπος τῆς γιορτῆς,

ὅσο παράξενος εἶναι κι ὁ λόγος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Σήμερα λύθηκαν τὰ μακροχρόνια δεσμά. Ὁ διάβολος καταντροπιάστηκε. Οἱ δαίμονες δραπέτευσαν. Ὁ θάνατος καταργήθηκε. Ὁ παράδεισος ἀνοίχτηκε. Ἡ κατάρρα ἐξαφανίστηκε. Ἡ ἁμαρτία διώχτηκε. Ἡ πλάνη ἀπομακρύνθηκε. Ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύφθηκε. Τό κήρυγμα τῆς εὐσεβείας ξεχύθηκε καί διαδόθηκε παντοῦ. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μεταφυτεύθηκε στή γῆ. Οἱ ἄγγελοι συνομιλοῦν μέ τούς ἀνθρώπους.

Ὅλα ἔγιναν ἓνα. Γιατί; Γιατί κατέβηκε ὁ Θεός στή γῆ κι ὁ ἄνθρωπος ἀνέβηκε στούς οὐρανούς. Κατέβηκε ὁ Θεός στή γῆ καί πάλι βρίσκεται στόν οὐρανό. Ὁλόκληρος εἶναι στόν οὐρανό κι ὁλόκληρος στή γῆ. Ἐγινε ἄνθρωπος κι εἶναι Θεός. Εἶναι Θεός καί πῆρε σάρκα. Κρατιέται σέ παρθενική ἀγκαλιά καί στά χέρια Του κρατάει τήν οἰκουμένη. Τρέχουν κοντά Του οἱ μάγοι. Τρέχουμε κι ἐμεῖς. Τρέχει καί τ' ἀστέρι γιά νά φανερώσει τόν Κύριο τ' οὐρανοῦ. Μά... κι Ἐκεῖνος τρέχει. Τρέχει πρὸς τήν Αἴγυπτο. Καί φαίνεται βέβαια, πὼς πηγαίνει ἐκεῖ γιά ν' ἀποφύγει τήν ἐπιβουλὴ τοῦ Ἡρώδη. Ὅμως τοῦτο γίνεται γιά νά ἐκπληρωθοῦν τὰ προφητικά λόγια: «Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ ἰσραηλιτικός λαὸς θά πάρει τρίτος, μετὰ τούς Ἀσσυρίους καί τούς Αἰγυπτίους, τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ πάνω

στή γῆ» (Ἠσ. 19:24).

Τί λές, Ἰουδαῖε; Ἐσύ ποῦ ἦσουν πρῶτος ἔγινες τρίτος; Οἱ Αἰγύπτιοι καί οἱ Ἀσσύριοι μπῆκαν μπροστά, καί ὁ πρωτότοκος Ἰσραὴλ πῆγε πίσω; Ναί. Ἐτσι εἶναι. Οἱ Ἀσσύριοι θά γίνουν πρῶτοι, ἐπειδὴ αὐτοὶ πρῶτοι μέ τούς μάγους τους προσκύνησαν τόν Κύριο. Πίσω τους οἱ Αἰγύπτιοι, ποῦ Τόν δέχτηκαν, ὅταν κατέφυγε στά μέρη τους γιά ν' ἀποφύγει τήν ἐπιβουλὴ τοῦ Ἡρώδη. Τρίτος καί τελευταῖος ὁ Ἰσραηλιτικός λαός, ποῦ γνώρισε τόν Κύριο ἀπὸ τούς ἀποστόλους, μετὰ τὴ βάπτισή Του στόν Ἰορδάνη.

Τί ἄλλο μένει νά πῶ; Δημιουργό καί φάτνη βλέπω... Βρέφος καί σπάργανα... Λεχὼνα παρθένα, περιφρονημένη. Φτώχεια πολλή... Ἀνέχεια πολλή... Εἶδες ὅμως τί πλοῦτος μέσα στή μεγάλη φτώχεια; Ὁ Πλούσιος ἔγινε φτωχός γιά χάρι μας. Δέν ἔχει οὔτε κρεβάτι οὔτε στρώμα. Μέσα σέ ταπεινό παχνί Τόν ἔχουν ἀποθέσει... Ὡ φτώχεια, πλούτου πηγὴ! Ὡ πλοῦτε ἀμέτρητε, κρυμμένε μέσ στή φτώχεια! Μέσα στή φάτνη κείμεσαι καί τήν οἰκουμένη σαλεύεις. Μέσα σέ σπάργανα τυλίγεσαι καί σπᾶς τὰ δεσμά τῆς ἁμαρτίας. Λέξη ἀκόμα δέν ἄρθρωσες καί δίδαξες στούς μάγους τὴ θεογνωσία.

Τί νά πῶ καί τί νά λαλήσω; Νά Βρέφος σπαργανωμένο! Νά ἡ Μαρία, Μητέρα καί Παρθένος

μαζί! Νά ὁ Ἰωσήφ, πατέρα τάχα τοῦ Παιδιοῦ! Ἐκείνη ἡ γυναίκα, αὐτός ὁ ἄνδρας. Νόμιμες οἱ ὀνομασίες, ἀλλά χωρίς περιεχόμενο. Ὁ Ἰωσήφ μνηστεύθηκε μόνο τή Μαρία, καί τό Ἅγιο Πνεῦμα τήν ἐπισκίασε. Ἔτσι, γεμάτος ἀπορία, δέν ἤξερε τί νά ὑποδέσει γιά τό Βρέφος: Νά πῆ πῶς ἦταν καρπός μοιχείας, δέν τολμοῦσε. Νά προσφέρει λόγο βλάσφημο ἐναντίον τῆς Παρθένου, δέν μπορούσε. Οὔτε πάλι δεχόταν τό Παιδί σάν δικό του, γιατί τοῦ ἦταν ἄγνωστο τό πῶς καί ἀπό ποιόν γεννήθηκε. Ἀλλά νά, πού, πάνω στή σύγχυσή του, παίρνει ἀπάντηση ἀπό τόν οὐρανό, μέ τή φωνή τοῦ ἀγγέλου: «Ἰωσήφ, μή διστάσεις νά πάρεις στό σπίτι σου τή Μαριάμ, γιατί τό παιδί πού περιμένει προέρχεται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα» (Ματθ. 1:20). Καί φανέρωσε ἔτσι σ' ἐκεῖνον καί σ' ἐμᾶς ὅτι τό Ἅγιο

Πνεῦμα ἐπισκίασε τήν Παρθένο.

Γιατί ὅμως ὁ Χριστός θέλησε νά γεννηθεῖ ἀπό παρθένα, ἀφήνοντας ἀβλαβῆ τήν παρθενία της; Νά γιατί: Κάποτε ὁ διάβολος ἐξάπατησε τήν παρθένα Εὐα. Τώρα ὁ ἄγγελος ἔφερε τό λυτρωτικό μήνυμα στήν Παρθένο Μαριάμ. Κάποτε ἡ Εὐα ξεστόμισε λόγο, πού ἔγινε αἰτία θανάτου. Τώρα ἡ Μαρία γέννησε τό Λόγο, πού ἔγινε αἰτία αἰώνιας ζωῆς. Ὁ λόγος τῆς Εὐας ἔδειξε τό δέντρο, πού ἔβγαλε τόν Ἀδάμ ἀπό τόν παράδεισο. Ὁ Λόγος τῆς Μαρίας ἔδειξε τό Σταυρό, πού ἔβαλε τόν Ἀδάμ πάλι στόν παράδεισο.

Σ' αὐτόν λοιπόν, τό Λόγο τοῦ Θεοῦ καί Υἱό τῆς Παρθένου, πού ἄνοιξε δρόμο μέσα σέ τόπο ἀδιάβατο, ἄς ἀναπέμψουμε δοξολογία μαζί μέ τόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τά ὀνόματα τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καί τῶν Θεοφανείων

Ἀρχιμ. Νικολάου Χ. Ἰωαννίδη

(Ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων- Θεοφανείων,
Ἡ' Παν. Λειτουργικοῦ Συμποσίου, σ. 146-151)

Οἱ ἑορτές τῶν Χριστουγέννων καί τῶν Θεοφανείων μᾶς ἔχουν παραδοθεῖ μέ πολλές ὀνομασίες, τίς ὁποῖες συναντοῦμε κυρίως στά ἔργα τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων. Οἱ κυριότερες εἶναι «ἡ γενέθλιος ἡμέρα», «τά θεοφάνεια», «τά Ἐπιφάνεια» καί «τά Φῶτα» (Τό οὐδέτερο πληθυντικοῦ πού παρατηροῦμε, χρησιμοποιεῖται γιά τίς ὀνομασίες τῶν ἑορτῶν καί ὅ,τι αὐτές περιλαμβάνουν. Εἶναι πολύ χαρακτηριστικά τά ὅσα ἀναφέρει ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: Τίς ἐτήσιες ἑορτές τίς ὀνομάζει «τά ἐτήσια», τήν ἑορτή τῶν γενεθλίων «τά γενέθλια», τήν ἑορτή τοῦ γάμου «τά γαμήλια», τήν ὀνομαστική ἑορτή «τά ὀνομαστήρια», τήν ἑορτή τῶν ἐγκαινίων κατοικίας «τά κατοικέσια», κάθε χαρμόσυνη ἑορτή «τά χαρμόσυνα» κ.ο.κ., Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Μῆις τό ἅγιον Βάπτισμα, PG 36, 360B).

Οἱ ἐκφράσεις γενέθλιος ἡμέρα

ἢ τά γενέθλια ἀπό τούς ἀρχαίους χρόνους εἶχαν τήν ἔννοια ἑνός ἐπετειακοῦ ἑορτασμοῦ κάποιου γεγονότος, ὅπως τῆς γεννήσεως ἑνός προσώπου ἢ τά ἐγκαίνια κάποιου ἱεροῦ κτηρίου -συνήθως ἱεροῦ ναοῦ-, ἢ γενικά κάποια ἐπέτειο πού ἔχει σχέση μέ μία ἱερή φανέρωση καί ὡς ἐκ τούτου λάμβανε θρησκευτική χροιά (K. Keyssner, «Natalis templi», Real - Encyclop a die, XXXXII (1935), 1800-18002. Chr. Mohtmann, «Epiphania», Nijmegen, Dekker & Van de Vegt, 1953, σσ. 647, 663). Ὁ Μέγας Βασίλειος μιλώντας γιά τήν ἑορτή τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τήν ὀνομάζει «γενέθλιον ἡμέραν» (Μ. Βασιλείου, Εἰς τήν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, PG 31, 1473A) καί ὁ Ἀστέριος Ἀμασείας ἀναφερόμενος στήν ἴδια ἑορτή λέγει «γενέθλιον ἑορτάζομεν» (Ἀστερίου Ἀμασείας, Λόγος κατηγορικὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Καλανδῶν, PG 40, 217C). Ὁ Γρηγό-

ριος ὁ Θεολόγος, γιά νά δηλώσει τήν ἡμέρα τῆς φανερώσεως τοῦ Θεοῦ στούς ἀνθρώπους «διά γεννήσεως», χρησιμοποιεῖ τή λέξη γενέθλια ὡς ὄρο τεχνικό: «ἡ πανήγυρις εἴτουν Γενέθλια... ἐφάνη γάρ Θεός ἀνθρώποις διά γεννήσεως» (Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ὁμιλία ΛΗ' εἰς τά θεοφάνεια, εἴτουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, PG 36, 312C). Ἐδῶ βλέπουμε ὅτι ὁ Γρηγόριος, χρησιμοποιώντας τή συγκεκριμένη λέξη ὡς νεοεισαχθεῖσα ὀνομασία γιά τή συγκεκριμένη ἐορτή, αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά τήν ἐξηγήσει, προφανῶς γιά νά μπορέσει νά καθιερωθεῖ στό λειτουργικό λεξιλόγιο, πράγμα πού ὅπως φαίνεται συνέβη πολύ σύντομα, ἀφοῦ ὁ Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου χρησιμοποιοῖ τήν ἴδια ὀνομασία χωρίς ἰδιαίτερη ἐξήγηση: «Ἡ σήμερον τῶν ἁγίων Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν γενεθλίων ἐστίν ἐορτή» (Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, Λόγος Α' εἰς τά Γενέθλια τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, PG 39, 37AB. πρβλ. J. Mossay, Les fetes σσ. 23-24).

Ἡ λέξη θεοφάνεια χρησιμοποιεῖτο ἤδη στίς ἐλληνιστικές λατρεῖες, ἰδιαίτερα τοῦ Διονύσου καί τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μέ τήν ἔννοια κάποιας θεϊκῆς φανερώσεως (A. Grabar, Martyrium. Recherches sur le culte des reliques et l'art chretien

antique, II vol. Iconographie, Paris 1946, σσ. 144-145, 152.). Οἱ χριστιανοί τοῦ Δ' αἰῶνα θεωροῦσαν ὡς θεοφάνεια τά εὐαγγελικά γεγονότα, τίς πράξεις τῶν μαρτύρων πού συναντοῦμε στά μαρτυρολογία καί γενικότερα τή φανέρωση τῆς θεότητος στούς ἀνθρώπους (Αὐτόθι, I, σ. 28, II, σ. 136), ὅπως γιά παράδειγμα τή θεία φανέρωση στό Μωυσῆ ἐπάνω στό ὄρος Σινά (Γρηγορίου Νύσσης, Λόγος εἰς τήν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, PG 46, 1136B), ἢ στόν Παῦλο κατά τήν πορεία του πρὸς τή Δαμασκό, ἀλλά πρὸ πάντων τήν Ἐνανθρώπηση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ.

Ἀπό τοὺς Καππαδόκες Πατέρες ὁ Μέγας Βασίλειος δίνει μέ μεγαλύτερη σαφήνεια τήν ὀνομασία Θεοφάνεια στήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων ἐξηγώντας ταυτόχρονα καί τή σημασία τοῦ περιεχομένου της: «ὄνομα θώμεθα τῇ ἐορτῇ ἡμῶν θεοφάνεια· ἐορτάσωμεν τά σωτήρια τοῦ κόσμου, τήν γενέθλιον ἡμέραν τῆς ἀνθρωπότητος. Σήμερον ἐλύθη ἡ καταδίκη τοῦ Ἀδάμ» (Μ. Βασιλείου, Εἰς τήν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, PG 31, 1473A). Ἡ φράση ὅμως πού ὁ ἱερός Πατήρ χρησιμοποιεῖ, «τῇ ἐορτῇ ἡμῶν», δέν μᾶς βοηθεῖ νά ἀντιληφθοῦμε ἂν μέ τή λέξη θεοφάνεια χαρακτηρίζει τήν πανήγυρη τῆς 25ης Δεκεμβρίου ἢ τῆς 6ης Ἰανουαρίου.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐπίσης μέ τήν ἴδια σαφήνεια ἐξηγεῖ τό περιεχόμενο τῆς λέξεως θεοφάνεια γιά τήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων, πού ἐορταζόταν ὁμῶς στίς 25 Δεκεμβρίου: «Τά δέ νῦν θεοφάνεια ἡ πανήγυρις... Ἐφάνη γάρ Θεός ἀνθρώποις διά γεννήσεως· τό μέν ὦν, καί αἰεὶ ὦν ἐκ τοῦ αἰεὶ ὄντος, ὑπέρ αἰτίαν καί λόγον... τό δέ, δι' ἡμᾶς γενόμενον ὕστερον, ἵν' ὁ τό εἶναι δοῦς, καί τό εὔ εἶναι χαρίσεται...» Ὄνομα δέ τῷ φανῆναι, θεοφάνεια» (Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς τά θεοφάνεια, εἴτουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, PG 36, 313C). Ἀλλά καί ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας πολύ νωρίτερα μιλώντας γιά τό σπήλαιο τῆς Γεννήσεως ἀναφέρει «τῷ τῆς πρώτης Θεοφανείας ἀντρώ» (Εὐσεβίου Καισαρείας, Εἰς Κωνσταντῖνον τόν βασιλέα τριακονταετηρικός, θ', PG 20, 1369C).

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος σέ ἀντίθεση πρὸς τοὺς Καππαδόκες ἀποφεύγει νά ὀνομάσει τήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων θεοφάνεια, ἀλλά χαρακτηρίζει θεοφάνεια τήν ἐορτή τῆς Βαπτίσεως, τήν ὁποία θεωρεῖ ἐξαρτώμενη ἀπό τήν ἐορτή τῆς Γεννήσεως: «Ἡ κατὰ σάρκα τοῦ Χριστοῦ γέννησις. Ἀπό γάρ ταύτης τά θεοφάνεια καί τό Πάσχα τό ἱερόν καί ἡ Ἀνάληψη καί ἡ Πεντηκοστή τήν ἀρχὴν καί τήν ὑπόθεσιν ἔλαβον. Εἰ γάρ μὴ ἐτέχθη κατὰ σάρκα ὁ

Χριστός, οὐκ ἂν ἐβαπτίσθη, ὅπερ ἐστὶ τά θεοφάνεια» (Ιω. Χρυσόστομος, Εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον, PG 48, 752. πρβλ. J. Mossay, Les fetes, σσ. 21-23).

Ἡ ὀνομασία τὰ Ἐπιφάνεια σημαίνει γενικῶς κάποια ἐμφάνιση, φανέρωση. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη συναντοῦμε τὴ λέξη αὐτὴ μέ τήν ἔννοια τῆς ἐμφάνισης τοῦ Θεοῦ καί τῆς θαυμαστῆς ἐπέμβασής του στὸν κόσμον (βλ. Β' Μάκ. 2:21, 3:24, 5:4, 12:22, 14:15-15:27, Γ Μάκ. 2:9, 5:8). Στὴν Καινὴ Διαθήκη σημαίνει εἴτε τὴ φανέρωση τοῦ Κυρίου, εἴτε τὴν παρουσία του (βλ. Ρωμ. 16:26, Α' Τιμ. 3:16, Β' Τιμ. 1:10, Β' Θεσ. 2:8 κ.ά.). Κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας λέγοντας «τῆς ἐνσάρκου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπιφανείας» ὑποδηλώνει τὴν Ἐνανθρόπηση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ (Εὐσεβίου Καισαρείας, Ἐκκλησ. Ἱστορία, PG 20, 81A). Οἱ Καππαδόκες χρησιμοποιοῦν διαφόρους τύπους τῆς λέξεως, εἴτε μέ τὴ γενικὴ ἔννοια εἴτε μέ τὴ συγκεκριμένη τῶν θείων ἐμφανίσεων ἢ φανερώσεων. Ὁ Γρηγόριος Νύσσης κάνει συχνὴ χρῆση τοῦ ῥήματος «ἐπιφαίνομαι» μέ τήν ἔννοια τῆς ἐπιγῆς θείας ἐπιφανείας (Γρηγορίου Νύσσης, Λόγος εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, PG 46, 1132C), ὁ δέ Ἀστέριος Ἀμασειας ἀναφέρει ὅτι «ὁ Θεός ἐπεφάνη τῷ καρτερῷ...» (Ἀστερίου Ἀμασειας, Ἐγκώμιον

εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα Στέφανον, PG 40, 345C). Ὁ Μέγας Βασίλειος γὰρ τῇ Γέννησι τοῦ Χριστοῦ λέγει «τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ Κυρίου» (Μ. Βασιλείου, Εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, PG 31, 1469C) καὶ γὰρ τὸ Πάσχα «τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ (=τοῦ Κυρίου)» (Τοῦ ἰδίου, Ὁμιλία ΙΑ' κατὰ μεθυσόντων, αὐτόδι, 445C). Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γὰρ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἐπιφανείας -πρόκειται, ὅπως ἐξηγήσαμε παραπάνω, γὰρ τὴν ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως- ἀναφέρει «ἣν δὲ ἡμέρα τῶν Ἐπιφανειῶν» (Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐπιτάφιος, PG 36, 561C) καὶ γὰρ τὴν Πεντηκοστή «τοῦ Πνεύματος τιμῆσαι τὴν ἐπιφάνειαν» (Τοῦ ἰδίου, Λόγος Μ' εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα, PG 36, 392BC).

Ἀπ' ὅσα ἀναφέραμε, δὲν φαίνεται οἱ Καππαδόκες νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν ὀνομασίαν Ἐπιφάνεια γὰρ μίαν μόνον συγκεκριμένην ἑορτὴν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἐνδειξὴ τῆς φανερώσεως καὶ ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου, σὲ ὅποια ἑορτὴ καὶ ἂν ἄρμοζε. Ἡ πρώτη μαρτυρία ποὺ ἀναφέρει τὰ Ἐπιφάνεια ὡς ἀποκλειστικὰ ἑορτὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου εἶναι τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος περὶ τὸ 386 ἀναφέρει «οὐχὶ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐτέχθη, ἀλλ' ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐβαπτίσθη, ἐπιφάνεια λέγεται. Αὐτὴ γάρ ἐστιν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν

ἐβαπτίσατο, καὶ τὴν τῶν ὑδάτων ἡγίασε φύσιν» (Ι. Χρυσοστόμου, Πρὸς τοὺς ἀπολιμπανομένους τῶν θείων συνάξεων, καὶ εἰς τὸ ἅγιον καὶ σωτήριον βάπτισμα, PG 49, 365. πρβλ. J. Mossay, Les fetes, σσ. 27-29). Τέλος ἡ ὀνομασία τὰ Φῶτα ἀποδίδει τὸ θέμα τῆς φανερώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ «ἐν φωτί» καὶ εἶναι ἅμεσα συνδεδεμένη ἐξ ἀπόψεως ἐννοιολογικῆς μὲ τὰ θεοφάνεια (Chr. Mohrmann, Epiphania, σσ. 649-650), χαρακτηρίζει ὁμως παραδοσιακὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀναφέρει: «Ἡ ἁγία τῶν Φώτων ἡμέρα, εἰς ἣν ἀφίγμεθα, καὶ ἣν ἑορτάζουσιν ἡξιώμεθα σήμερον... τιμῆσωμεν τὸ Χριστοῦ βάπτισμα σήμερον» (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Λθ' εἰς τὰ ἅγια Φῶτα, PG 36, 336 Α, 357D) καὶ θέλει ἀσφαλῶς νὰ δείξει ὅχι γενικῶς τὴν εἰκόνα τῆς Βαπτίσεως, ἀλλὰ αὐτὸ πού συμβολίζει τὸ Βάπτισμα τοῦ Κυρίου. Λέγει χαρακτηριστικὰ: «Ἡ γὰρ ἁγία τῶν Φώτων ἡμέρα... ἀρχὴν μὲν τὸ τοῦ Χριστοῦ βάπτισμα λαμβάνει, τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, τοῦ φωτίζοντος πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον· ἐνεργεῖ δὲ τὴν ἐμήν καθαρσιν καὶ βοηθεῖ τῷ φωτί, ὃ παρ' αὐτοῦ λαβόντες ἄνωθεν ἀπ' ἀρχῆς, ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἐξοφώσμεν τε καὶ συνεχέαμεν» (Αὐτόδι, 336Α). Ὁ βαπτισθεὶς

Κύριος δηλαδή, τό ἀληθινό φῶς, παρουσιάζεται ὡς λυτρωτής καί φωτοδότης τοῦ κόσμου, πού μᾶς ἀξιώνει, ὅπως ἀλλοῦ ἀναφέρει, νά γινόμαστε καί ἐμεῖς φῶτα πού θά φωτίζουν τόν κόσμο καί τούς συνανθρώπους μας: «ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ ζωτική τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις δύναμις» (Αὐτόθι, 360Α).

Γενικότερα ὁ ἅγιος Γρηγόριος μέ ἀφορμή τήν ἡμέρα τῶν Φώτων μᾶς δίνει τό θεολογικό συμβολισμό τοῦ φωτός, ἀρχίζοντας ἀπό τό «φῶς τό ἀκρότατον καί ἀπρόσιτον, καί ἄρρητον», δηλαδή τόν Θεό, καί φθάνοντας μέχρι τό «φῶς τοῦ βαπτίσματος» (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Μ' εἰς τό ἅγιον Βάπτισμα, PG 36, 364B-365B). Συνεπῶς ἡ ἑορτή τῶν Φώτων, ἃν καί σαφῶς συνδεμένη μέ τό βαπτισματικό χαρακτήρα τῆς ἡμέρας, δέν ὀφείλει τήν ὀνομασία της στό Βάπτισμα, ἀλλά στό περιεχόμενό του, πού εἶναι ὁ φωτισμός τοῦ ἀνθρώπου καί ὁλόκληρης τῆς κτίσεως. Γι' αὐτό καί οἱ Καππαδόκες Πατέρες ἐπιμένουν στό μυστικό συμβολισμό τῆς ἑορτῆς, πού ἀσφαλῶς εἶναι οἱ σωτήριες γιά τόν ἄνθρωπο θεολογικές ἀλήθειες. Ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης λέγει χαρακτηριστικά: «...ἄγων καί περιφέρων ὁ χρόνος μνήμην ἁγίων μυστηρίων, καδαιρόντων τόν ἄνθρωπον, ἃ καί τήν δυσέκνιπτον ἁμαρτίαν ἀπορρύνει τῆς

ψυχῆς καί τοῦ σώματος- ἐπανάγει δέ πρὸς τό ἐξ ἀρχῆς κάλλος, ὅπερ ὁ ἀριστοτέχνης Θεός ἐφ' ἡμῖν διεπλάσατο» (Γρηγορίου Νύσσης, Εἰς τήν ἡμέραν τῶν Φώτων, PG 46, 577C-580Α).

Ὁ συμβολισμός αὐτός γίνεται σαφέστερος ἀπό τόν Ἀστέριο Ἀμασειάς, ὁ ὁποῖος δηλώνει συγχρόνως καί τό περιεχόμενο τῆς ἑορτῆς: «Φῶτα πανήγυριν ἄγομεν, ἐπειδή τῇ τῶν ἁμαρτημάτων ἀφέσει, οἷον ἐκ σκοτεινοῦ τινός δεσμοτηρίου τοῦ προτέρου βίου, πρὸς τό φωτεινόν καί ἀνεύθυνον ἀναγόμεθα» (Ἀστερίου Ἀμασειάς, Λόγος κατηγορικός τῆς ἑορτῆς τῶν Καλανδῶν, PG 40, 217C. πρβλ. J. Mossay, Les fetes, σσ. 24-27).

Συμπερασματικῶς ὡς πρὸς τήν ὀνομασία τῶν ἑορτῶν μας, σύμφωνα μέ τίς παραπάνω μαρτυρίες, μπορούμε νά παρατηρήσουμε ὅτι σέ γενικές γραμμές, μετά τό διαχωρισμό τῶν δύο ἑορτῶν, τά Χριστοῦγεννα λαμβάνουν τήν ὀνομασία τά Γενέθλια ἢ τά θεοφάνεια, ἐνῶ ἡ ἑορτή τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου λαμβάνει τήν ὀνομασία τά Ἐπιφάνεια ἢ τά Φῶτα. Οἱ ὀνομασίες αὐτές διατηροῦνται μέχρι σήμερα μέ ἐξαίρεση τά Θεοφάνεια, πού δηλώνει συνήθως τήν ἑορτή τῆς Βαπτίσεως, καί τήν προσδήκη τῆς ὀνομασίας Χριστοῦγεννα γιά τήν ἑορτή τῆς Γεννήσεως.

Ἐκκλησία καί Ἑλληνισμός

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Β. Χιώλου,
Διδάκτορος Νομικῆς-Δικηγόρου,
Προέδρου Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Βορείων Ἑλλήνων

Ἐκκλησία καί Ἑλληνισμός εἶναι δύο ἔννοιες ποῦ συνδέονται ἀρρήκτως μεταξύ τους.

Ἡ Ἐκκλησία διαδραμάτισε ἀποφασιστικό ρόλο σέ κρίσιμες γιά τό περιούσιο Ἔθνος μας στιγμές. Χάρις στήν ἐνεργό συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἑλληνισμός διέσωθη πολλάκις καί ἀπέφυγε τήν ἐθνική του ἀλλοτρίωση.

Πράγματι, ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας στήν ἐπιβίωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί στήν διατήρηση τῆς Ἱστορικῆς του συνέχειας, εἶναι μεγίστης καί καθοριστικῆς σημασίας. Μία ἀναδρομή στήν ἐνδοξη ὑπερτρισχιλιετή Ἱστορία μας, ἐπιβεβαιώνει πλήρως τήν ἀλήθεια αὐτή.

Ἡ Ἐκκλησία προμαχεῖ ἀνέκαθεν εἰς ὅλους τοὺς ἐθνικούς μας Ἀγῶνας μέ ἑκατόμβες θυμάτων κληρικῶν παντός βαθμοῦ.

Εἰδικότερα, κατά τήν διάρκεια τῆς μακραίωνης Τουρκοκρατίας, ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἡ μοναδική πηγή καί δύναμη γιά τήν διακήρυξη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως καί τῆς ἐσωτερικῆς φλόγας γιά ἐθνική

ἀνεξαρτησία. Γενικῶς, ἡ Ἐκκλησία κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, ὑπῆρξε ἡ μοναδική πηγή καί ἀκατάβλητη δύναμη γιά τήν διακήρυξη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί τοῦ μύχου πόθου γιά τήν ἀποτίναξη τοῦ ζυγοῦ τῆς σκλαβιάς καί τήν ἀνάκτηση τῆς Ἑλευθερίας τοῦ δουλεύοντος Γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ ἐξέχων Γάλλος Βυζαντινολόγος Κάρολος Ντήλ γράφει: «Ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε ἡ μεγάλη προστατίς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μαζί μέ τήν Ὀρθοδοξίαν διεφύλαξε καί τήν Ἑλληνικήν ἐθνότητα καί τήν Ἑλληνικήν Παιδείαν ...».

Ἡ Ἐκκλησία κατά τήν Τουρκοκρατίαν, ὑπῆρξε «βοηθός καί σκεπαστής» καί ἐβοήθησε μέ ὅλα τά μέσα τοὺς ραγιαδες Ἑλληνες νά διαφυλάξουν τήν πίστη τους.

Ἡ πίστη στό Θεό καί ἡ ἀγάπη στήν Πατρίδα, διαφυλάχθηκαν καί μεταφέρθηκαν μέσα στούς αἰῶνες τῆς σκλαβίας ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τόν ἱερό κλῆρο. Ὑπολογίζονται σέ 10.000 περίπου οἱ κληρικοί ποῦ ἐθυσιάσθησαν γιά τήν ἐθνική μας ἀνεξαρτησία κατά

τήν διάρκεια τῆς ἐπὶ 400 καὶ πλέον χρόνια σκλαβιάς τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων.

Εἰδικώτερα, ὁ Πατρο-Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ὁ Εὐγένιος Βούλγαρης, ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Ἑλούς Ἀνθιμος, εἶναι μερικοὶ μόνον ἀπὸ τὰς χιλιάδας πού μέ τό ραβδί ἢ μέ τήν πέννα, μέ τήν ρομφαία τοῦ λόγου ἢ μέ τό καριοφίλι ἀνά χεῖρας, περιώδευσαν τήν σκλαβωμένην Χώραν μας, ἐδίδαξαν, ἔγραψαν καὶ καθαγίασαν μέ τόν θάνατόν τους τό ἐθνικό τους ἔργο.

Γενικῶς δέ ὅλοι οἱ κληρικοὶ συνέβαλαν μέ κάθε μέσον διὰ τήν διατήρησιν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ γιά τήν ἀνάκτηση τῆς Ἑλευθερίας του, πού, ὡς προελέχθη, ἀποτελοῦσε τόν μύχιο πόθο ὅλων τῶν σκλάβων Ἑλλήνων.

Ἡ συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας στήν Ἑθνεγερσία τοῦ 1821, εἶναι ἀναμφισβήτητη τόσο κατὰ τήν προετοιμασία τοῦ ὅλου ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγῶνος, ὅσο καὶ κατὰ τήν διεξαγωγήν του.

Γενικῶς, ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας στόν ἀπελευθερωτικό Ἀγῶνα τοῦ 1821, ὑπῆρξε καθοριστικῆς σημασίας γιά τήν νικηφόρο ἔκβασί του. Ἡ χριστιανική πίστις, ἦταν αὕτη πού συνέβαλε οὐσιαστικά καὶ λίαν ἀποφασιστικά στό νά λάβῃ ὑπόσταση καὶ πάλι τό περιούσιο ἔθνος μας.

Μεγάλη, ὅμως, ὑπῆρξε ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας καὶ στόν Μακεδονικό Ἀγῶνα (1870-1908), τόν ὁποῖον καθαγίασε διὰ τοῦ αἵματος πολλῶν κληρικῶν, συμβάλλοντας στή διαφύλαξη τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Οἱ Ἱεράρχες τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ τῆς Μακεδονίας, ἀνέπτυξαν ὑπέροχη ἐθνική δράση καὶ ἀντιμετώπισαν ἐπιτυχῶς τήν λαίλαπα τῆς Σλαβικῆς ἐπιβουλῆς.

Ὅλοι γενικῶς οἱ χρηματίσαντες κατὰ τόν Μακεδονικό Ἀγῶνα Μητροπολίτες στήν Μακεδονία, ἔλαβαν ἐνεργό μέρος εἰς αὐτόν. Ἰδιατέρως, ὅμως, διακρίθηκαν οἱ Μητροπολίτες Καστορίας Γερμανός Καραβαγγέλης καὶ Δράμας (καὶ ἔπειτα Ἑθνοῖερομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης) Ἅγιος Χρυσόστομος.

Πράγματι, ὅπως διδάσκει ἡ Ἱστορία, αἰῶνες τώρα, ἡ Ἐκκλησία προμαχεῖ εἰς ὅλους τοὺς Ἀγῶνας τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέ ἐκατόμβες θυμάτων κληρικῶν παντός βαθμοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, ὀρθῶς θεωρεῖται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἑλληνισμός διάγουν βίον παράλληλον.

Ὡς πρὸς τήν ἀνάγκην διαφυλάξεως τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς μας πίστεως, χαρακτηριστικοὶ εἶναι οἱ λόγοι ἀπὸ τήν Πνύκα τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη πρὸς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν τήν 7ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1838: «Παιδιά μου! Πρέπει νά φυλάξετε τήν

πίστιν σας καί νά τήν στερεώσετε, διότι ὅταν ἐπιάσαμε τά ἄρματα, εἶπαμε πρῶτα ὑπέρ Πίστεως καί ἔπειτα ὑπέρ Πατρίδος».

Ὡς κατακλεῖδα, θά πρέπει νά ἀναφέρουμε, μέ τή δέουσα ἔμφαση, ὅτι αἰῶνες τώρα Ἐκκλησία καί Ἑλληνισμός ἀκολουθοῦν κοινή πορεία καί ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας προμαχεῖ πάντοτε εἰς ὅλους τοὺς Ἀγῶνας μας μέ ἑκατόμβες θυμάτων κληρικῶν.

Ἐπομένως, διά νά συνεχίσουμε νά ὑπάρχουμε ὡς Ἑλληνες, θά πρέπει πρωτίστως νά διαφν-

λάξουμε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τήν Ἐκκλησίαν μας, καθ' ὅσον ἡ Ὁρθόδοξος χριστιανική μας πίστη εἶναι ἡ πλέον πολύτιμη ἐθνική μας κληρονομιά.

Δέν θά πρέπει δέ νά μᾶς διαφύγη, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανική μας Ἐκκλησία ὑπῆρξε πάντοτε -καί βεβαίως εἶναι καί σήμερα- ἡ Τροφός καί ἡ φιλόστοργος Μητέρα τοῦ περιουσίου Ἑλληνικοῦ μας Γένους καί ὅτι μόνον σέ Αὐτήν ὁ Ἑλληνισμός ζεῖ καί θά ζεῖ αἰωνίως καί ποτέ χωρισμένος ἀπό Αὐτήν.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ

Εἰς τόν ἐνοριακόν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κάψια Μαντινείας ἐτέλεσε, τὴν Κυριακὴ τοῦ Σπορέως, 16ῃ Ὀκτωβρίου 2022, τὴν Θεία Λειτουργία ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναιμάκτου Θυσίας, ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὴν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ Διακόνου Ἰωάννου Παζιούρου.

Κατὰ τὸν χειροτονητήριον λόγον του, ὁ νέος Πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλησίας μας ἐδοξολόγησε τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος τὸν ἀξίωσε τῆς μεγάλης Χάριτος τῆς Ἱερωσύνης, εὐχαρίστησε τὸν Σεβασμιώτατον

Ποιμενάρχην μας διὰ τίς εὐεργεσίες καὶ τὴν ἀγάπην του, τοὺς γεννήτορές του καὶ τὰ ἀδελφία του, τὴν σύζυγον καὶ τὸ παιδί του καὶ ὅσους τὸν ἐστήριξαν στὴν ἀπόφασίν του νὰ διακοπήσῃ τὴν Ἐκκλησία μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, κατὰ τὴν ἀντιφώνησίν του, ἐσυμβούλευσε πατρικῶς τὸν χειροτονοούμενον νὰ εἶναι φιλόκλουτος καὶ νὰ καταστῇ ἄξιος λειτουργὸς τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἔχει φόβον Θεοῦ καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Λαὸν Του, νὰ προοδεύει πνευματικῶς καὶ νὰ καταστῇ ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ὁποῖος θὰ θυσιάσῃ τὸν ἑαυτὸν του ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του.

Ὁ λιβέλλος ἀποκήρυξης
τῆς ἐνωτικῆς συνόδου
Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439)
ὡς ἔκφραση τῆς ἐκκλησιολογίας
τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787).
Τοῦ Βασιλείου Ἰ. Τουλουμπσῆ, Μ.Δ.Ε Δογματικῆς Θεολογίας

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς τό μυστηριακό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἔχει δεδομένη, ἀδιάσπαστη καί ἀμετάβλητη τή ζωή της, ἡ ὁποία ὡς διαχρονική ἀλήθεια, παραδίδεται ἀναλλοίωτα στό πέρασμα τοῦ συμβατικοῦ ροώδους χρόνου. Ἀρραγές θεμέλιο ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἡ παραδοθεῖσα πίστη, ἡ δογματική ἔκφραση τῆς ὁποίας ὁριοθετεῖ τή γνησιότητα τοῦ ἀγιοπνευματικοῦ βιώματος τῆς ἐν μετοχῇ γνώσης τοῦ Θεοῦ. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁποιαδήποτε διαφοροποίηση ἀπό τό ἐνοειδές τῆς πίστεως, σηματοδοτεῖ ἕνα διαφορετικό βίωμα, τό ὁποῖο δέν ἀνήκει στήν Ἐκκλησία ἀλλά στόν κόσμο. Σέ αὐτήν ὅμως τήν περίπτωση ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μετατρέπεται σέ ἕνα σύνολο ἀπόψεων περί Θεοῦ, οἱ ὁποῖες ὅμως κατ' οὐσίαν οὐδόλως περιγράφουν τόν Θεό, ἀλλά μάλλον τά διάφορα εἰδωλά Του,

τά ὁποῖα κατασκεύασε ὁ σκοτισμένος ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσίν του σκοτισμοῦ του. Γι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγο καί κάθε αἵρεση ἀποτελεῖ ἐν τέλει μία συνεπῆ εἰδωλολατρεία. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού αἰτιολογεῖ τόν τρόπο, βάσει τοῦ ὁποίου τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας στή διαχρονία του, μέσῳ τῶν δογματικῶν του αἰσθητηρίων, ἀντιλαμβάνεται καί ἀκολούθως ἀντιμετωπίζει κάθε τέτοια ἔκτροπή.

Ἐνα τέτοιο παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ Ζ' Οἰκουμενική Σύνοδος (787), ἡ ὁποία κλήθηκε νά ἀντιμετωπίσει μέ ἐκκλησιαστικό τρόπο τήν αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας καί τίς ποικίλες συνέπειές της. Πρῖν ὅμως προβεῖ στή θεολογική τεκμηρίωση τοῦ ἐξεικονισμοῦ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καί τῶν ἁγίων Του, προέβη στή διερεύνηση τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκατάστασης ἢ μή τῆς ἀρχι-

ερωσύνης τῶν μετανοημένων πρώην αἱρετικῶν εἰκονομάχων ἐπισκόπων, ζήτημα τό ὁποῖο ἐξετάστηκε στή βάση τῆς συμφωνίας αὐτῶν μέ τήν πίστη καί τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Μελετώντας κάποιος τά Πρακτικά τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως τήν θεολογική σοβαρότητα, μέ τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετώπισε τήν εἰκονομαχική πρόκληση. Δέν ἐπιχείρησε νά συμβιβάσει καταστάσεις μέ μεθόδους κοινωνικῆς συμφιλίωσης, ἀλλά ἐνήργησε θεραπευτικά ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων ἐκκλησιολογικῶν κριτηρίων. Ὁ ἀμικῶς ἐκκλησιαστικός χαρακτήρας τῶν ἐνεργειῶν τῆς Συνόδου, τήν κατέστησε ἔκτοτε ὡς σημεῖο ἀναφορᾶς στόν τρόπο ἀποδοχῆς αἱρετικῶν καί σχισματικῶν κληρικῶν.

Εἶναι σημαντικό νά τονιστεῖ, ὅτι ἐξαρχῆς δέν τέθηκε ὡς στόχος ἡ ἀπροϋπόθετη -ἀριθμητική ἀπλῶς- ἐνσωμάτωση τῶν εἰκονομάχων ἐπισκόπων, ὥστε σέ δεύτερο ἐπίπεδο νά ἐπιχειρεῖται ἐρασιτεχνικά ἡ εὕρεση βολικῆς καί κατὰ τό δυνατόν πειστικῆς ἐπιχειρηματολογίας, ἀλλά ἡ πορεία ἦταν ἀκριβῶς ἡ ἀντίθετη. Ὅσοι ἐπίσκοποι μετανόησαν γιά τήν δογματική τους ἑκτροπή, ἔχοντας δεδομένη τή χειροτονία τους ἐντός τῆς Ἐκκλησίας καί ὄχι σέ χαρισματικά ἀνυπόστα-

τες (καταδικασμένες συνοδικά) ὁμάδες, ἐξετάστηκαν ὡς πρὸς τό φρόνημα, ἐξακριβώθηκε τό εἰλικρινές τῶν προθέσεων τους καί ἔπειτα ἀνέγνωσαν λίβελλο κατὰ τῆς αἱρέσεως, ὅπου ἐκτός τῶν ἄλλων δεσμεύονταν νά μὴν ταλαιπωρήσουν ἐκ νέου τήν Ἐκκλησία μέ διασπαστικές κινήσεις καί αἱρετικές διδασκαλίες.

Υπὸ αὐτές τίς προϋποθέσεις ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, σύσσωμα καί ὁμόψυχα, ἀποφάνθηκε γιά τό θετικό τῆς ἀποδοχῆς τῶν μετανοημένων πρώην αἱρετικῶν ἐπισκόπων. Ἐν συνεχείᾳ, τό συνοδικό σῶμα ἀποδέχθηκε ὑπὸ ἄλλη διατύπωση πλέον τοὺς ἀνωτέρω ἀρχιερεῖς: «Ὁ Θεὸς καλῶς ἤνεγκε τοὺς ὀρθοδόξους», ὥστε ὅλοι ἀπὸ κοινοῦ, νά ἀκροαστοῦν τίς ἐπιστολές πίστεως τῶν λοιπῶν πατριαρχικῶν θρόνων καί ἐν συνεχείᾳ νά προχωρήσουν στό λοιπὸ ἔργο τῆς Συνόδου, αὐτὸ τῆς ἀποσαφήνισης τῆς θεολογίας τῆς εἰκόνας καί τῆς καταδίκης τῆς εἰκονομαχίας· τῆς ἐπιβεβαίωσης καί ἀνάδειξης δηλαδή τῆς ἐνιαίας παράδοσης, ἡ ὁποία ἐπιχειρήθηκε, ἀπὸ πλευρᾶς τῶν αἱρετικῶν, νά τεθεῖ στό περιθώριο.

Οἱ ἐν λόγῳ ἐπίσκοποι ἔγιναν ἐν τέλει δεκτοὶ δίχως ἀναχειροτονία, βάσει τῆς χειροτονίας πού ἔλαβαν στοὺς κόλπους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, συνεπῶς τῆς ὑπαρκτῆς, ὑποστατῆς ἀρχι-

ερωσύνης τους. Ἄν ἡ βασικότατη αὐτή προϋπόθεση θεωρητικά ἀπουσίαζε, τότε προφανέστατα ἡ Σύνοδος δέν θά εἶχε κανέναν λόγο καί καμία ἐκκλησιολογική βάση νά προχωρήσει στό ἐπόμενο στάδιο, αὐτό τῆς ἐξέτασης τοῦ φρονήματος, ἐφόσον οἱ αἰτοῦντες θά βρίσκονταν στίς τάξεις τῶν λαϊκῶν.

Τό ἴδιο ἀκριβῶς ἐκκλησιολογικό πλαίσιο καί τήν ἴδια ἀκριβῶς ἀντιμετώπιση, ὡς πρός τίς ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις, συναντᾷ κανεῖς σέ ἕναν λίβελλο τοῦ 1464 πρός τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Σωφρόνιο Α'. Ὁ ἐν λόγω λίβελλος ἀφοροῦσε δήλωση μετανοίας ἐνωτικῶν κληρικῶν, οἱ ὅποιοι εἶχαν ἀποδεχθεῖ τήν ψευδοσύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας «καί τό συμπέρασμα ἐκείνης τῆς συνόδου, ἡγουν τήν ἔνωσιν μετά λατινικῶν δογμάτων καί τῆς ἐν τῷ συμβόλῳ προσδήκης (σημ. προσδήκη τοῦ filioque στό σύμβολο Πίστεως Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως) καί τῶν ἄλλων ὧν ὁ ἐκεῖσε ὁρος διαλαμβάνει...». Μάλιστα δέ, στό κείμενο πού παραδίδει τό χειρόγραφο Ξενοφώντος 70, προκύπτει ὅτι ὑπῆρχε καί διαμορφωμένο τυπικό ἀποδοχῆς γιά τίς συγκεκριμένες περιπτώσεις, τό ὁποῖο συνέγραψε ὁ Πατριάρχης Γεννάδιος Σχολάριος, «περί τῶν ἀπό προαιρέσεως ἀρνησαμένων καί πάλιν ἐπιστρέ-

φόντων». Στό σῶμα τοῦ συγκεκριμένου τυπικοῦ εἶναι πυκνές καί ἐπαναλαμβανόμενες οἱ ἀναφορές πρός τόν ἀποστατήσαντα κληρικό περί ἐπιστροφῆς καί διά μετανοίας «ἐπανόδου αὐτοῦ ἀπό τῆς φθοροποιουῦ πλάνης» μέ τήν ρητή ἐρώτηση: «ἀποβάλλῃ τήν πλάνην εἰς ἣν ἡυτομόλησας ἤ ἐβιάσθης;», πού πρόδῃλα προϋποθέτουν τήν ὑπαρξήν υποστατῆς ἱερωσύνης πρίν τήν προσχώρηση αὐτοῦ στήν λατινική αἵρετική διδασκαλία.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἡ ἐξέταση τοῦ ζητήματος ἀποδοχῆς μετανοημένου κληρικοῦ προϋποθέτει ἀπαραίτητα ὑποστατή χειροτονία, ὁ λίβελλος δέν ἀναφέρεται σέ λατίνους κληρικούς, ἀλλά ἀποκλειστικά σέ ὀρθόδοξους κληρικούς πού λατίνισαν. Ἐπ' αὐτοῦ ἀναφέρεται ρητά στόν λίβελλο: «... τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν (Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία) ἀποκεκομμένος καί ἐκκήρυκτος ὀφθεῖν, ἐν ἧ καί ἐγεννήθη καί ἀνετράφη καί ἱερώθη καί ἦν ἁγίαν καί ὀρθόδοξον καί φρονῶ καί κηρύττω».

Ἀπολογεῖται ὁ μετανοημένος ὅτι «εἰ γάρ ἔδοξα κακεῖνα τά λατινικά παραδέξασθαι, ἀλλ' ὡς σύμφωνα νομίσας τοῖς πρεσβευομένοις παρὰ τῶν Γραικῶν ἐκκλησίας ὀρθοδόξοις δόγμασιν, ὡς οἱ ἐκεῖσε ταῦτα δόξαντες κρίνουν αὐτά ἀπεφάναντο, ταῦτα παρεδεξάμην». Ἐπειτα

ἀναφέρεται στήν συνειδητοποίηση καί παραδοχή τοῦ σφάλματος στό ὁποῖο ὑπέπεσε, γεγονός πού βιώνει ὡς ἀβάστακτο βάρος: «τήν δέ ἀπό τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ καθολικῆς καί ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν ἐκκοπήν οὐ φορητήν ἡγούμενος», πού τόν ὁδήγησε στήν διατύπωση τοῦ αἰτήματος πρὸς τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως καί τήν περί αὐτόν σύνοδο «ἵνα μοι εὐεργετήση συγγνώμην ἐφ' οἷς ἐπλανήθην καί ἔστρεξα καί ἐφρόνησα μέχρις οὗ εἶπον καιροῦ καί δωρήσεται μοι παραδοχήν ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ καί συγχώρησιν τῆς ἱερωσύνης καί τό ἐνεργεῖν αὐτήν».

Κατόπιν τούτων ἀναφέρεται ὅτι ἡ σύνοδος τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων αἰτήθηκε τήν κατάθεση ἔγγραφης ὁμολογίας, στήν ὁποία ἀναφέρονται τά ἑξῆς δεσμευτικά: «μετά πάσης μου γνώμης καί προαιρέσεως ἐπὶ μάρτυρι τῷ Θεῷ καί τοῖς ἀγίοις ἀγγέλοις καί πᾶσι τοῖς ἀγίοις, ὁμολογῶ καρδιά καί στόματι χωρίς τινός ὑποκρύψεως καί τοῦ ἄλλα μέν φρονεῖν, ἄλλα δέ λέγειν, καί φρονῶ καθώς ὁμολογεῖ ἄνωθεν ἡ ἀγία καθολική ἐκκλησία τῶν Γραικῶν, ὅτι ὁ Πατήρ ἀναρχος καί ἀναίτιος, αἷτιος δέ τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Πνεύματος, τοῦ μέν γεννητῶς, τοῦ δέ ἐκπορευτῶς [...] τοῦ Υἱοῦ φωνῆς μηδόλως εἰσα-

γούσης τόν Υἱόν αἷτιον εἶναι ἢ καθ' ἑαυτόν, ἢ μετὰ τοῦ Πατρός, ὡς εἶναι τόν Υἱόν καί τόν Πατέρα [...] καί ἀλλόκοτον ὑπόληψιν [...] καί μίαν ἀρχήν τοῦ Πνεύματος. Τοῦτο γάρ τῆς λατινικῆς ὄν δόξης ἀποβάλλομαι καί ἀθετῶ καί ἀποστρέφομαι, τοὺς δέ τοῦτο φρονοῦντας ἀκοινωνήτους ἔχω καί ἀποβλήτους καί πόρρω τῆς τῶν χριστιανῶν ὀρθοδόξου πίστεως· διὰ τοῦτο καί τήν ἐν τῷ συμβόλῳ προσθήκην κακῶς καί ἀθέσμως ὁμολογῶ γεγονέναι καί ἀποκηρύττω καί ἄλλον πᾶν ἔθος τῆς τῶν Λατίνων ἐκκλησίας ἀθετῶ καί ἀποστρέφομαι καί πάντα κατὰ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας παρὰ τινῶν γεγονότα συγγράμματα καί τῆς δόξης καί τῶν ἐθνῶν αὐτῆς ἀθετῶ καί ἀποστρέφομαι· καί ἄλλην πᾶσαν καί παντοίαν αἵρεσιν ἀποβληθεῖσαν καί ἀναθεματισθεῖσαν παρὰ τῶν ἀγίων οἰκουμενικῶν ἐπτὰ συνόδων καί τῶν τοπικῶν ἀναθεματίζω καί αὐτός καί ἀποστρέφομαι, ὥσπερ καί τήν κακοδοξίαν Βαρλαάμ τε καί Ἀκινδύνου καί τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς· ἐξέχομαι δέ ὁλοσχερῶς τῶν εὐαγγελικῶν καί ἀποστολικῶν καί πατρικῶν δογμάτων καί διδαγμάτων. Δοξάζων καί φρονῶν ὅσα ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ τῶν Γραικῶν ἐκκλησία δοξάζει καί φρονεῖ, ταύτην μου τήν ὁμολογίαν ὄλῳ νῷ καί ὑπογράφῳ, παραδίδωμι τῷ παναγιω-

τάτῳ μου δεσπότη καί αὐθέντῃ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, καί δι' αὐτοῦ τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καί ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ, μεθ' ἧς καί βιώσασιμι καί ἀποβιώσασιμι τῇ τοῦ θεοῦ ἰσχύι ἐνδυναμούμενος πρεσβεύαις τῆς θεοτόκου. Ἀμήν».

Ἀπό τό περιεχόμενο τοῦ λιβέλλου καθίσταται σαφές, ὅτι ἡ ἀποδοχή τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τό μόνο θεμέλιο ὁποιασδήποτε ἐνότητας καί τό ἀδιαπραγμάτευτο χαρακτηριστικό τοῦ ἀνήκειν στήν Ἐκκλησία. Ἡ ὁποιαδήποτε διαφοροποίηση ἀπό τήν καθολικότητα τῆς πίστεως τοποθετεῖ τόν φορέα τῆς ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη κι ἂν δεσμικά φαίνεται κάτι διαφορετικό. Αὐτό ἄλλωστε ὁμολόγησε καί ὁ ἐπίσκοπος Ἀγκύρας Βασίλειος, καταθέτοντας ἔγγραφη ὁμολογία ἐνώπιον τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, αἰτούμενος νά γίνει ἐκ νέου δεκτός στήν κοινωνία τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀπό τό φρόνημα τῆς ὁποίας σαφῶς εἶχε διαφοροποιηθεῖ: «Ὅθεν καί ἐγώ Βασίλειος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀγκύρας προαιρούμενος ἐνωθῆναι τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ Ἀδριανῷ τέ τῳ ἁγιωτάτῳ πάπᾳ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης καί Ταρασίῳ τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ τοῖς τε ἁγιωτάτοις ἀποστολικοῖς θρόνοις, λέγω δὴ Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί τῆς ἀγίας πόλεως, ἀλλά μήν καί

πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις ἀρχιερεῦσι τε καί ἱερεῦσι...».

Ἐπιπρόσθετα, ὁ Πατριάρχης Γεννάδιος, σέ ἐπιστολή πού ἀποστέλλει πρὸς τόν σιναῖτη μοναχό Ἰωακείμ τόν Φεβρουάριο τοῦ 1455, παρουσιάζει μέ ἀκρίβεια τό ἐμπροϋπόθετο πλαίσιο τῆς ἀποδοχῆς καί ἀποκατάστασης, βάσει τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία πάντοτε θεραπεύει καί εἰρηνεύει παρόμοιες καταστάσεις, μέ ἔμφαση στό φρόνημα τοῦ ἱερέως: «Εάν ἔλθῃ τις ἱερομόναχος, ἢ κοσμικός ἱερεὺς, ἢ διάκονος ἀπὸ τῆς Κρήτης, ἢ τῆς Πελοποννήσου, ἢ τῶν ἄλλων νήσων τοῦ γένους ἡμῶν ἔχετε δέ ἀμφιβολίαν τινά ἢ περὶ τοῦ χειροτονήσαντος αὐτόν, μή πότε ἐφρόνει τά τῶν Λατίνων, ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἱερωμένου, μή πότε συνελιτούργησεν ἢ ἐμνημόνευσεν τινά ἀπ' ἐκείνου τοῦ μέρους, ἢ ἐάν τι γινώσκῃτε καί φανερώς, ὅμως θέλει νά καρτερήσῃ εἰς τό μοναστήριον ὁ τοιοῦτος καί ποιήσῃ μετάνοιαν καί δώσῃ ὁμολογίαν καί ὑπόσχεσιν, καί τότε δέχεσθε αὐτόν εἰς ἱερέα καί συλλειτουργεῖτε αὐτῷ. Καί τοῦτο οὐ λέγομεν μόνον διὰ τήν χρεῖαν τοῦ μοναστηρίου, ἀλλά καί διὰ τήν ἀλήθειαν καί τάξιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· ὅπερ ἐποιήσαμεν καί ἡμεῖς εἰς τό πατριαρχεῖον, ὅτι πάντας τοὺς τοιούτους, ὅσοι ἔδωκαν ὁμολογίαν, ἐδεξάμεθα αὐτῶν τήν με-

τάνοιαν, καί εἰρηνεύσαμεν τόν κόσμον».

Στίς ἀνωτέρω διαφορετικές μέν περιπτώσεις καί καταστάσεις, ἐντοπίζεται πανομοιότυπο τό ἐκκλησιολογικό πλαίσιο ἀποδοχῆς τῆς μετάνοιας καί ἐκκλησιαστικῆς ἀποκατάστασης ἱερέων καί ἐπισκόπων πού ἐξέπесαν τῆς Ἐκκλησίας. Τό ἀνωτέρω πλαίσιο, ἐντός τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν καί λειτουργοῦν κριτήρια καί προϋποθέσεις, ἀποτελεῖ τήν παγιωμένη πρακτική τῆς Ἐκκλησίας νά ἐνεργεῖ θεραπευτικά στίς διαβρωμένες καταστάσεις, ὄντας ἡ συνεπής ἔκφραση τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιολογίας. Ὁ τρόπος αὐτός, ὁ ὁποῖος δέν δύναται νά ἀναγνωρίσει ἔγκυρα καί ὑποστατά μυστήρια ἐκτός τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, συνιστᾷ τήν ἐνέργεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ταυτότητας καί τῆς φύσεώς της, «πρᾶγμα τό ὁποῖο φανερώνει σέ κάθε περί-

πτωση τό τί εἶναι καί τό τί δέν εἶναι Ἐκκλησία. Καί αὐτό, διότι τά μυστήρια καί ἡ κοινωνία τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀποτελοῦν ἀποκλειστικό “κτῆμα” καί περιεχόμενο τοῦ μυστηριακοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι πάντοτε περιέχουσα καί ποτέ περιεχόμενο».

Τέλος, πρέπει νά προσεχθεῖ ἰδιαίτερα, ὅτι ἡ ἐν γένει συνοδική πράξη ἀναφέρεται σέ ἀποκατάσταση καί ὄχι σέ ἀναγνώριση τῆς ἱερωσύνης, σέ ἀντίθεση μέ ὅ,τι ἐντέχνως συνηθίζεται σήμερα νά χαρακτηρίζεται ὡς ἀπόδοση «ὑποστασης» καί κανονικότητας στήν κατά τά ἄλλα ἀνυπόστατη ἱερωσύνη. Εἶναι ἄλλο πρᾶγμα τό ἀντικανονικό καί ἄλλο τό ἀνυπόστατο, παρὰ τήν συχνά παρατηρούμενη συνειδητή ἢ ἀσυνειδητή ταύτιση τῶν δύο ὅρων καί καταστάσεων.

ΜΝΗΜΗ ΕΘΝΟΪΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ

Ἀγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης τοῦ ἀπὸ Δράμας

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Β. Χιόλου,
Διδάκτορος Νομικῆς - Δικηγόρου,
Προέδρου Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Βορείων Ἑλλήνων

Ὁ Ἐθνοῖερομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης Ἅγιος Χρυσόστομος ἀπὸ Δράμας, ἐγεννήθη τό ἔτος 1867 στήν Τρίγλεια τῆς Βιθυνίας. Ἐσπούδασε στή Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης καί τό 1897 ἀνέλαβε τό ἀξίωμα τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλου τῶν Πατριαρχείων. Ἀπό τῆς θέσεώς του αὐτῆς συνετέλεσε στή ματαίωση τῶν σχεδίων τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Παλαιστινείου Πασλαβιστικῆς Ἐταιρείας Ποποσυστότσεφ, ὁ ὁποῖος ἐπεδίωκε τήν ἀλλοίωση τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καί τόν ἐκσλαβισμό τῶν Πατριαρχείων Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων.

Ὁ Χρυσόστομος Καλαφάτης ἐξελέγη καί χειροτονήθη Μητροπολίτης Δράμας τόν Μάιο τοῦ ἔτους 1902 σέ ἡλικία 35 ἐτῶν. Ἡ ἄφιξή του καί ἡ ἐνθρόνισή του στή Δράμα ἔγινε στίς 22 Ἰουλίου 1905. Τήν Ἱερά Μητρόπολη Δράμας διεποίμανε μέχρι τό 1910, ἀναπτύξας μεγάλη καί πολυσχιδῇ ἐκκλησιαστική καί ἐθνι-

κή δράση. Καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς ἀρχιερατείας του στή Δράμα, ἀπό τήν ὁποία ἐξηναγκάσθη νά ἀπέλθῃ τόν Αὐγούστο τοῦ 1907 ὕστερα ἀπό ἔντονα διαισθήματα τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ὅτι ἦταν ὁ ὀργανωτής καί ὁ ἐμψυχωτής τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν στήν περιφέρειά του, ἀνέπτυξε μεγάλη ἐθνωφελῆ δράση.

Τό Ἐκκλησιαστικό καί ἐθνικό ἔργο πού ἐπετέλεσε ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος τόσο στή Δράμα, ὅσο καί στή Σμύρνη, εἶναι σημαντικότατο καί πολύπλευρο. Καί στίς δύο αὐτές Μητροπόλεις πού διεποίμανε, ἱδρύσε πολλά εὐαγῆ Ἱδρύματα, ἐνῶ παραλλήλως ἀνέπτυξε καί λίαν ἀξιόλογη συγγραφική δραστηριότητα, ἀναφερόμενη σέ ἐθνικά καί θεολογικά θέματα.

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, περιόδων μέ μύριους κινδύνους στήν Μητροπολιτική του Περιφέρεια τῆς Δράμας, συγκρατοῦσε

τούς παραπλανηθέντας από την βουλγαρική προπαγάνδα, ἐνθουσίαζε τούς ὀλιγοψύχους καί κήρυττε ἀπό τοῦ ἄμβωνος τήν προβολή ἐνόπλου ἀντιστάσεως κατὰ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων, τῶν πρακτόρων τους καί τῶν ἐξωμοτῶν τῆς περιοχῆς Δράμας, μέ τήν ἐξῆς στερεότυπη καί λίαν χαρακτηριστική φράση: «Πωλησάτω τά ἱμάτια αὐτοῦ καί τά ὑπάρχοντα αὐτοῦ καί ἀγορασάτω μάχαιραν».

Ἐξίσου σπουδαία, ὅμως, ὑπῆρξε καί ἡ δράση τοῦ Ἀγίου Χρυσοστόμου, ὡς ἱεράρχου, στή θεόσωτη Μητροπολιτική Περιφέρεια τῆς Δράμας. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀγίου Χρυσοστόμου ἐδόθη ἡ μέγιστη δυνατή ὠθηση στήν καλλιέργεια καί ἀνάπτυξη τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων στή Δράμα καί τήν περιοχή της. Ἐκτός ἀπό τό τεραστίας

σημασίας ποιμαντικό ἔργο του, τό ὅποιο, παρά τίς ἐπικρατοῦσες τότε ἐγγενεῖς δυσχέρειες καί ποικίλες ἀντιξοότητες καί ἀτυχεῖς συγκυρίες, ἐπιτελοῦσε λίαν ἐπιτυχῶς μέ πίστη καί ἀφοσίωση, ἔκτισε περικαλῆ ναό στή Δράμα καί Μητροπολιτικό Μέγαρο καί ἀνήγειρε Ἐκπαιδευτήρια ἀρρένων καί θηλέων, Νοσοκομεῖο, Γυμναστήριο, Γηροκομεῖο, Ὁρφανοτροφεῖο καί πολλά ἄλλα εὐαγῇ Ἰδρύματα. Ἐμερίμνησε, ἐξάλλου, γιά τήν ἀνέγερση κατοικιῶν γιά τούς καπνεργάτες.

Ἐπίσης, ἀνέπτυξε μεγάλη δράση καί κατόρθωσε νά ἀντιμετωπίσει μέ ἐπιτυχία τήν προσπάθεια τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξαρχείας νά προσηλυτίσει Ἑλληνορθοδόξους. Χάρις στίς δραστηριότητες καί πρό παντός τελεσφόρες προσπάθειές του, ματαιώθηκαν τά σχέδια τῶν Βουλγάρων κομιτα-

τζήδων, μέ αποτέλεσμα τό μεγαλύτερο μέρος τῶν κατοίκων νά παραμείνει πιστό στήν Ὁρθοδοξία καί στόν Ἑλληνισμό.

Ἐκτός ἀπό τήν πόλη τῆς Δράμας, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος ἔστρεψε ἀμέριστο τό ἐνδιαφέρον του καί στήν Τσατάλζα (Χωριστή), πού ἦταν τό κέντρο καί ἡ ψυχή τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Ἐκτός ἀπό τόν καλλιμάρμαρο καί περικαλῆ Ναό τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου μέ τό μοναδικό ξυλόγλυπτο τέμπλο καί τίς θανμάσιες τοιχογραφίες, μέ μέριμνά του ἀνηγέρθηκαν ἐπιβλητικά Ἐκπαιδευτήρια καί ἰδρύθηκε Μουσικοδραματικός Σύλλογος, ὁ ὁποῖος διέθετε Ἀναγνωστήριο καί Φιλαρμονική, ἡ ὁποία ὑπάρχει μέχρι καί σήμερα. Στό Δοξάτο, ἐπίσης, ἐμερίμνησε γιά τήν ἀνέγερση Ἐκπαιδευτηρίων καί Γυμναστηρίου, καθώς καί γιά τήν ἐπισκευή τοῦ ἐκεῖ Ἱεροῦ Ναοῦ. Στή Δράνοβα (Μοναστηράκι), στή Βησοτσάνη (Ξηροπόταμο), στό Μπουμπλίτσι (Πύργοι), στό Ροδολεῖβος, τή Βιτάστα, τήν Πρώτη, τήν Πλεύνα (Πετροῦσα) καί σέ πολλά ἄλλα χωριά τῆς δικαιοδοσίας του, ἀνήγειρε ἐκκλησίες, σχολεῖα καί γυμναστήρια.

Στή γενέτειρά μου Ἀλυστράτη, στήν ὁποία τήν 1η Ἰανουαρίου 1825, ἐπί Μητροπολίτου Νικοδήμου, εἶχε μεταφερθεῖ ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως ἀπό τή Δράμα καί ἡ ὁποία Ἀλυστράτη ἦταν

τό δεύτερο πνευματικό κέντρο τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας μετά τίς Σέρρες καί κατά τούς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας εἶχε πρωτοστατήσει στήν ὑποστήριξη τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καί στήν Ἀνάπτυξη πνευματικῆς κινήσεως σέ ὅλη τήν περιφέρεια Δράμας καί Ζιχνῶν, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος τό 1904 ἱδρύσε Οἰκοτροφεῖο γιά τά ὀρφανά τέκνα, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς στῦλοι τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶχαν δολοφονηθεῖ ἀπό τό ἐπάρατο Βουλγαρικό Κομιτάτο.

Γενικά, ἡ φυσιογνωμία τοῦ διακεκριμένου ἐκείνου Ἱεράρχου καί Ἐθνοῖερομάρτυρος, ἐδέσποσε σέ ὅλη τήν περιφέρεια τῆς Δράμας. Ἡ παρουσία του ἦταν ἐμφανῆς παντοῦ καί πάντοτε. Ὑπό τήν φωτεινή του ἡγεσία, οἱ Ἕλληνες τῆς περιοχῆς ἀμύνθηκαν μέ σθένος κατά τῆς βουλγαρικῆς ἐπιβουλῆς καί διατήρησαν ἀμείωτο τό ἐκκλησιαστικό καθεστῶς τους.

Ὁ Μητροπολίτης Ἅγιος Χρυσόστομος, στήν ἐθνική του προσπάθεια γιά τή διάσωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Ὁρθοδοξίας στή Μακεδονία, εἶχε ἀμέριστη βοήθεια, ἐκτός τῶν ἄλλων, καί ἀπό τόν ἀρχιδιάκονο τῆς Μητροπόλεως Δράμας Θεμιστοκλῆ Χατζησταύρου (Χρυσόστομο). Στενά, ἐπίσης συνεργάσθηκαν μέ τόν Μητροπολίτη Ἅγιο Χρυσόστομο καί σύμπασα ἡ Δημο-

γεροντία τῆς Δράμας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖτο ἀπό τούς Κωνσταντῖνο Δαβέλλα, Μερκούριο Κωνσταντινίδη, Βασίλειο Γρηγοριάδη, Δημήτριο Κωνσταντίνου, Ἀθανάσιο Βαγιανᾶ, Δημήτριο Ἀνθόπουλο, Βλάχο Ἀναγνωστόπουλο, Νικόλαο Χαριτάκη, Μιχαήλ Φέσσα καί Ἀθανάσιο Παπαλούδη, καθῶς, ἐπίσης, καί ὁ Ἀρμέν Κούπτσιος (Προκόπιος), ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπό τόν Βώλακα καί ἡ οἰκογένειά του ἦταν σταθερῶς προσηλωμένη, ψυχῇ τε καί σώματι, στήν Ὁρθοδοξία καί τόν Ἑλληνισμό, μέ ἐνεργό καί λίαν ἀξιόλογη ἐθνική δράση κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Ὁ Ἀρμέν Κούπτσιος, ὅταν ἦταν 19 ἐτῶν, ἠγγήθηκε Ἑλληνικῆς ἀνταρτικῆς ὁμάδος, στήν ὁποία ὁ Μητροπολίτης Δράμας Ἅγιος Χρυσόστομος, ἀνέθετε τίς πλέον ἐμπιστευτικές καί παράτολμες ἀποστολές κατὰ τῶν Βουλγάρων, τῶν πρακτόρων καί συνεργατῶν τους, γενικά δέ τῶν ἐξωμοτῶν τῆς περιφερείας.

Τόν Μάρτιο τοῦ 1910, χηρευσάσης τῆς Μητροπόλεως Σμύρνης, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος ἐκλέγεται παμψηφεῖ Μητροπολίτης Σμύρνης, ὅπου ἔφθασε τόν Μάιο τοῦ ἰδίου ἔτους, συνεχίσας το ἐκκλησιαστικό καί ἐθνικό του ἔργο.

Ἐκ τῶν πρώτων, μεριμνᾷ γιά τήν ἀνέγερση Ναῶν καί νέου Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, γιά

τήν ἀναδιοργάνωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου τῆς Σμύρνης, τήν ἀνοικοδόμηση τῆς περίφημης Εὐαγγελικῆς Σχολῆς καί ἰδρύει διάφορα εὐαγῆ Ἱδρύματα (Γηροκομεῖο, Ὁρφανοτροφεῖο, Βρεφοκομεῖο κ.ἄ.), ἐνῶ λαμβάνει ἰδιαίτερη μέριμνα γιά τήν νεότητα καί τόν ἀθλητισμό. Τό Γήπεδο τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου «Πανιώνιος», εἶναι ἔργο του, ὅπως καί τόσα ἄλλα ἔργα. Ἐκ παραλλήλου, λαμβάνει ἰδιαίτερη μέριμνα γιά τήν ἀναπτέρωση τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ.

Ὅταν, τό 1914 ἄρχισε ἡ ἐξοντωτική δράση τῶν Νεοτούρκων κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐμερίμνησε γιά τήν περίθαλψη καί ἀνακούφιση τῶν διωκομένων καί κατήγγειλε διεθνῶς τίς διαπραττόμενες ἀπό τούς Τούρκους θηριωδίες.

Λόγω τῆς πολυσχιδοῦς δράσεως, τήν ὁποία ἀνέπτυξε στή Σμύρνη ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, ὅταν ἐκηρύχθη ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος καί συγκεκριμένως τόν Αὐγούστο τοῦ 1914, οἱ Τούρκοι γιά τρίτη φορά τόν ἀπομάκρυναν ἀπό τόν θρόνο του καί τόν ὑποχρέωσαν νά μεταβῇ στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου συνέγραψε δύο βιβλία στή γαλλική γλῶσσα, στά ὁποῖα περιγράφει τίς τουρκικές ὁμότητες εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων.

Μετά τήν συμμαχική νίκη

καί τήν ἀνακωχή τοῦ 1918, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος ἐπανῆλθε ἀπό τήν ἐξορία του στήν Μητροπολιτική του ἔδρα τῆς Σμύρνης, γενόμενος θριαμβευτικῶς δεκτός ἀπό τό ποίμνιόν του καί τήν 2αν Μαΐου 1919, γονυπετής καί κλαίων ἀπό συγκίνηση, εὐλόγησε τίς Ἑλληνικές Σημαίες καί ὑπεδέχθη, ἐπικεφαλῆς τοῦ λαοῦ τῆς Σμύρνης, τά ἀποβιβασθέντα, στήν ἀπό ἀπομνημονεύτων χρόνων, Ἑλληνικωτάτη αὐτή πόλη τῆς Ἰωνίας, Ἑλληνικά Στρατεύματα.

Μέ κατάλληλες ἐνέργειές του, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, ἐπέτυχε τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τήν Σμύρνη τοῦ Διοικητοῦ Νουρεντίν, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ ὑποκινητής καί ὀργανωτής τῶν σφαγῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὅταν, ὅμως, εἶδε νά κάμπτεται ἡ Ἑλληνική παράταξη, προέβη στήν ἰδρυση τῆς Μικρασιατικῆς Ἀμυνας, προκειμένου νά σώσει μέ αὐτήν τόν Ἑλληνισμό πού διέτρεχε θανάσιμο κίνδυνο. Ἐκ παραλλήλου ἔλαβε μέτρα περιθάλψεως τῶν καταφυγόντων στή Σμύρνη ἀπό τό ἐσωτερικό τῆς χώρας προσφύγων.

Κατά τήν καταστροφή τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1922, ἀρνήθηκε κατηγορηματικά τήν πρόταση τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῶν ΗΠΑ καί τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Καθολικῶν τῆς Σμύρνης νά τοῦ ἐξασφαλίσουν τήν

ἀσφαλῆ ἀναχώρησή του, ἐγκαταλείποντας τήν θέση του ὡς Μητροπολίτου Σμύρνης, ὅταν ἄρχισε ἡ ὑποχώρηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καί ἡ καταστροφική ἐπίθεση τῶν Τούρκων. Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος ἀρνήθηκε τοῦτο ἀσυζητητί, δίδοντας τήν ἐξῆς Ἑλληνοπρεπῆ καί ὑπερήφανη ἀπάντηση: «Ὁ καλός ποιμήν ὀφείλει νά παραμείνῃ μέ τό ποίμνιόν του». Πράγματι, ὁ διακεκριμένος ἐκεῖνος Ἱεράρχης καί ἀκραιφνής Ἑλλήν πατριώτης, μή θέλοντας νά παραβῇ τόν λόγον τοῦ Κυρίου: «Ὁ ποιμήν ὁ καλός τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθει σιν ὑπέρ τῶν προβάτων», παρέμεινε μέχρι τέλους πλησίον τοῦ δεινῶς δοκιμαζομένου ποιμνίου του, ἀντιμετωπίσας μέ θάρρος καί παρησσίαν τίς βιαιοπραγίες καί τίς παντοειδεῖς φρικαλεότητες τῶν Τούρκων εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Σμύρνης.

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, πού ἀκολούθησε τό παράδειγμα τοῦ προκατόχου του Μητροπολίτου Πολυκάρπου καί προτίμησε ἀντί τῆς σωτηρίας του τόν δρόμο τοῦ μαρτυρίου καί τόν φρικτό θάνατο, δέν ἐτερμάτισε ἀπλῶς μία ἀγωνιστική σταδιοδρομία κατά τρόπο λαμπρό, ἀλλ' ἐφάνη ἄξιος τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἑθνους τῶν Ἑλλήνων. Τήν 28η Αὐγούστου 1922, ἐκυκλοφόρησε ἡ πληροφορία ὅτι ὁ Μητροπο-

λίτης καί οἱ δύο δημογέροντες πού τόν συνόδευαν, Τσουρκετσόγλου καί Κιλιμάνογλου, ἐξετελέσθησαν τήν προηγουμένην.

Οἱ κατηγορίες, πού ἀποδόθηκαν στόν Ἅγιο Χρυσόστομο, ἀναφέρονταν στήν πολιτεία του κατά τήν διάρκεια τῆς κατοχῆς τῆς Σμύρνης ἀπό τούς Ἑλληνας καί στήν συμμετοχή του στήν Μικρασιατική Ἄμυνα, πράξεις πού συνιστοῦσαν προδοσία ἔναντι τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, δεδομένου ὅτι ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, εἶχε τήν τουρκική ὑπηκοότητα.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι, τόν θάνατόν του ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος τόν ἀνέμενε ἤδη στή Δράμα. Σέ ἐπιστολή του, πού ἐγράφη τό 1906 καί ἀνεφέρετο στή δολοφονία τοῦ Μητροπολίτου Κορυτσᾶς Φωτίου, τήν 6ην Ἰουλίου 1906, ἀπό Ἀλβανορουμανική συμμορία, παρατηροῦσε, μεταξύ ἄλλων, καί τά ἑξῆς: «Τίς οἶδε καί ποιούς ἄλλους ἀδελφούς καί ἴσως ἴσως καί τόν γράφοντα, ἀναμένει ἡ αὐτή τύχη!».

Συνοψίζοντες τά ὅσα ἀνωτέρω ἀναφέρουμε, ἀγόμεθα στήν ἀναμφισβήτητη διαπίστωση, ὅτι ἡ προσφορά τοῦ Ἐθνοῖερομάρτυρος Μητροπολίτου Ἀγίου Χρυσόστομου, ὑπῆρξε πολύτιμη καί γιά τήν ὁργάνωση καί νικηφόρο ἐκβαση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Ὅθεν, τιμὴ καί ἀγῆρος δόξα ἀνήκει στόν ἀγωνισθέντα

ὑπὲρ βωμῶν καί ἐστιῶν αἰοίδιμον Μητροπολίτην Δράμας καί ἔπειτα Σμύρνης Ἅγιον Χρυσόστομον, ὁ ὁποῖος καίτοι ἐγνώριζε ὅτι τό τίμημα τῆς Ἐλευθερίας ἦταν ἀκριβό, ἐν τούτοις δέν ἐφείσθη ἀγῶνων καί θυσιῶν, ἀλλά μέ τούς ἀγῶνες του καί τήν ἐδελοθυσίαν του, ἀνάγκασε τόν προαιώνιο γείτονα ἐχθρό, νά ἐγκαταλείψει τήν μάταια ἐπιδίωξη τῆς ἀναβίωσης τοῦ θνησιγενοῦς ἐκτρώματος τῆς Συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου τῆς 19ης Φεβρουάριου τοῦ 1878.

Κατακλείω τό παρόν ἄρθρο μου γιά τή μεγάλη ἐθνική καί ἐκκλησιαστική δράση τοῦ Ἐθνοῖερομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης τοῦ ἀπό Δράμας Ἀγίου Χρυσόστομου, μέ τίς ἀκόλουθες ἀκροτελεύτιες φράσεις, ἐρρασιμένες ἀπό τό ἐξαίρετο βιβλίο «Ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας» τοῦ μακαριστοῦ καί πολυγραφώτατου Μητροπολίτου Δράμας Διονυσίου, τό ὁποῖο μᾶς εἶχε προσφέρει τιμητικῶς: «Στή διάρκεια τῆς θεοφιλοῦς καί ἐθνικῶς ὠφελίμου ποιμαντορίας του στή Δράμα, ὁ Χρυσόστομος στήριξε τά δίκαια τοῦ χριστιανοῦ Ἑλληνισμοῦ καί μέ τή φλογερή καί ὀγκώδη ἀλληλογραφία του, ὅχι μόνον μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ἀλλά καί μέ ἰσχυρά πολιτικά καί ἐκκλησιαστικά πρόσωπα τῆς ἐποχῆς του (Προξένους καί Πρεσβευτάς ξέ-

νων κρατῶν, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κανταβρυγίας στό Λονδίνο κ.ἄ.). Μέ τόν τρόπο αὐτό ἐνημερώνει, μέ τρόπο ἐναργῆ, γιά τά συμβαίνοντα στή Δράμα καί τή Μακεδονία γενικώτερα, ἰδιαίτερα γιά τή βουλγαρική προπαγάνδα πού ὀργιάζε, γιά τίς σφαγές τῶν ἀμάχων, γιά τόν ἐξαναγκασμό πόλεων καί χωριῶν νά προσχωρήσουν στήν Ἑξαρχία ἀποσκιρτώντας ἀπό τή Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Ὁ Χρυσόστομος, «οὔτε πτοεῖται οὔτε ἀποδαρρύνεται. Μέ τό θείον πῦρ τοῦ λόγου, κηρύσσει τήν συναδέλφωσιν, τήν ἀγάπην καί τήν ὁμόνοιαν τοῦ ποιμνίου του καί ἐπαναφέρει εἰς τούς κόλπους τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας τά χωρία ἐκεῖνα πού εἶχον ἀποσκιρτήσῃ, ἐμπρός εἰς τήν βίαν τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου. Ἡ

αὐτοπρόσωπος παρουσία τοῦ Χρυσοστόμου ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη καί χαλυβδώνει τούς χαρακτῆρας ὅλων. Ὁ σπόρος, τόν ὁποῖον ἐσπειρεν ἔπεσεν εἰς γῆν ἀγαθήν καί ἐβλάστησεν».

Ἄν καί δέν εὐτύχησεν ὁ ἴδιος νά ζήσει, ὡς Μητροπολίτης Δράμας, τήν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας καί τῆς Μητροπόλεώς του, πού πραγματοποιήθηκε τρία χρόνια μετά τήν ἐκλογή του ὡς Μητροπολίτου Σμύρνης, ἡ προσφορά καί ἡ συμβολή του σ' αὐτήν ὑπῆρξε πολύτιμη καί ὁμολογεῖται ἀπό ὅλους, ὅσοι ἀσχολήθηκαν μέ τά γεγονότα τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς περιόδου. Γι' αὐτό καί ἡ μνήμη τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι καί θά παραμείνει αἰώνια στή Δράμα καί τή Μητρόπολή της.

ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΟΥΡΑΝΙΟΥΣ ΜΟΝΑΣ

Ίερέυς Δημήτριος Λυμπερόπουλος

Τὴν Παρασκευὴ 4ῃ Νοεμβρίου 2022, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Ίερέυς Δημήτριος Λυμπερόπουλος, Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ καὶ Ἁγίων Νεομαρτύρων Τριπόλεως.

Ὁ Ίερέυς Δημήτριος Λυμπερόπουλος, τοῦ Γεωργίου καὶ τῆς Ἑλένης, ἐγεννήθη εἰς Τρίπολιν Ἀρκαδίας τὴν 13ῃν Μαρτίου 1942. Ἦτο πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης.

Τὴν 30ῃν Νοεμβρίου 1967 ἐντυμφεύθη τὴν Εὐσταθία Κλ. Καρατζιά μεθ' ἧς ἀπέκτησαν δύο θυγατέρας. Ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κυροῦ Θεοκλήτου Β' Διάκονος τὴν 28ῃν Ἰουλίου 1974 εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἁγίου Δημητρίου Τριπόλεως καὶ Πρεσβύτερος τὴν 29ῃν Ἰουλίου 1974 εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Εὐαγγελιστρίας Τριπόλεως. Ἐλαβεν τὸ ὀφίκιον τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου τὴν 5ῃν Ἰουλίου 1982 ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀρχιερέως.

Διηκόνησε ὡς τακτικός ἐφη-

μέριος τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Θάνα Μαντινείας καὶ ὡς τακτικός ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Αἰκατερίνης Τριπόλεως. Ἀπὸ 1ῃς Νοεμβρίου 2003 διακονοῦσε ὡς τακτικός ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Τριπόλεως.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ μεταστάντος ἐψάλη εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Θάνα Τριπόλεως τὴν Κυριακὴν 6ῃ Νοεμβρίου 2022 περὶ ὥραν 11ῃν πρωϊνὴν.

«ΜΙΚΡΑΣΙΑ: “Όσο σέ θυμάμαι, ζεῖς!»

Πραγματοποιήθηκε μέ μεγάλη ἐπιτυχία, τό Σάββατο 8η Ὀκτωβρίου 2022, εἰς τό Παναθηναϊκό Στάδιον, ἡ ἐπετειακή συναυλία γιά τά 100 χρόνια ἀπό τήν Μικρασιατική Καταστροφή, μέ τίτλο «ΜΙΚΡΑΣΙΑ: “Όσο σέ θυμάμαι, ζεῖς!»», ἡ ὁποία διοργανώθηκε ὑπό τήν εὐθύνην τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος καί τῆς Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τήν ἐκδήλωσιν συμμετείχαν 1.922 παιδιά καί νέοι, μέλη 55 Χορωδιῶν καί Παραδοσιακῶν Χορευτικῶν Συγκροτημάτων.

Παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πά-

σης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ, Διευθυντής τοῦ Γραφείου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τήν Ἑλλάδα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ, Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, ὁ ὁποῖος καί καλωσόρισε τόν Μακαριώτατο, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Σάμου, Ἰκαρίας καί Κορσεῶν κ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ, Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. ΠΓΝΑΤΙΟΣ, Χαλκίδος κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ, Βελεστίνου κ. ΔΑΜΑΣΛΗΝΟΣ, Κορίν-

δου κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, Παροναξίας κ. ΚΑΛΛΙΝΙΜΟΣ, Φωκίδος κ. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ, Νέας Ίωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος κ. ΓΑΒΡΙΗΛ, Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ, Ἐλασσώνος κ. ΧΑΡΙΤΩΝ, Γρεβενῶν κ. ΔΑΒΙΔ, Τρίκκης, Γαρδικίου καί Πύλης κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ, Φθιώτιδος κ. ΣΥΜΕΩΝ, Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, Περιστερίου κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Θήρας, Ἀμοργοῦ καί Νήσων κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ, Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Δράμας κ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ὠρεῶν κ. ΦΙΛΟΘΕΟΣ, ὁ Ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Ὀδυσσεύς-Ἰωάννης Ζώρας, Γενικός Γραμματεὺς Ἀνώ-

τατῆς Ἐκπαίδευσης τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ὁ Περιφερειάρχης Ἀττικῆς κ. Γεώργιος Πατούλης, ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Ἀττικῆς κ. Νικόλαος Πέπας, ἡ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ κ. Ἀντζελα Γκερέκου, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Βαρνάβας Θεοχάρης καί Κληρικοὶ τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐνῶ περισσότεροι ἀπὸ 20.000 θεατές γέμισαν τίς κερκίδες τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου.

Κατὰ τὴν εἰσαγωγικὴν τοῦ ὁμιλίας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ἀνέφερε:

«Ἀγαπητά μου παιδιά, τό μέλλον τοῦ κάθε τόπου συνδέεται ἄρρηκτα μέ τὴν ἱστορικὴ του μνήμη. Κι αὐτὴν τὴν μνήμη,

ἂν θέλουμε νά ἔχουμε μέλλον, ὀφείλουμε νά τήν διατηρήσουμε ἄσβεστη. Γιά νά μπορέσουμε νά δημιουργήσουμε τό παρόν καί νά φτάσουμε μέ ἀξιώσεις στήν ἐπόμενη μέρα. Ἐχοντας ὡς ὕλικό μέσα μας ἀκόμη κι αὐτά πού μᾶς πλήγωσαν. Νά κρατήσουμε ζωντανές αὐτές τίς χαρακιές τῆς ψυχῆς, ὅσο κι ἂν μᾶς πονοῦν. Γιατί διδάσκουν καί καθοδηγοῦν.

Ἡ ἱστορική μνήμη εἶναι τό «ὕλικό ψυχῆς» πού συνδέει καί κρατᾷ ἄσβεστη τήν ἐλληνική ταυτότητα. Ἡ Μικρασιατική Καταστροφή δέν εἶναι μία ἐπετειακή εὐκαιρία γιά νά σκαλίσουμε τόν πόνο. Εἶναι ἡ ἀφορμή γιά νά ἀναλογιστοῦμε τό πῶς θά πορευτοῦμε στό μέλλον καί πῶς θά διατηρήσουμε τήν εἰρήνη.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ στήν γῆ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας -ἔχει πού οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας

ἐναρμόνισαν τήν κλασική Ἑλλάδα μέ τόν χριστιανικό λόγο- ἔγινε ὀριστική τό 1922.

Χρειάστηκε πολὺς πόνος καί αἷμα γιά νά ξεριζωθοῦν ἀπό τά χῶματα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας οἱ ἐλληνικές ρίζες πού ποτίζονταν ἀπό αἰῶνες. Ἀπό αὐτό τό χῶμα πού Ἕλληνες μούσκειψαν μέ τό αἷμα καί τόν ἰδρώτα τους.

Χιλιάδες ὑπῆρξαν τά θύματα τῆς νεοτουρκικῆς θηριωδίας προερχόμενα ἀπό ὅλες τίς τάξεις τοῦ λαοῦ. Ὅλοι αὐτοί οἱ ἀνώνυμοι ἐθνομάρτυρες ἔχουν καταξιωθεί πλέον στήν συνείδηση τοῦ λαοῦ μας καί ὡς μάρτυρες τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως, γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία ἐπίσημα πλέον τούς θεωρεῖ ὡς Νεομάρτυρες. Ξεχωριστή θέση κατέχουν οἱ Ἐπίσκοποι καί οἱ Κληρικοί τῶν περιοχῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πού σταθεροί καί ἀκλόνητοι ἔμειναν στήν θέση τους, συ-

μπάσχοντες μέ τό ποίμνιό τους τίς δύσκολες ἐκεῖνες ὥρες καί ὡς καλοί ποιμένες ἔδεσαν τήν ψυχή τούς ὑπέρ τῶν προβάτων αὐτῶν.

Χρυσοστόμου Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγορίου Κυδωνίων, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων καί τῶν σύν αὐτοῖς ἀναρεθέντων κατά τήν Μικρασιατική Καταστροφή μαρτύρων ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ.

Οἱ πρόσφυγες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί τοῦ Πόντου ἦταν, κατά κοινή ὁμολογία, ἡ κινητήριος δύναμη γιά νά «ἀνθίσει» ἡ μητροπολιτική Ἑλλάδα. Κουβαλοῦσαν στό μικρό τους δισάκι τήν μοναδική περιουσία πού τούς εἶχε ἀπομείνει: τήν ἑλληνική ψυχή καί τίς παραδόσεις.

Παρά τίς δυσκολίες πού ἀντιμετώπισαν -πού θά πρέπει νά μᾶς προβληματίσουν καί νά μᾶς διδάξουν καί σήμερα- κατάφεραν νά γίνουν ὁ καταλύτης πού ἀπογείωσε τήν Ἑλλάδα. χάρη στήν εὐρηματικότητα, τήν ἐργατικότητα καί τίς ικανότητές τους. Οἱ Μικρασιάτες ἀδελφοί μας συνέβαλαν σημαντικά στή διαμόρφωση τῆς σημερινῆς Ἑλλάδας καί τῆς ταυτότητάς της. Ἀνέδειξαν νέους Ἀγίους, κράτησαν ζωντανή τήν Ὁρθόδοξη πίστη καί τίς παραδόσεις. Γιατί κουβαλοῦσαν τήν Ἑλλάδα μέσα στήν ψυχή τους.

Τά 100 χρόνια πού πέρασαν μᾶς πλήγωσαν πολύ. Μᾶς πρόσφεραν ὁμως γνώση καί ἐμπειρία. Ὁ Ἕλληνας πού κράτησε ἀναλλοίωτη τήν

ταυτότητά του, ζωντανές τίς παραδόσεις καί ἀκμαία τήν πολιτιστική του ἀφετηρία, καί, ἐν τέλει, δέν βγήκε ποτέ χαμένος. Αὐτό μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία, κι αὐτό θά πρέπει νά κρατήσουμε ὡς πυξίδα γιά τήν πορεία μας στό μέλλον.

Ἡ ἐκδήλωση αὐτή ἀποτελεῖ κορωνίδα καί ἐπιστέγασμα μίας μεγάλης σειρᾶς ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα, πού εἶχαν σκοπό νά τιμήσουν τήν ἐπέτειο τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς τοῦ 1922.

Ἰδιαίτερος ὁμως, ἡ ἀποψινή ἐκδήλωση ἔχει ὡς πρωταγωνιστές τούς νέους, τά παιδιά μας, πού θά παραλάβουν τή σκυτάλη τοῦ μεγάλου τῆς πατρίδας μας καί θά τό μεταφέρουν στίς ἐπόμενες γενιές. Τούς εὐχαριστοῦμε ἰδιαίτερα καί εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θά εἶναι ἄξιοι συνεχιστές τῶν προγόνων τους.

Τήν εὐθύνη τῆς σημερινῆς συναυλίας ἀνέλαβαν δύο συνοδικές ἐπιτροπές, ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος ὑπό τήν προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου καί ἡ Ὑποεπιτροπή Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων, ὑπό τήν προεδρία τοῦ κ. Ἡλία Λιαμῆ, ἡ καλλιτεχνική διευθύντρια κ. Χρυσούλα Τσιμούρη καί ὁ ὑπεύθυνος παραγωγῆς κ. Βασίλης Κατσουρός, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβαν τήν ὑλοποίηση αὐτῆς τῆς ἀπαιτητικῆς ἐκδηλώσεως καί ἀφιέρωσαν ἐπὶ πέντε

μήνες τό σύνολο σχεδόν τοῦ χρόνου καί τῶν δυνάμεών τους. Τούς εὐχαριστῶ θερμά, ὅπως καί τόν Γραμματέα τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπο Μπόγρη.

Εὐχαριστῶ τόν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ὁρεῶν κ. Φιλόθεο, ὁ ὁποῖος συνέβαλε στήν ἐπίλυση κάθε εἴδους προβλημάτων πού πάντα προκύπτουν σέ τόσο μεγάλες καλλιτεχνικές παραγωγές. Ὑπῆρξε ὁ συνδετικός κρίκος μεταξύ τῶν ὀργανωτῶν καί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλά καί ὁ ἐπίσημος ἐκπρόσωπός της στίς ἐπαφές μέ χορηγούς καί φορεῖς.

Μεγάλη ἦταν καί ἡ συμβολή τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀπόστολου Καβαλιώτη, ὡς πρός τήν ἐξεύρεση πόρων, προκειμένου νά φτάσουμε στό σημερινό ἀποτέλεσμα.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν πού ἀπέστειλαν χορωδιακά σύνολα καί παραδοσιακά χορευτικά τμήματα, καθῶς καί τούς ὑπεύθυνους τῶν χορωδιῶν καί τῶν παραδοσιακῶν

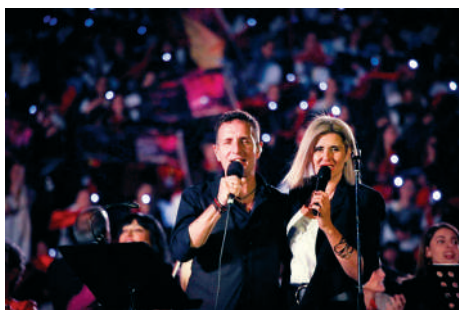
χορευτικῶν τμημάτων.

Εὐχαριστῶ τήν ΕΚΥΟ καί τόν Γενικό της Διευθυντή Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτη π. Νικόδημο Φαρμάκη. Ἰδιαιτέρως εὐχαριστῶ ὁμῶς τά μέλη τῆς Ὑποεπιτροπῆς Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων.

Δέν εἶναι δυνατόν νά μήν ἀπευθύνω εὐχαριστίες πρός τά πρόσωπα καί τούς ὀργανισμούς πού συνέβαλαν στό ἀπόψινο λαμπρό γεγονός:

Τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, τό ὁποῖο ὑποστήριξε τήν ἐκδήλωσή μας αὐτή καί προσωπικά τήν Ὑπουργό κ. Λίνα Μενδώνη, τήν Περιφέρεια Ἀττικῆς, ἡ ὁποία προσήλθε ὡς συνδιοργανωτής, τόν Περιφερειάρχη κ. Γεώργιο Πατούλη καί τόν Ἀντιπεριφερειάρχη κ. Νικόλαο Πέπα, τόν κ. Ἀθανάσιο Μαρτῖνο, πρόθυμο συνεργό πάντοτε τῆς Ἐκκλησίας, τήν Ἑλληνική Ὀλυμπιακή Ἐπιτροπή καθῶς καί τήν διοίκηση τοῦ Καλλιμάρμαρου Παναθηναϊκοῦ Σταδίου, τόν Ἑλληνικό Ἐρυθρό Σταυρό, τόν Δῆμο Ἀθηναίων, τήν ΕΡΤ, τούς Ραδιοφωνικούς Ἐκκλησιαστικούς Σταθμούς, ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ καί ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, τήν Ἑλληνική Ἀστυνομία ὅπως καί τήν Τράπεζα Τροφίμων. Εἶμαι βέβαιος πῶς ἀπόψε θά διαπιστώσουν πῶς συνέβαλαν σέ ἕνα μεγαλειώδες ἐγχείρημα, πού θά γεμίσει τίς καρδιές ὅλων μας μέ Χριστό καί Πατρίδα».

Χαιρετισμό ἀπηύθυναν ὁ Σέβ. Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ, Πρόεδρος της Συνοδικής Επιτροπής επί της Χριστιανικής Αγωγής της Νεότητος και ο Περιφερειάρχης Αττικής κ. Γιώργος Πατούλης.

Η απήχησης της εκδηλώσεως εις τό κοινό ήταν πρωτοφανής, καθώς όλοι έμειναν ένθουσιασμένοι από την απόδοσιν των παιδιών τά όποια συμμετείχαν εις τίς χορωδίες των Ίερών Μητροπόλεων της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Οί νέοι και οί νέες της Έκκλησίας της Ελλάδος απέσπασαν έξαιρετικά σχόλια, τόσο για την ύποδειγματική τους συνεργασία μέ τά μουσικά σύνολα, όσο και για την άριστη προεργασία ή όποια έγινε εις τίς κατά τόπους Ίερές Μητροπόλεις καθ' όλο τό προηγούμενο διάστημα και παρά τίς όποιες δυσκολίες.

Παραλλήλως, τά κείμενα πού έκφωνήθηκαν από ήθοποιούς και συνέδεαν τά μουσικά κομμάτια μεταξύ τους, ήταν μία άπρόσμενη διά τό κοινό καλλιτεχνική παρέμβασις.

Είς την εκδήλωσιν συμμετείχαν 55 χορωδίες και παραδοσιακά χορευτικά τμήματα, ένω συνέ-

πραξαν ή Όρχήστρα Σύγχρονης Μουσικής της ΕΡΤ μέ Καλλιτεχνικό Διευθυντή τόν κ. Γεώργιο Άραβίδη και ή Όρχήστρα Έλληνικής Μουσικής της Έκκλησίας της Ελλάδος μέ Καλλιτεχνικό Διευθυντή τόν κ. Γεώργιο Δεμελή.

Επίσης, τραγούδησαν οί: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΣΗΣ, ΑΡΕΤΗ ΚΕΤΙΜΕ, ΣΟΦΙΑ ΜΑΝΟΥ και ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΛΙΩΤΗΣ, ένω άφηγητής της εκδηλώσεως ήταν ό ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΙΣΚΑΔΟΥΡΑΚΗΣ.

Τό σενάριο και τούς θεατρικούς διαλόγους επιμελήθηκε ό κ. Ήλίας Λιαμής, Πρόεδρος της Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Έκδηλώσεων και Μουσικών Συνόλων της Έκκλησίας της Ελλάδος, την σκηνοθεσία των θεατρικών διαλόγων ή κ. Άννα Λιαμή, την ροή παραστάσεως ό κ. Γιάννης Χατζηγιάννης και ή κ. Άννα Λιαμή, την τεχνική επιμέλεια ό κ. Γιάννης Παπουτσάκης. Υπεύθυνος ήχοληψίας ήταν ό κ. Λάμπρος Λαμπρόπουλος, ένω τόν γενικό Συντονισμό ανέλαβε ό κ. Βασίλειος Κατσουρός και ή κ. Χρυσούλα Τσιμούρη (Μέλη της Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Έκδηλώσεων). Στην έν λόγω εκδήλωσι συμμετείχαν Χορωδίες πολλών Μητροπόλεων. Κατά τό πέρας της εκδηλώσεως, σύσσωμο τό κοινό έψαλε τή φήμη του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ.

Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης

Ἐπιμέλεια Π. Θανοῦκος

Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἦταν κορυφαῖος δι-
καστής καί πρόεδρος τοῦ Ἀρείου
Πάγου. Οἱ γονεῖς του, ὅπως καί ὁ
ἴδιος ἄλλωστε, ἦταν εἰδωολάτρες
μέ ἀρχοντική καταγωγή καί με-
γάλη περιουσία. Ἔτσι ἐφρόντισαν
ὥστε ὁ Διονύσιος νά λάβει σημα-
ντική καί πλούσια μόρφωση καί
νά ἀναδειχθεῖ ἓνας ἀπό τοὺς 9 σο-
φούς καί ἀδέκαστους ἀρεοπαγίτες
μέ μεγάλη φήμη καί μέ ἐξέχουσα
θέση στήν ἀθηναϊκή κοινωνία.

Ὁ Διονύσιος ἦταν ἓνας ἐκ τῶν
ἀκροατῶν τοῦ κηρύγματος τοῦ
Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου
τό 51μ.Χ. στόν Ἀρειο Πάγο τῆς
Ἀθήνας. Ἀπό τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ
Διονύσιος ἀσπάσθηκε τόν Χριστια-
νισμό καί, ὅπως λέγει ὁ ὕμνωδός,
κατέστη «εὐάρμοστον δοχεῖον τοῦ
Παναγίου Πνεύματος». Ἐνῶ ἀρκε-
τοί Ἀθηναῖοι ἐχλεύασαν τά περί
τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καί κυρί-
ως τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος
Χριστοῦ, ὁ Διονύσιος ἐννοιωσε τό
κῆρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύ-
λου νά μιλά στήν καρδιά του.
Μάλιστα ἔλαβε μέσα ἀπό τά λό-
για τοῦ Παύλου τήν ἀπάντησή σέ
ἓνα θαυμαστό γεγονός πού εἶχε
ζήσει μερικά χρόνια πρὶν, ὅταν
ἐπισκέφθηκε μέ ἄλλους συμπα-
τριῶτες του τήν Ἡλιούπολιν τῆς

Αἰγύπτου. Τήν ἐποχή ἐκείνη ἔλα-
βε χώρα ἡ σταύρωση τοῦ Χριστοῦ
καί τό σκοτάδι ἀπλώθηκε σέ ὅλη
τήν γῆ. Ὅταν ὁ Διονύσιος, ἐκεῖ
στήν Αἴγυπτο, ἔζησε αὐτό τό σκό-
τος, ἀνεφώνησε «ἦ Θεός πάσχει ἢ
τό πᾶν ἀπόλλυται», δηλαδή ἢ ὁ
Θεός ὑποφέρει ἢ τό σύμπαν χάνε-
ται. Μάλιστα σημείωσε τήν ἡμέρα
καί τήν ὥρα πού συνέβη τό ὑπερ-
φυσικό φαινόμενο τῆς συσκοτί-

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου στό Ἄλσος Θέμιδος στήν Τρίπολι

σης τοῦ ἡλίου.” Ἐτσι ἐπίστευσε στό κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μνημονεύεται ὡς ἓνας ἀπό τοὺς πρῶτους Ἀθηναίους πού ἀκολούθησαν τήν πίστη στόν Χριστό καί βαπτίσθηκε ἀπό τόν Παῦλο.

Στά τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὁ Διονύσιος κατηχήθηκε ἀπό τόν Ἅγιο Ἱεροθέο, ὁ ὁποῖος εἶχε χειροτονηθεῖ ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο ὡς ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. Μετά τήν κοίμηση τοῦ Ἁγίου Ἱεροθέου, Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐξελέγη ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ ὁποῖος χειροτονήθηκε ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο.

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀρχιερατείας του στήν Ἀθήνα, ὁ Ἅγιος Διονύσιος μετέβη στά Ἱεροσόλυμα γιά νά γνωρίσει ἀπό κοντά τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἡ ὁποία ἦταν ἀκόμη ἐν ζωῇ. Ἐτσι εἶχε τήν ξεχω-

ριστή εὐλογία νά βιώσει ἀπό κοντά τήν ἀγιότητα τῆς Θεοτόκου. Ὅμως καί κατά τήν Κοίμηση τῆς Παναγίας μας, ὁ Διονύσιος ἐν νεφέλῃ μετέβη στή Γεσθημανή γιά νά κηδέψει μαζί μέ τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους.

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐποίμανε τόν λαό τῶν Ἀθηνῶν μέ πολλή ἀφοσίωση καί ἀγάπη καί πολλούς ὁδήγησε στήν πίστη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τό πλούσιο ἱεραποστολικό του ἔργο φούντωσε τόν φθόνο τῶν εἰδωλολατρῶν ἐναντίον του. Ἡ εὐκαιρία νά πραγματοποιήσουν τά σχέδια ἐξόντωσής του ἦρθε ὅταν ὁ Δομετιανός ἐκήρυξε διωγμό κατά τῶν χριστιανῶν ἀπό τό ἔτος 81 ἕως τό 96. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος τότε, πέρα ἀπό Ἅγιος Ἱεράρχης, ἀνεδείχθη καί Μάρτυρας τῆς Ἐκκλησίας μας. Τό ἔτος 95 ἐμαρτύρησε μέ τόν διά πυρός θά-

νατο στην Αθήνα.

Ο Άγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης τιμᾶται ὡς προστάτης Ἅγιος τῶν δικαστικῶν, ἀλλά καί ὡς πολιοῦχος, προστάτης καί ἔφορος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν μέ σχετικό διάταγμα τοῦ 1936.

Ο πρῶτος Ναός πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου φαίνεται νά ἦταν κάτω ἀπὸ τὸν βράχο τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐνῶ στήν ἴδια περιοχὴ εἶναι γνωστός σέ ὅλους ὁ πεζόδρομος «Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου» περιμετρικά της Ἀκροπόλεως καί κάτω ἀπὸ τὸν βράχο τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὁ Ναός ἐκεῖνος καταστράφηκε ὀλοσχερῶς ἀπὸ τὸν σεισμό τῆς 1ης Ἰουλίου 1651. Ἄλλος μικρός σέ μέγεθος Ναός τοῦ Ἁγίου ὑπῆρχε στό Κολωνάκι καί κτίσθηκε μεταξύ τῶν ἐτῶν 1880-1886. Τό 1900 κατεδαφίσθηκε καί στή θέση του, ἐπὶ τῆς Ὁδοῦ Σκουφᾶ, θεμελιώθηκε τό 1925 νέος μεγάλος Ναός σωζόμενος σέ σχέδια ρυθμοῦ νεομπα-

ρόκ τοῦ Ἀναστασίου Ὁρλάνδου καί τοῦ Δ. Φιλιππάκη.

Νά μὴν ξεχνοῦμε ὅτι πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου εἶναι ἀφιερωμένος καί ὁ ἀπὸ τό ἔτος 1853 Καθολικός Καθεδρικός Ναός τῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῶν Ὁδῶν Πανεπιστημίου καί Ὁμήρου, καί ἀποτελεῖ τήν ἔδρα τοῦ Καθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν.

Ναοὶ τοῦ Ἁγίου εὐρίσκονται καί σέ πολλά ἄλλα μέρη τῆς χώρας μας. Στήν Μητρόπολή μας ἔχουμε τήν εὐλογία νά τιμᾶται ὁ Ἅγιος Διονύσιος στόν πρὸς τιμὴν του Ἱερό Ναό στή θέση «Ἄλσος τῆς Θέμιδος» ποῦ βρίσκεται σέ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τήν Τρίπολη. Ὁ Ναός κτίστηκε μέ ἐνέργειες Δικαστικῶν καί Δικηγόρων καί ἐγκαινιάστηκε ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ τήν 3η Ὀκτωβρίου 2000.

Ἐκλογές νέων Μητροπολιτῶν

Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Μέ 63 ψήφους, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέλεξε, τήν 6η Ὀκτωβρίου 2022, νέο Μητροπολίτη Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως τόν Ἀρχιμανδρίτη Νικηφόρο Εὐσταδίου, Κληρικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Ὁ π. Νικηφόρος (κατά κόσμον Ἀθανάσιος) Εὐσταδίου ἐγεννήθη τό ἔτος 1967 εἰς Ροβιές Εὐβοίας, ὅπου καί ἔλαβε τήν ἐγκύκλιο μόρφωσιν. Ἐπεράτωσε τίς Γυμνασιακές καί Λυκειακές σπουδές του εἰς Χαλκίδα καί ἐν συνεχείᾳ εἰς τό Τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ε.Κ.Π.Α. Κατά τά ἔτη 1990-1991 ὑπηρέτησε τή στρατιωτική του θητεία ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικός τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας, ἀπολυθείς μέ τόν βαθμό τοῦ Ἀνθυποσμηναγοῦ.

Τήν 5ην Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1995 ἐκάρῃ μοναχός εἰς τήν Ἱερὰ Μονή Ἀγίου Γεωργίου ΑΡΜΑ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος ὑπό τοῦ Πρωτοσυγγέλλου (νῦν Μητροπολίτου Κορίνθου) κ. Διονυσίου. Τήν 13ην τοῦ μηνός Νοεμβρίου καί τήν 6ην τοῦ μηνός Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1995 χειροτονήθηκε ἀντιστοίχως, Διάκονος καί Πρεσβύτερος ἀπό τόν μακαριστό μητροπολίτη Χαλκίδος κυρό Χρυσόστομο Α' (Βέργη), λαβών συγχρόνως καί τό ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρί-

του. Τό ἔτος 1996 χειροθετήθηκε Πνευματικός-Ἐξομολόγος.

Κατά τά ἔτη 1996-1997 ὑπηρέτησε ὡς Ἱεροκέρυκας καί Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Μεσσαπίων. Τό ἔτος 1998 διωρίσθη Προϊστάμενος τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Πολιούχου Χαλκίδος Ἀγίας Παρασκευῆς καί Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου καί τῆς Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναπτύσσοντας σημαντικό ποιμαντικό καί φιλανθρωπικό ἔργο, φροντίζοντας, παράλληλα καί εἰς συνεργασίαν μετά τῆς ΙΒ' Ἐφορίας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, διά τήν κτιριακήν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ, καθῶς καί διά τήν ἀνακαίνισιν τῶν Παρεκκλησίων καί τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἑνορίας.

Τό ἔτος 2002 διωρίσθη μέλος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Κατά τά ἔτη

2003-2005 διετέλεσε διευθυντής του Ἐκκλησιαστικοῦ Οἰκοτροφείου Ἀργένων «Ἡ Ἁγία Παρασκευή». Ἀπό τοῦ ἔτους 2005 ὑπηρέτησε ὡς Διευθυντής τοῦ Γραφείου Γάμων καί Διαζυγίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τό ἔτος 2006 διορίσθη Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Γεωργίου ΑΡΜΑ, διαδεχθεὶς τὸν προαχθέντα εἰς Μητροπολίτην Σισανίου καί Σιατίστης Ἀρχιμ. Παῦλο Ἰωάννου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 2007 διετέλεσε μέλος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί ὑπεύθυνος τῆς ποιμαντικῆς μέριμνας τοῦ Στρατοῦ καί ἀπὸ τοῦ ἔτους 2008 ὡς Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Χαλκίδος, ἕως καί τῆς ἀποσπάσεώς του τό ἔτος 2010, λόγῳ μεταπτυχιακῶν σπουδῶν, εἰς τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Ἰταλίας καί Μελίτης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Κατὰ τό διάστημα τῆς παραμονῆς του εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐξυπηρέτησε ὡς Ἐφημέριος λειτουργικῆς, ποιμαντικῆς καί πνευματικῆς ἀνάγκης τῶν Ἑνοριῶν Βάρης (Bari) καί Φοβαίας (Foggia). Παραλλήλως, παρηκολούθησε μεταπτυχιακά μαθήματα εἰς τό Istituto di Teologia Ecumenico-Patristica "San Nicola" Bari τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀπουλίας (Facolta Teologica Pugliese) καί ἔλαβε τὸν μεταπτυχιακὸ τίτλο σπουδῶν του.

Ἐπιστρέφοντας τό ἔτος 2014 εἰς τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Χαλκίδος, διορίσθη Διευθυντής τοῦ ἱστορικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου αὐτῆς καί ἐφημέριος τοῦ ἐν αὐτῷ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐργασθεὶς διὰ τὴν ἀνακαίνισιν καί τὴν συντήρησιν τῶν κτηριακῶν του

ἐγκαταστάσεων, διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ δυναμικοῦ τῶν τροφίμων, τὴν παροχὴ τῶν μέσων διὰ τὴν ἀνετη καί ἀξιοπρεπῆ διαβίωσίν τους, καθὼς καί διὰ τὴν συμμετοχὴν τους εἰς ἐξωσχολικὰς δραστηριότητες.

Μετέχει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Προστασίας Ἀνηλίκων Χαλκίδος (Ε.Π.Α.Χ.), ὡς ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ καί ἀπὸ τοῦ ἔτους 2019 ὑπηρέτησε τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Χαλκίδος ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου.

Ἡ Χειροτονία τοῦ νέου Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως ἐτελέσθη τό Σάββατο 8ῃ Ὀκτωβρίου 2022, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Ἱερωνύμου. Ἡ Ἐνθρόνισις ἔλαβε χώρα, παρουσία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τὴν 13ῃ Νοεμβρίου 2022 εἰς τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς Δημητσάνης.

Μητροπολίτης Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Μέ 60 ψήφους, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέλεξε, τὴν 6ῃ Ὀκτωβρίου 2022, νέον Μητροπολίτη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας τὸν Ἀρχιμανδρίτη Δαμασκηνό Κιαμέτη, Κληρικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ.

Ὁ π. Δαμασκηνὸς Κιαμέτης ἐγεννήθη τό 1975 εἰς Πειραιά καί πραγματοποίησε τίς ἐγκύκλιες σπουδές του εἰς τὸν τόπο τῆς καταγωγῆς του, τὴν Σάμο. Ἐλαβε τό Πτυχίον

του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών τό 1997. Τό ίδιο έτος έκάρην μοναχός και χειροτονήθηκε Διάκονος υπό του Μακαριστού Μητροπολίτου Πειραιώς κυρού Καλλινίκου. Τόν δεύτερο βαθμό της ιερωσύνης έλαβε τόν Ιούνιο του 2002 υπό του Γέροντός του, Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, τόν όποιο ακολουθήσε άμα τη ένθρονίσει του εις τόν Βόλο. Έκεί χρημάτισε Αρχιδιάκονος και Διευθυντής του Ίδιαιτέρου Γραφείου του Μητροπολίτου (1998 - 2003), Γενικός Αρχιερατικός Έπίτροπος (2003-2006) και έπειτα Πρωτοσύγκελλος (άπό του 2006 μέχρι της έκλογής του).

Από των διοικητικών αυτών θέσεων, συντόνισε τό όλο ιεραποστολικό, κοινωνικό και ποιμαντικό έργο της Ιερās Μητροπόλεως Δημητριάδος. Διετέλεσε Προεδρεύων του Μητροπολιτικού Συμβουλίου. Ανέλαβε τήν διοργάνωση των μηνιαίων Ίερατικών Συνάξεων, πολλών Έπιμορφωτικών Ίερατικών Σεμιναρίων, καθώς και πολυάριθμων Συνεδρίων και ποικίλων Έκδηλώσεων της Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Διετέλεσε Διευθυντής του περιοδικού «Πληροφόρηση» (2002-2012) και Υπεύθυνος του Βιβλιοπωλείου της Ιερās Μητροπόλεως και του Βρεφονηπιακού της Σταθμού. Διηύθυνε τό νεανικό έργο της Ιερās Μητροπόλεως Δημητριάδος, διετέλεσε επί πενταετία Αρχηγός των κατασκηνώσεων άρρένων, ίδρυσε τήν Παιδική και Νεανική Χορωδία της Μητροπόλεως, και είχε τήν ευθύνη της έκδόσεως προτύ-

πων Κατηχητικών Βοηθημάτων για όλες τις βαθμίδες των Κατηχητικών Σχολείων.

Παραλλήλως, διηκόνησε ως Προϊστάμενος του Ένοριακού Ίερού Ναού Αναλήψεως Χριστού Βόλου, όπου εργάστηκε, πλήν της ποιμαντικής και φιλανθρωπικής διακονίας, και διά τήν αποπεράτωσιν και έξωραϊσμόν του Ίερού Ναού. Μερίμνησε, επίσης, διά τήν ανακαίνισιν των Ίερών Παρεκκλησιών Αγίου Νεκταρίου Βόλου και Αγίου Ανδρέου Φυτόκου καθώς και διά τήν ανοικοδόμησιν του Ίερού Ναού Αγίου Λαζάρου του Νέου Κοιμητηρίου Βόλου. Ένήργησε διά τήν ανακαίνισιν του Ί. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μακρινίτσης. Ήταν έμπνευστής, δημιουργός και Διευ-

θυντής τοῦ Μουσείου Βυζαντινῆς Τέχνης καί Πολιτισμοῦ, εἰς Μακρινίτσα Πηλίου, τοῦ πρωτοτύπου χώρου δημιουργικῆς ἀπασχολήσεως παιδιῶν «Ο Μικρός Παράδεισος» καί «Η Γωνιά τοῦ Θεοῦ» εἰς τόν Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου, καθῶς καί Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σουρλιγκείου Γηροκομείου Καναλίων καί συνέβαλε καθοριστικά εἰς τήν ἐκ βάθρων ἀνακαίνισιν καί εὐρυθμον λειτουργία του. Ἐπίσης, ἐξέδωσε δύο συλλογές ὁμιλιῶν καί κηρυγμάτων μέ τόν τίτλο «Ἀπό καρδίας: Ἐννέα λόγοι γιά τήν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή καί Κηρύττοντας σέ σημαντικούς σταθμούς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους». Ἡ Ἐνθρόνισις αὐτοῦ ἔλαβε χώρα τήν 12ην Νοεμβρίου 2022.

Μητροπολίτης Ἡλείας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Τήν 7η Ὀκτωβρίου 2022, ἡ Ἱερά Σύνοδος μέ 55 ψήφους, ἐξέλεξε νέο Μητροπολίτη Ἡλείας τόν Θεοφιλέστατο ἐπίσκοπο Ὡλένης ΑΘΑΝΑΣΙΟ.

Ὁ νέος Μητροπολίτης κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (κατά κόσμον Ἀριστείδης Μπαχός) ἐγεννήθη εἰς τό χωριόν Ευλοκέρα Ἡλείας τήν 10ην Φεβρουαρίου 1954 ἀπό ἀγρότες γονεῖς τόν Γεώργιο καί τήν Μαρία. Μετά τό Δημοτικό καί τίς Γυμνασιακές του σπουδές (Γυμνάσιο-Λύκειο) εἰς Πύργον, ἐφοίτησε εἰς τό Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικόν Φροντιστήριον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐφοίτησε εἰς τήν Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν, λαμβάνοντας τό πτυχίο του τό 1982.

Τήν 13ην Ἰουλίου 1975 ἐκάρη Μοναχός εἰς τήν Ἱερά Μονή Χρυσοπηγῆς Λαμπείας ὑπό τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἡλείας κυροῦ Ἀθανασίου, λαμβάνοντας τό ὄνομα Ἀθανάσιος καί τό 1976 χειροτονήθηκε Διάκονος ὑπό τοῦ αὐτοῦ Μητροπολίτου. Τήν 5ην Σεπτεμβρίου 1982 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος καί προεχειρίσθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην ἀπό τόν Μητροπολίτην πρῶην Ἡλείας κ. ΓΕΡΜΑΝΟ. Τήν 1ην Νοεμβρίου 2009 χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ὡλένης ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ εἰς τόν Ἱ. Ν. Ἀγίου Νικολάου Πύργου.

Διετέλεσε ἀπό τό 1980 Ἡγού-

μενος τῆς Ἁνω Μονῆς Δίβρης καί ἀπό τό 1982 Ἱεροκλήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας. Προσέφερε τίς ὑπηρεσίας του ἐπὶ πολλά ἔτη ὡς Γραμματέας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας, εἰς Ραδιοφωνικές ἐκπομπές τοῦ Ραδιοφώνου τῆς ΕΡΑ Πύργου καί τοῦ Ραδ. Σταθμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας. Εἶναι συγγραφέας πολλῶν βιβλίων.

Ἡ ἐνθρόνισις του ἔλαβε χώρα τήν 14ην Νοεμβρίου 2022.

Μητροπολίτης Δράμας ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Τήν 7η Ὀκτωβρίου 2022, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μέ 69 ψήφους, ἐξέλεξε νέο Μητροπολίτη Δράμας τόν Ἀρχιμανδρίτη Δωρόθεο Πάπαρη.

Ὁ νέος Μητροπολίτης Δράμας, κατὰ κόσμον Βασίλειος Πάπαρης, ἐγεννήθη τό 1957 εἰς Καβάλα. Σπούδασε Φιλολογία καί Θεολογία εἰς τό Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ἐπὶ 7 ἔτη ὑπηρέτησε ὡς φιλόλογος εἰς τή Γενική καί τήν Ἐκκλησιαστική Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευσιν, καθὼς καί ὡς ὑποδιευθυντής εἰς τόν Ραδιοφωνικό Σταθμόν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τό 1990 χειροτονήθηκε Διάκονος καί τό 1991 Πρεσβύτερος, μέ τό ὀφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου. Ἐκτοτε καί μέχρι τήν ἐκλογή του ὡς Μη-

τροπολίτης Δράμας, ὑπηρέτησε εἰς τήν Ἱερὰ Μητρόπολιν Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου ὡς Πρωτοσύγκελλος, ὑπεύθυνος Νεότητος καί Κατηχήσεως καί Ἐφημερεύων Ἱεροκλήρυκας. Παράλληλα ὀργάνωσε Κοινωνικά Φροντιστήρια καί Κατασκηνώσεις Νέων. Εἶναι κτήτορας τῶν Ἱερῶν Ναῶν Παναγίας «Ἀξιον Ἑστίν» Ἀξιουπόλεως καί Ἀγίας Τριάδος Πολυκάστρου.

Ἀπό τόν Μάρτιο τοῦ 2019 ὑπηρέτησε ὡς Β΄ καί ἔπειτα ὡς Α΄ Γραμματέας-Πρακτικογράφος εἰς τήν Ἱερὰ Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ χειροτονία του πραγματοποιήθηκε τήν Κυριακὴν 16ην Ὀκτωβρίου 2022 εἰς τόν Καθεδρικόν Ἱ. Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἀθηνῶν καί ἡ ἐνθρόνισις τήν 19ην Νοεμβρίου.

Ἑναρξίς νέας κατηχητικῆς περιόδου

Κατά τόν μῆνα Ὀκτώβριον ἐκάστου ἔτους καί συγκεκριμένα κατὰ τήν Κυριακήν τοῦ Σπορέως, εἰς τήν Ἱεράν Μητροπολιν Μαντινείας καί Κυνουρίας ξεκινᾷ ἡ νέα περίοδος τοῦ πνευματικοῦ-κατηχητικοῦ ἔργου.

Τήν Τετάρτη, 12ῃ Ὀκτωβρίου 2022, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, εἰς τό πλαῖσιον ἐκκινήσεως τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, προσήλθαν εἰς τό Ἐπισκοπεῖον Τριπόλεως οἱ Προϊστά-

μενοι καί ὑπεύθυνοι Ἱερεῖς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καί τῶν Ἑνοριακῶν Συνάξεων τῶν Ἑνοριῶν τῆς Τριπόλεως καί συνεζήτησαν ἐποικοδομητικῶς ἐπί διαφόρων θέματων σχετικῶς πρός τό πνευματικό-κηρυκτικό ἔργο πού καλεῖται ἡ Ἐκκλησία μας νά ἐπιτελέσῃ σήμερα.

Περαίνοντας τήν συζήτησιν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας εὐχήθη καί πρός τούς παρισταμένους τῆς συνάξεως ὅπως ἐργαστοῦν μέ ζέσιν διὰ τήν πνευματικήν καλλιέργειαν τῶν παιδῶν καί ἐν γένει τῶν πιστῶν

Χριστιανῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τὴν εὐθύνην τῶν ὁποίων ἔχουν ἀναλάβει, ὡς πνευματικοὶ πατέρες καὶ διδάσκαλοι τούτων.

Τὴν Κυριακὴν 16ην Ὀκτωβρίου 2022, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως, ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς καὶ κατόπιν ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, πλαισιουμένου ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου καὶ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Μητροπόλεως Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Τεγέας κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ καὶ Κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος, κηρύσσοντας τὴν ἑναρξιν τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου καὶ ἐπιζητώντας τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, ὁμίλησε περὶ τῆς Παραβολῆς τοῦ Σπορέως καὶ τῆς κατὰ παλαιὸν ἔθος παραδόσεως τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας εἰς τὰ κατὰ Κυριακὴν ἑσπερινὰ Κηρύγματα καὶ τίς πνευματικὲς δράσεις μὲ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων, τίς ἐνοριακές Ὁμάδες Μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὴ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τίς Παιδικές Χορωδίες καὶ τὰ Σεμινάρια Ὁρθοδόξου Σπουδῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐτόνισε τὴν ἀνάγκη αὐτὲς οἱ δραστηριότητες

νά συνεχισθοῦν, διότι ὑπάρχει πνευματικὴ πενία καὶ χρειάζεται νέα σπορά τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἰδιαίτερα πρόσκλησιν ἀπηύθυνε πρὸς τὰ νέα παιδιά καὶ ἐκάλεσε τοὺς γονεῖς νὰ τὰ παρακινήσουν ὥστε νὰ λάβουν γερεές, πατροπαράδοτες καὶ σωστές βάσεις ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, μέσῳ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, σήμερον, ὅπου ὅλα ἀλλοιώνονται καὶ ἀποϊεροποιοῦνται.

Ὁλοκληρώνοντας, εὐχήθηκε καλὴ δύναμι καὶ φώτισι εἰς τοὺς Ἱεροκλήρυκες, τοὺς Κατηχητές καὶ Κατηχήτριες καὶ εἰς ὅλους τοὺς διδασκάλους τῶν διαφόρων προγραμμάτων καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ ἀποδώσει πνευματικούς καρπούς.

Σχετικῶς πρὸς τὴν νέα κατηχητικὴ περίοδον:

Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς 16ῃ Ὀκτωβρίου 2022 ἄρχισαν τὰ κατὰ Κυριακὴν ἀπογευματινὰ κηρύγματα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως, καθὼς καὶ οἱ Συνάξεις τῶν Ἑνοριακῶν ὁμάδων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ὁμάδες Φοιτητῶν καὶ Ἐπιστημόνων εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς πόλεώς μας.

Ἀπὸ τοῦ Σαββάτου 22α Ὀκτωβρίου 2022 καὶ ἀπὸ ὥρας 11ης πρωῒνης ἄρχισαν τὰ μαθήματά τους τὰ κατώτερα Κατηχητικὰ Σχολεῖα γὰρ τοὺς μαθητὲς καὶ μαθήτριες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων εἰς τοὺς Ἑνοριακοὺς Ἱερούς Ναοὺς

ΛΙΕΥΣ

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Ἐπίσης, ἄρχισαν, ἀπό ὥρας 6ης ἕως 7ης ἀπογευματινῆς, τίς ἐργασίες τους οἱ «Συνάξεις Νέων» γιά μαθητές καί μαθήτριες Γυμνασίων καί Λυκείων, εἰς τό Πνευματικό Κέντρον τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως ἐπὶ τῆς πλατείας Ἐθνάρχου Μακαρίου, πρῶην Ἀνεξαρτησίας, ἀπό τοὺς Ἱεροκλήρυκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Εἰς τόν ἴδιον ὥς ἄνω χῶρο, ἀπό τό Σάββατο 22 Ὀκτωβρίου 2022, καί ἀπό ὥρας 5ης ἕως 6ης ἀπογευματινῆς, ἄρχισε ἡ λειτουργία τῆς Παιδικῆς Χορωδίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Ἑλένης Ἀλεξοπούλου (περισσότερες πληροφορίες στόν τηλεφωνικό ἀριθμὸ 6977997359).

Ἀπὸ 3ης Ὀκτωβρίου 2022,

ἄρχισαν καί τά μαθήματα τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, ἐπὶ τῆς πλατείας Ἐθνάρχου Μακαρίου. Ἐπιπλέον ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς Μητροπόλεώς μας προέβη, τῇ προτροπῇ καί εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, εἰς τὴν σύστασιν Παιδικοῦ Βυζαντινοῦ Χοροῦ. Οἱ συναντήσεις τῆς ἐν λόγῳ Παιδικῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας θά γίνονται εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως κάθε Σάββατο ἀπόγευμα καί ἀπό ὥρας 4:30. Τὴν εὐθύνην τῆς Χορωδίας ταύτης ἔχει ὁ κ. Βασίλειος Γεωργαράς, Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας (τηλ. ἐπικοινωνίας 6972841159).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ

Τοῦ Καθηγητοῦ Γερασίμου Ψυχαριώτη

Διάβασα στὸν Τύπο πρό τινός χρόνου (19-5-2022) τὴν παρακάτω σημειούμενη θρασύτητα, ὅσο καὶ εἰρωνική πρόσκληση-πρόκληση τοῦ ὀθωμανοτουρκικοῦ Ὑπουργείου ἑξωτερικῶν πρὸς τὸ ὁμόλογο ἑλληνικό. Καὶ διερωτήθηκα, εἰλικρινά, πόση, ἐπὶ τέλους ἀμορφωσιά καὶ ἄγνοια περὶ ἑαυτῶν ἔχουν οἱ Ὀθωμανοτούρκοι. Βέβαια, δέν εἶναι μόνο ζήτημα μόρφωσης, ἀλλὰ καὶ ἰκανότητος γιὰ ὀρθή ἀνάγνωση, καὶ ἥθους γιὰ δίκαιη καὶ ἀληθῆ ἐρμηνεία τῆς Ἱστορίας, μόρφωση καὶ ἥθος πού αὐταποδείκτως στεροῦνται οἱ «πολιτικοί» τῆς Ὀθωμανοτουρκίας. Εἶπε, λοιπόν, ποιός... ὁ Ἑρντογάν: «Καλοῦμε τὴν Ἑλλάδα νά συνεργασθεῖ μέ μᾶς γιὰ τὴν εἰρήνη... ἀντὶ νά προσπαθεῖ νά... διαστρεβλώνει τὰ γεγονότα».

Τοῦ ἀπαντοῦμε:

1. Νά προσέχει πολὺ τὰ λόγια του ὁ βάρβαρος Ὀθωμανοτούρκος, καὶ πάντα ὅταν ἀπευθύνεται σέ Ἕλληνες ἀποδέκτες, νά μὴ λημονεῖ, ἀφοῦ πολὺ καλὰ γνωρίζει ἤδη, πρῶτα-πρῶτα, ὅτι μιλάει σέ πρόσωπα-φορεῖς ἀπείρως ἀνώτερου πολιτισμοῦ καὶ χαρακτηρολο-

γικῆς ποιότητος, ἀπ' ὅ,τι οἱ λαογραφικὲς πρωτόγονες παραδόσεις τῶν ὁμοίων του, δηλ. τῶν ἀγροίκων Ὀθωμανοτούρκων. Ἄν, ὥστόσο, ἐπαναλάβει τὰ ψεῦδη του μέ ἴδιο ψευδολόγο θράσος καὶ ἀναίδεια (ὅπως περὶ διαστρέβλωσης κ.λ.π.) θ' ἀκούσει νὰ τοῦ ψέλνουμε κι ἄλλα, περισσότερα καὶ βαρύτερα. Οἱ Ἕλληνες δέν εἴμαστε οὔτε ἴδιοι μέ τούς βαρβάρους Ὀθωμανοτούρκους, δηλ. οὔτε μέλη ἐσμοῦ καὶ ποτέ ἔθνους, ὅπως οἱ Ὀθωμανοτούρκοι, οὔτε καὶ πατάμε στὰ ἴδια ἢ παρόμοια ἱστορικά καὶ πολιτισμικά ἔχνη!

Προσοχή, λοιπόν: εἶναι μακρὰ ἀπὸ τὴν ὅποια δικαιοδοσία του ὁ Ὀθωμανοτούρκος νὰ τολμᾷ νά ἐγκαλεῖ τὸν Ἕλληνα γιὰ διαστρέβλωση τῆς ἀλήθειας. Τέτοιο ἔργο εἶναι ἱστορικά κατοχυρωμένο ὡς ἡθικό προνόμιο μόνο ὑπὲρ τοῦ Ὀθωμανοτούρκου. Ἄς δεῖ τὴν διεθνῆ ἱστορικὴ βιβλιογραφία, ἀλλὰ καὶ τὴν συμπεριφορὰ τῶν σύγχρονων πολιτικῶν τοῦ πολιτισμένου κόσμου ἀπέναντί του. Εἶναι αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Ὀθωμανοτούρκος ὁ ἐφευρέτης καὶ τῆς ἔννοιας καὶ τοῦ ἔργου: διαστρέβλωση τῆς ἀλήθειας. Λοιπόν, Ἑρντογάν: μῶκο.

Πῶς νά δεχθεῖ κανεῖς νά συνερῶσθῃ, καί μάλιστα γιά εἰρήνη, μέ ποιόν; μέ τόν γενετικά ψεύτη Ὄθωμανοτούρκο, γιά τόν ὁποῖο οἱ διεθνεῖς ἱστορικοὶ ἐπισημαίνουν τήν ἐπιστημονική ἀπορία τους: «τί θά ἦταν οἱ Τοῦρκοι χωρίς πόλεμο; Δέν θά ὑπῆρχαν κἄν, μέσα σ' ἓνα κόσμο εἰρήνης, ἄν δηλαδή κάποτε ἐπικρατοῦσε παγκόσμια εἰρήνη;» (βλ. Jean Paul ROUX, Ἡ Ἱστορία τῶν Τούρκων, ἐκδ. Γκοβόστη, Ἀθήνα 1998, σ. 33).

2. Ποιοί μιλοῦν, λοιπόν, γιά «συνεργασία» γιά τήν εἰρήνη; Αὐτοὶ πού ἐξ ὀρισμοῦ καί παρελθόντος τους κατήγγησαν, ὅπου ἡ κακὴ μοῖρα τοὺς ἔφερε, κάθε κατάσταση εἰρήνης, καί τήν ἀντικατέστησαν μέ ἄρπαγές, ἀνομολόγητους βιασμούς νεαρῶν ἀγοριῶν καί κοριτσιῶν, μέ ἀδυσώπητες σφαγές ἀθῶων πολιτῶν, καί μέ πρωτοφανεῖς ἐγκληματικές καταστροφές πολιτισμικῶν στοιχείων, ὅπως τά τοῦ Βυζαντίου;

Μιλοῦν, λοιπόν, αὐτοὶ οἱ κακῇ τῇ μοῖρα ἐξ ἀνατολῶν βιαίως καταστάντες «γείτονες», βάρβαροι καί αἱμοσταγεῖς Ὄθωμανοτούρκοι, γιά τήν κατάληψη τῆς Τριπόλεως ἀπό τόν Κολοκοτρῶνη, ἀρχομένης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, καί μιλοῦν περί τῆς ἐν μάχαις σφαγῆς τῶν βάρβαρων καί αἱμοσταγῶν κατακτητῶν της, τοῦ κεντροα-

σιατικοῦ αὐτοῦ ἔσμου, πού ἐπὶ αἰῶνες ἐλυμαίνετο, μέ σφαγές ἀθῶων Τριπολιτῶν καί ἄρπαγές τῶν περιουσιῶν τους, ἀλλά καί σέ βάρος τῶν κατοίκων καί τοῦ πλούτου τῆς εὐρύτερης περιοχῆς τῆς εὐλογημένης Ἀρχαδίας, περιάγοντές τους ἔτσι σέ αὐτόχρομα λιμοκτονία;

Ἐπηρεολοῦθησαν μάχες ἐπὶ μαχῶν, πού διεξήχθησαν κατὰ τῶν, γιά συνεχῆ 400 χρόνια, ἀδίστακτων Ὄθωμανοτούρκων σφαγέων τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ὑπόδουλοι καί ἀβοήθητοι, τότε, ἀπό τήν ὁμόδοξή μας Εὐρώπη, οἱ Ἕλληνες Τριπολίτες, ἀγωνίζοντο νά ἀποτινάξουν τοὺς ἀδίστακτους σφαγεῖς των, ἄρπαγες καί ληστές τῶν περιουσιῶν τους καί, τό χειρότερο, καταστροφεῖς τῆς ὑπεραξίας τοῦ πανάρχαιου πολιτισμοῦ τους.

Οἱ Ὄθωμανοτούρκοι, εἶναι ἱστορικῶς βεβαιωμένο, ὅτι λειτουργοῦσαν ὡς κοινοὶ δολοφόνοι καί ληστές. Οἱ ἴδιοι, δολοφονοῦσαν τοὺς ὑπόδουλους Ἕλληνες ἔτσι γιά τό τίποτε, χαρκτηρίζοντάς τους, οἱ ἀνόητοι, ὡς ραγιάδες, δηλ. κάτι χειρότερο ἀπό δούλους, χωρίς δικαίωμα κἄν στήν ζωή. Ἀντιθέτως, οἱ Ἕλληνες φόνευαν Ὄθωμανούς μόνο στά πεδία τῶν μαχῶν, πολεμοῦντες πρὸς βαρβάρους ἐχθρούς καί ἄνομους κατακτητές τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καί τοῦ ἑλληνορρωμαϊκοῦ καί χρι-

στιανικοῦ πολιτισμοῦ τους, ἀγωνιζόμενοι τόν ὑπέρτατον ἀγῶνα γιά τήν παλιγγενεσία τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καί αὐτόχρομα αὐτοῦ τούτου τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Σημαντική ἐπισήμανση: Εἶναι ἱστορική ἀλήθεια, ὅτι οἱ ἀγριάνθρωποι Ὀθωμανοτούρκοι ἔκοβαν τίς γλῶσσες, ὅσων Ἑλλήνων γλύτωναν ἀπό τόν καθημερινῶς ἐπιζρεμάμενο ἀναίτιο σφαγιασμό τους, προκειμένου νά ἐξαφανίσουν τελείως, ἕως καί τό νά μήν ἀκούγονται κἄν ὁμιλούμενα τά ἑλληνικά (βλ. Τρύφωνος Εὐαγγελίδου, Ἡ παιδεία ἐπί τουρκοκρατίας, τόμ. β', Ἀθῆναι 1936, σ. 233). Τέτοια μοχθηρία διέπνεε, ὅπως καί ἤδη διαπνέει, τούς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι «θέλοντες νά ἐκριζώσωσι τόν ἀνθοῦντα Ἑλληνισμόν καί νά καταστήσωσιν αὐτόν ἀνίκανον καί εἰς σκέψιν περί μελλούσης ἀναβιώσεως αὐτοῦ ὡς χώρας ἑλληνικῆς, φρικτόν εἶπεῖν, καί αὐτάς τάς γλώσσας ἀπέκοπτον, ἵνα μή οἱ κάτοικοι λαλῶσι τήν ἑλληνικήν, ἥτις διεσώθη μόνον ἐν Πόντῳ καί ἐν τῷ κεντρικῷ ὄροπεδίῳ τό περί τό Ἀργεῖον ἐν Καππαδοκίᾳ καί ἐν τῇ δυτικῇ Μ. Ἀσίᾳ εἰς βάθος 200 χλμ. ἀπό τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

Αὐτήν τήν ἱστορική ἀλήθεια, πού ἀποκαλύπτει τό χαρακτηρολογικό ποιόν τῶν Ὀθωμανοτούρκων, καλοῦνται οἱ ἀγροῖκοι

Ὀθωμανοτούρκοι νά μή τήν λησμονοῦν οὔτε σκόπιμα νά τήν ἀποσιωποῦν ἐπιμελῶς, καταστά-ντες ἀπροσκλητῶς «γείτονές» μας, καί «γείτονες» ἐνός πολιτισμοῦ πού δεδηλωμένως μισοῦν ἢ ζηλοφθοноοῦν (βλ. λεπτομέρειες στόν ἴδιο τόν ἐθνικό τους ὕμνο) ὡς ὄντες οἱ μοχθηροί καί ἀνίκανοι εἰσβολεῖς καί κατακτητές τοῦ ὑψηλοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, πού ἀπλά ἀπεδείχθησαν ἀπολύτως ἀνίκανοι καί νά τόν κατανοήσουν, κυρίως λόγω τοῦ καχεκτικοῦ νοητικοῦ τους status, ὅπως καί λόγω τοῦ στρεψοδίκου ψυχισμοῦ τους, πολύ δέ μᾶλλον ἀδύναμοι καί ἀκατάλληλοι νά τόν ἐρμηνεύσουν. Ἀλλά πῶς, ἄλλωστε, ἀφοῦ πέρα καί ἄλλων, ὁ εὐρωπαϊκός πολιτισμός εἶναι ἑλληνορρωμαϊκός καί χριστιανικός, ἐνῶ οἱ Ὀθωμανοτούρκοι εἶναι μουσουλμά-νοι, φιλοσοφικά ἀμαθεῖς, καί ἰσλαμιστές, δηλ. ὁπαδοί τῆς μέ κάθε τρόπο, ἔστω καί βίαιο, δι-άδοσης τοῦ ἰσλαμισμού. Ἡ εἰρωνεία εἶναι ὅτι θέλουν νά μποῦν καί στήν Εὐρώπῃ, ὡς ἰσότιμα μέλη της!!! Καί δέν ντρέπονται νά δηλώνουν, ὅτι θά «κατακλύ-σουν» μέ μουσουλμάνους τήν εὐρωπαϊκή κοινωνία γιά νά τήν ἀποσταθεροποιήσουν καί ἀποσυντονίσουν. Λοιπόν, Αἰδῶς Ἀργεῖο!

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

τοῦ Ἁγίου Πρόκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως

Φάνηκε ὁ Χριστός στόν κόσμο καί τόν ἄχαρο κόσμο στόλισε μέ ἀπέραντη εὐφροσύνη. Σήκωσε πάνω Του τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου καί κατεπάτησε γιά πάντα τόν ἐχθρό τοῦ κόσμου. Ἀγίασε τίς πηγές τῶν ὑδάτων καί φώτισε τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Θαύματα ἀναμείχθηκαν μέ μεγαλύτερα θαύματα. Σήμερα, ἀπό τή χαρά πού ἔφερε ὁ Σωτῆρας μας Χριστός, χωρίστηκαν ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα καί ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη γέμισε ὁ κόσμος εὐφροσύνη. Ἡ σημερινή γιορτή ἀποκαλύπτει μεγαλύτερα θαύματα ἀπό ἐκείνη τῆς Χριστουγεννιάτικης νυχτιᾶς.

Γιατί ἐκείνη τήν νύχτα πού μᾶς πέρασε χαιρότανε μονάχα ἡ γῆ, καθώς βάσταζε πάνω της στήν ἀγκαλιά τῆς φάτνης τόν Παντοκράτορα Θεό. Σήμερα ὁμως, πού γιορτάζουμε τά Θεοφάνεια, εὐφραίνεται μαζί της καί ἡ θάλασσα. Καί εὐφραίνεται γιατί διά μέσου τοῦ Ἰορδάνη λαμβάνει μέρος καί αὐτή στήν εὐλογία τοῦ ἁγιασμοῦ. Στή γιορτή τῆς θείας Γέννησης ὁ Θεός φάνηκε βρέφος μικρό, νεογέννητο, δείχνοντας ἔτσι τή δική μας

νηπιότητα. Σήμερα ὁμως Τόν βλέπουμε τέλειο ἄνθρωπο, τέλειο Υἱό, ἀπό τέλειο Πατέρα γεννημένον. Ἐκεῖ φανέρωσε τό θεῖο βρέφος τό ἀστέρι πού ἀνέτειλε ἀπό τήν ἀνατολή, καί ἐδῶ ὁμολογεῖ γι' Αὐτόν ἀπό τόν οὐρανό ὁ Θεός Πατέρας, ἀπό Τόν ὁποῖον γεννήθηκε πρό τῶν αἰώνων. Ἐκεῖ Του πρόσφεραν -ὥσάν σέ βασιλέα- δῶρα οἱ Μάγοι, πού πεζοπόρησαν ἀπό τήν ἀνατολή. Ἐδῶ ἄγγελοι ἀπό τόν οὐρανό φερμένοι Τοῦ πρόσφεραν τή διακονία πού πρέπει μόνο σέ Θεό. Ἐκεῖ τυλίχτηκε μέσα στά σπάργανα καί ἐδῶ λύνει μέ τό βάπτισμα τίς σειρές τῶν παραπτωμάτων καί τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας μας. Ἐκεῖ ὁ βασιλιάς τῶν οὐρανῶν ντύθηκε σάν βασιλική ἀλουργίδα τόν κόσμο, ἐδῶ ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ντύνεται ὁλόγυρα τά ποταμίσια κύματα...

Ἐλᾶτε νά δεῖτε πρωτόγνωρο κατακλυσμό, πολύ μεγαλύτερο καί δυνατότερο ἀπό ἐκεῖνον πού γίνηκε τήν ἐποχὴ τοῦ Νῶε. Ἐκεῖ τό νερό ἔπνιξε τοὺς ἀνθρώπους καί ἐδῶ τό νερό τοῦ βαπτίσματος, ἐκείνους πού εἶχαν πεθάνει πνευματικά ξαναζωντάνειψε, μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ πού σήμε-

ρα βαπτίστηκε. Ἐκεῖ ὁ Νῶε ἐφτί-
αξε κιβωτό στέρα ἀπὸ ξύλα καὶ
ἐδῶ ὁ Χριστός, ὁ νοητός Νῶε,
προσέλαβε ἀπὸ τὴν ἄφθορο παρ-
θένο Μαρία τὴν κιβωτό τοῦ σώ-
ματος. Ἐκεῖ ὁ Νῶε ἄλοιψε τὴν
κιβωτό ἐξωτερικά μὲ ἄσφαλτο
πίσσα. Ἐδῶ ὁ Χριστός δυνάμω-
σε καὶ περιφρούρησε τὴν κιβω-
τό τοῦ σώματος μὲ τὸ χρῖσμα
τῆς πίστεως. Ἐκεῖ περιστερὰ πού
βάσταζε κλαδί ἐλιάς προμήνυσε
τὴν εὐωδία τοῦ Δεσπότη Χρι-
στοῦ. Ἐδῶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον
μὲ τὴ μορφὴ ὁλόασπρης περι-
στερᾶς παρουσιάστηκε καὶ σ'
ὅλους ἐφάνέρωσε τὸν ἐλεήμονα
Κύριο.

Ἀλλὰ μὲ καταπλήττει ἡ ὑπερ-
βολικὴ ταπείνωση τοῦ Κυρίου.
Γιατί δέν ἀρκέστηκε, Αὐτός ὁ
γεννημένος τέλειος Υἱός ἀπὸ τέ-
λειο Πατέρα, νά γεννηθεῖ καὶ ἐπὶ
γῆς τέλειο βρέφος ἀπὸ τὰ σπλά-
χνα μιᾶς γυναίκας. Δέν ἀρκέστη-
κε Ἐκεῖνος πού εἶναι σύνδρομος
μὲ τὸν Θεό Πατέρα νά λάβει τὴ
μορφὴ τοῦ δούλου ἀλλὰ καὶ σάν
τὸν τελευταῖο ἁμαρτωλό προ-
σέρχεται νά βαπτισθεῖ...

«Εὐλογημένος Σὺ πού ἔρχεσαι
στό ὄνομα τοῦ Κυρίου». Ὁ Κύρι-
ος καὶ ὁ Θεός μας μᾶς φανερώ-
θηκε. Μᾶς φανερώθηκε ὁ Ἥλιος
τῆς δικαιοσύνης καὶ διέλυσε τὸ
σκοτάδι τῆς ἄγνοιας πού μᾶς
περιέλουζε. Μᾶς φανερώθηκε ὁ

οὐράνιος τσοπάνης καὶ ἐδίωξε
ἀπὸ τὸ κοπάδι τῶν παιδιῶν Του
τούς λύκους τοῦ διαβόλου. Μᾶς
φανερώθηκε ὁ Μονογενὴς Υἱός
τοῦ Πατρὸς καὶ χάρισε μὲ τὸ βά-
πτισμα τὴν υἰοθεσία στοὺς πι-
στούς. Μᾶς φανερώθηκε ἡ ζωὴ
ὁλόκληρου τοῦ κόσμου καὶ μὲ
τὸ θάνατό Του θανάτωσε τὸν
θάνατο ὡς ἀθάνατος καὶ ἀξίωσε
νά ζήσουν ζωὴ ἀθάνατη, ἐκεῖνοι
πού εἶχαν πέσει στὴ φθορὰ καὶ
στό θάνατο.

Ἀλλὰ ἐνῶ ἐγίνονταν ὅλα αὐτά,
ὁ Θεός Πατέρας ἀγαλλώμενος μὲ
τὴν ὑπερβολικὴ ταπείνωση τοῦ
Υἱοῦ, ἀνοίγει διάπλατα τίς πύ-
λες τοῦ οὐρανοῦ καὶ μὲ βρο-
ντερὴ φωνή ξεχειλισμένη ἀπὸ
αἰσθήματα πού πλημμυρίζου-
νε μία πατρικὴ καρδιά, ἀνακρά-
ζει: «Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ
ἀγαπητός».

Καὶ γιὰ νά μὴν μπερδευτεῖ ὁ
νοῦς ὅσων ἀκουγαν ὅλα τοῦτα
-ἂν εἶναι δηλαδὴ Υἱός ὁ Βαπτι-
στής ἢ ὁ Χριστός- ἔρχεται τὸ
Ἅγιον Πνεῦμα, σάν ἄσπρο πε-
ριστέρι καὶ δείχνει Ἐκεῖνον πού
βαπτίζοταν καὶ πού ὁ Θεός Πα-
τέρας τὸν μαρτυροῦσε στοὺς
ἀνθρώπους σάν μονογενὴ Υἱό
Του.

Σ' Αὐτόν πρέπει ἡ δόξα, τὸ
κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνη-
ση σήμερα καὶ πάντοτε καὶ εἰς
τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Η

Παρασκευή, 23η Σεπτεμβρίου 2022

Τήν 23η Σεπτεμβρίου 2022, ὁ Σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τριπόλεως καί τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Δικαστικῶν Ὑπαλλήλων Περιφέρειας Πρωτοδικείου Τριπόλεως, ἐτέλεσε εἰς τό Δικαστικό Μέγαρον Τριπόλεως τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Δικαστικοῦ ἔτους καί εὐχήθηκε πρὸς τοὺς παρισταμένους Δικαστές, Δικηγόρους καί Δικαστικούς Ὑπάλληλους ὁ Θεὸς νά τοὺς φωτίζει καί νά τοὺς ἐνισχύει εἰς τό δύσκολο ἔργον τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης.

Κυριακή, 25η Σεπτεμβρίου 2022

Μέ ἰδιαιτέρα μεγαλοπρέπεια ἐορτάσθηκε κι ἐφέτος ἡ ἐπέτειος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς ἀπὸ τὸν τουρκικό ζυγό, γνωστή ὡς «ἄλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς».

Ὁ Δῆμος Τριπόλεως, σέ συνεργασία μέ ὅλους τοὺς τοπικούς φορεῖς, διοργάνωσε μία σειρά ἐκδηλώσεων τήν ἐβδομάδα πρὸ τῆς Κυριακῆς τῆς 25ης

Σεπτεμβρίου.

Ὁ Δήμαρχος Τριπόλεως κ. Κωνσταντῖνος Τζιούμης, κατὰ τό μήνυμά του πρὸς τοὺς συμπολίτες μας, ἐτόνισε: «Μέ συγκίνηση, μέ εὐλογη ὑπερηφάνεια ἀλλὰ καί μέ σεμνότητα τήν πρέπουσα, ὁ Δῆμος Τρίπολης τιμᾷ καί ἐορτάζει τήν ἀπελευθέρωση τῆς πρωτεύουσάς του, τήν 23η Σεπτεμβρίου 1821, τήν ἡμέρα καί τό γεγονός πού θεμελίωσαν καί στερίωσαν τήν ἐλευθερία τοῦ Γένους, τήν ἀποτίναξη τοῦ 400χρονου ζυγοῦ δουλείας, τήν ἀξιοπρεπῆ ὑπαρξή μας ὡς κράτος, ὡς πολιτῶν, ὡς ἀνθρώπων. Χωρίς τό Ἔπος τῆς Τριπολιτσᾶς δέν θά ὑπῆρχε, ἴσως, ἐδῶ καί δύο αἰῶνες, ἐλεύθερη Ἑλλάδα – τό ἀναγνωρίζουν, πλέον, καί τό ἀποδέχονται οἱ πάντες αὐτό, μέ πρῶτους τοὺς ἐξ ἀνατολῶν γείτονές μας καί τότε δεσμῶτες μας. Οἱ ὁποῖοι καί ὀργίζονται ἀλλὰ καί πολλά ἀναλογίζονται στό ἄκουσμα καί μόνο τῆς λέξης Τριπολιτσᾶ...».

Τό πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων εἶχε ὡς ἀκολουθῶς:

 Δευτέρα, 19η Σεπτεμβρίου
εἰς τό Μαλλιαροπούλειον Θέατρον καί ὥρα 19:00, παρουσιάσεις τοῦ βιβλίου τῆς συγγραφέως κ. Πόπης Βραχιώτη-Λυμπεροπούλου «Ἡ Τρίπολη στοχάζεται

τήν ιστορία της και τήν παλιά κοινωνική της ζωή». Χαιρετισμός τοῦ Δημάρχου Τριπόλεως κ. Κ. Τζιούμη. Συντόνιστης ὁ κ. Δημήτριος Φίλιας, Καθηγητής Ἰονίου Πανεπιστημίου. Ὁμιλητές κ. Εὐαγγελία Δαμουλή, Δρ. Συγκριτικῆς Γραμματολογίας καί συγγραφέας, κ. Θεοδώρα Κτενᾶ, φιλόλογος, καί κ. Γεώργιος Βλάσης, φιλόλογος.

Τρίτη 20η Σεπτεμβρίου,

εἰς τό Μαλλιαροπούλειον Θέατρον καί ὥρα 20:30, Προβολή ντοκιμαντέρ τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Τριπόλεως, «Τριπολιτσά τόπος ἡμῶν ἀγῶνων». Ἡ ἱστορία τῆς Τριπολιτσᾶς πρὶν καί κατὰ τήν διάρκεια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καί κυρίως τὰ γεγονότα τῆς καταλήψεώς της μέσω τεκμηριωμένου ἱστορικοῦ ὕλικου. Οἱ μαθητές ἐπισκέφθηκαν τοὺς τόπους τῶν γεγονότων προσπαθώντας τήν σύνδεσιν τοῦ σημερινοῦ χώρου μέ τὰ μονοπάτια τῆς μνήμης. Τά μουσικά σύνολα, ἡ Χορωδία καί ἡ Χορευτική Ὁμάδα τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου ἔπαιξαν μουσική, τραγούδησαν καί χόρεψαν εἰς ἐμβληματικά σημεῖα τῆς πόλως.

Τετάρτη 21η Σεπτεμβρίου,

Ἀποστολοπούλειον Πνευματικό Κέντρον καί ὥρα 19:00, Ἡμερίδα, ἀπό τό Μουσικό Κέντρο Ἐκμαθήσεως «7φθογγο»

μέ τήν συνεργασίαν τοῦ Δήμου Τριπόλεως, μέ θέμα «Ἡ Ἄλωση τῆς Τριπολιτσᾶς καί οἱ συνέπειές της». Παρουσίασις κ. Βίκυ Φλέσσα, δημοσιογράφος. Ὁμιλητής κ. Μελέτης Μελετόπουλος, διδάκτορας Οἰκονομικῶν καί Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Γενεύης καί διδάκτορας Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὑπῆρξε καί ἀναφορά εἰς τήν μουσικήν τῆς ἐποχῆς τοῦ 1821.

Παρασκευή 23η Σεπτεμβρίου,

εἰς τό Μαλλιαροπούλειον Θέατρον καί ὥρα 19:30, Ἐπετειακή ἐκδήλωσις τῆς IV Μεραρχίας Πεζικοῦ «Πελοπόννησος» «110 χρόνια ἀπό τήν Ἰδρυση τῆς Πτερωτῆς Μεραρχίας - 201 χρόνια ἀπό τήν Ἄλωση τῆς Τριπολιτσᾶς. Ὁμιλητές: α) κ. Γεώργιος Κακούτης, ἐπιτελάρχης τοῦ Σχηματισμοῦ, συνταγματάρχης (ΠΒ), μέ θέμα «110 χρόνια ἀπό τήν Ἰδρυση τῆς IV Μεραρχίας Πεζικοῦ, β) κ. Γεράσιμος Καραμπελιάς, Ἀν. Καθηγητής τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου, μέ θέμα «Διοίκησις καί χαρισματική ἡγεσία στήν περίπτωσι τοῦ ἀρχιστράτηγου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη». Ἀκολούθησε μουσική συναυλία μέ ἐπετειακά τραγούδια ἀπό τήν Στρατιωτική Μουσική τῆς IV Μεραρχίας Πεζικοῦ. Τήν ἐκδήλωσιν παρηκολούθησε ὁ Σεβασμιώ-

τατος Μητροπολίτης μας.

Σάββατο 24η Σεπτεμβρίου,

είς τό χωρίον Λιμποβίσι καί ὥρα 10:30, Ἀρχιερατική Δοξολογία, Ἐκφώνησις τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ἡμέρας, Ἐπιμνημόσυνος Δέησις, κατάθεσις στεφάνων εἰς τήν προτομήν τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη καί Δημοτικοί χοροί ἀπό χορευτικά συγκροτήματα τοῦ Δήμου μας.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας καί ὥρα 18:30, εἰς τόν προαύλιον χῶρον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἔγιναν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τά ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντα τοῦ Μανώλη Δούνια, ἐτελέσθη Ἐπιμνημόσυνος Δέησις καί Ὁμιλία ἀπό τόν φιλόλογο κ. Ἡλία Χαλκιᾶ μέ θέμα «Μανώλης Δούνιας: ὁ πορθητής τῆς Τριπολιτσᾶς». Ἀκολουθήσαν Δημοτικοί χοροί ἀπό χορευτικά συγκροτήματα τοῦ Δήμου μας.

Στίς 19:30 ἔλαβε χώρα Λαμπαδηδρομία Προσκόπων εἰς τήν πλατεία Ἄρεως. Ἀμέσως μετά, περί ὥραν 20:30 παρουσιάσθηκε τό Θεατρικό Εἰκαστικό Δρώμενο «Ἡ ἐπόμενη μέρα».

«Ἡ ἐπόμενη μέρα» τῆς Ἀλώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς συνδιαλέγεται μέ τήν ἐπόμενη μέρα τῆς καταστροφῆς τῆς Σμύρνης, δύο ἀπό τίς πιό σημαντικές ἱστορικές

στιγμές τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ πρώτη μετρᾷ 201 χρόνια ἐνῶ ἡ δευτέρα συμπληρώνει 100. Ἡ Τρίπολις ἀναδύεται ἀπό τά ἐρείπιά της καθῶς ἡ Σμύρνη βυθίζεται στή στάχτη. Μέσα ἀπό πραγματικές καταγραφές καί ἐξαιρετικές ἱστορικές συμπτώσεις, οἱ ἀφηγήσεις συγκλίνουν καί ἀποκλίνουν μέχρι νά βρεθοῦν εἰς τόν ἴδιον τόπον καί χρόνον. Ἡ Ἄννα Παπαδοπούλου – Μελά καί ὁ Φωτᾶκος, ὁ ὑπασπιστής τοῦ Κολοκοτρώνη, ζωντάνεψαν μέσα ἀπό τίς ἐρμηνεῖες τῶν καταξιωμένων ἡθοποιῶν Παναγιώτας Βλαντῆ καί Χριστοδούλου Στυλιανοῦ. Ὁ Ἐλισσαῖος Βλαῆκος, ἀφηγοῦνταν τά γεγονότα τά ὁποῖα ὁδήγησαν εἰς τά δύο αὐτά σημαντικά ἱστορικά γεγονότα. Σκηνοθεσία καί χορογραφία κ. Μαργαρίτα Τρίκκα. Μουσική σύνθεσις, ἐνορχήστρωσις καί διεύθυνσις ὀρχήστρας κ. Θεόδωρος Λεμπέσης. Ἐπιμέλεια καί σύνθεσις κειμένων κ. Λευτέρης Ντρούβας. Τραγούδησαν ἡ κ. Μαρία Σουλτάτου καί ὁ κ. Παναγιώτης Ἀγγελακόπουλος. Συμμετείχαν: α) Χορωδία «Ορφέας Τρίπολης», διεύθυνσις κ. Χριστίνα Ἀθανασοπούλου, β) Θεατρική Ὁμάδα Τριπόλεως, γ) Λύκειον Ἑλληνίδων Τριπόλεως, δ) Χορευτικός Ὁμιλος Τριπόλεως, ε) Κέντρον Ἑλληνικοῦ Χοροῦ «Ἀρκαδιανή», στ) Λαογραφική Ἑστία Τριπόλεως, ζ) Χοροτεχνία Ἀρχάδων «Δρώ-

μενα», η) Χορευτικός Σύλλογος «Τεγέα». Τήν σκηνογραφική καί ἐνδυματολογική ἐπιμέλεια εἶχε ἡ κ. Μαρία Παπαδοπούλου. Φωτισμοί, κ. Μελίνα Μάσχα. Βοηθός σκηνοθεσίας καί χορογραφίας κ. Παρασκευή Λυπημένου. Τήν ἐκδήλωσιν ἐσυνόδευσε ὀρχήστρα κλασικῶν καί παραδοσιακῶν ὀργάνων.

Κυριακή 25η Σεπτεμβρίου,

εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ἱερὸν Ναόν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως, ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία ἀπὸ τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ. Ἀκολούθησε Ἱερὰ Δοξολογία καί ὁ Πανηγυρικός τῆς ἡμέρας ἀπὸ τόν καθηγητὴ κ. Μελέτη Μελετόπουλο μέ θέμα «Τό πρῶτο ἐλεύθερο ἑλληνικὸ ἔδαφος μετὰ τό 1453».

Τήν 11:30 ἐτελέσθη Ἐπιμηνόσυνος Δέησις καί κατάδεις στεφάνων εἰς τό Μνημεῖον Ἀρχιερέων καί Προκρίτων καί εἰς τόν Ἀνδριάντα τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρώνη ἐπὶ τῆς πλατείας Ἄρεως.

Πρὶν τήν ἑναρξιν τῆς Παραλάσεως, ἔμπροσθεν τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου Τριπόλεως, ἐτελέσθη ἡ ἀποκάλυψις τῶν Πολεμικῶν Σημαιῶν τῆς IV Μεραρχίας Πεζικοῦ, τοῦ 11ου Συντάγματος Πεζικοῦ, τοῦ 239ος Συντάγματος Εὐζώνων καί τῆς 124ης Πτέρυγας Βασικῆς Ἐκπαιδεύσεως, οἱ

ὁποῖες συμμετεῖχαν εἰς τήν Παρέλασιν προπορευόμενες τῶν Στρατιωτικῶν Τμημάτων τῆς Φρουρᾶς Τριπόλεως.

Ἀκολούθησε ἡ κατ' ἔτος καθιερωμένη Παρέλασις μέ τήν συμμετοχήν τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ἀπογόνων Μακεδονομάχων, Φιλαρμονικῶν, μαθητριῶν καί μαθητῶν τῶν σχολείων τῆς πόλεώς μας, Ἀντιπροσωπειῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν ἱστορικῶν πόλεων, Χορευτικῶν Συλλόγων, Προσκόπων, Ὁδηγῶν, Τμημάτων τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καί Σωμάτων Ἀσφαλείας.

Τό βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τήν πλατείαν Ἄρεως, περί ὥραν 20:30, ἔλαβε χώρα ἡ Συμφωνική καί Χορωδιακή Μουσική Συναυλία «Θέλει Ἀρετὴν καί Τόλμην ἢ Ἐλευθερία». Πρόκειται γιά ἓνα μουσικὸ ταξίδι ἀπὸ τίς ἐπικεῖς «Ἀρκαδίες» ὡς τὰ λαϊκὰ τραγούδια, εἰς μνήμην τοῦ Μίκη Θεοδωράκη. Διεύθυνσις κ. Παναγῆς Μπαρμπάτης. Ἀφήγησις καί κείμενα κ. Κλέλια Χαρίση. Ἐρμήνευσαν ὁ λαϊκὸς τραγουδιστής κ. Δημήτριος Μπάσης καί οἱ λυρικοὶ καλλιτέχνες κ. Τζίνα Φωτεινοπούλου, σοπράνο, κ. Ἀντώνιος Κορωναῖος, τενόρος, κ. Παντελεήμων Κοντός, βαρύτονος, 120 χορωδοὶ ἀπὸ τίς Χορωδίες «Χορωδία Ὁρφέας Τρίπολης», «Χορωδία Τρίπολης La Vita», «Μουσικός Ὅμιλος Σπάρτης», «Συμφωνική Ὁρχήστρα καί Μαντολινάτα

Ἑλλάδας». Συμφωνική καί χορωδιακή ἐνορχήστρωση ὑπό τοῦ κ. Παναγῆ Μπαρμπάτη. Ἡ Ἐκδηλώσεις ἔληξαν μέ τήν καῦσιν πυροτεχνημάτων καί τήν ἀνάκρουσιν τοῦ Ἑθνικοῦ Ὕμνου ἀπό τήν Φιλαρμονικήν τοῦ Δήμου Τριπόλεως.

Σάββατο, 1ῃ Ὀκτωβρίου 2022.

Λαμπρῶς ἐόρτασε κι ἐφέτος ὁ Ναός τῆς Παναγίας τῆς Γοργοῦπηκόου εἰς τό κέντρον τῆς πόλεώς μας, Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου.

Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός καί ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱερά Παράκλησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Γοργοῦπηκόου. Ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς, 1ῃ Ὀκτωβρίου, ἐτελέσθη ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία.

Δεύτερα, 3ῃ Ὀκτωβρίου 2022.

Τήν Δεύτερα, 3ῃ Ὀκτωβρίου 2022, ἐορτή τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, προστάτου τῶν Δικαστικῶν, ἐόρτασε μέ κάθε λαμπρότητα τό ἐξωκλήσιον τοῦ Ἁγίου εἰς τήν θέσιν «Ἄλσος τῆς Θέμιδος» πλησίον τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ πρὸς Σιλίμνα, ἔξω ἀπὸ τήν Τρίπολιν.

Τό ἐσπέρας τῆς παραμονῆς, ἐτελέσθη Μέγας Ἀρχιερατικός

Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς, ἐτελέσθη ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία μετ' Ἀρτοκλασίας. Πλήθος κόσμου, Δικαστικοί ὑπάλληλοι, Δικηγόροι, Συμβολαιογράφοι, ὑπάλληλοι τοῦ Ὑποθηκοφυλακείου Τριπόλεως καί ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν προσέτρεξαν νά λάβουν τήν χάριν καί τήν εὐλογίαν τοῦ Ἁγίου.

Σάββατο, 22α Ὀκτωβρίου 2022.

Μέ τήν εὐλογία καί τήν προτροπή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ξεκίνησαν τό Σάββατο 22α Ὀκτωβρίου οἱ συναντήσεις τοῦ Παιδικοῦ Βυζαντινοῦ Χοροῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας. Οἱ πρόβες πραγματοποιοῦνται κάθε Σάββατο 4:30 τό ἀπόγευμα εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως ὑπὸ τήν καθοδήγησιν τοῦ κ. Βασιλείου Γεωργαρά, Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Κυριακή, 23ῃ Ὀκτωβρίου 2022.

Μέ τιμὴ καί εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς δωρητές, τήν οἰκογένεια Δέμου, πραγματοποιήθηκαν τά ἐγκαίνια τοῦ ἀνελκυστήρος

τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως, τό πρωί τῆς Κυριακῆς 23ης Ὀκτωβρίου.

Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Σεβασμιότατος Ποιμενάρχης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐτέλεσε τόν Ἁγιασμόν δίνοντας τήν εὐχή τῆς ἐκκλησίας πρὸς τοὺς δωρητές τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἔργου γιά τόν Μητροπολιτικόν Ναό.

Τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἀνελκυστήρος μετείχε ἡ οἰκογένεια Δέμου, μέ τόν δωρητή κ. Σταῦρο Δέμο, ἐμφανῶς συγκινημένο, νά τονίζει πὼς αὐτό ἀποτελεῖ μία πράξη γιά ὅλο τόν κόσμο καί δὴ γιά ἀνθρώπους πού ἔχουν κινητικά προβλήματα προκειμένου νά ἔχουν τήν δυνατότητα νά προσευχηθοῦν εἰς τόν Ἱερόν Ναό.

Εἰς τήν ἐκδήλωσιν τῶν ἐγκαινίων παρέστη σύσσωμος ἡ Περιφερειακὴ Ἀρχὴ μέ τόν Περιφερειάρχη κ. Παναγιώτη Νίκα καί τοὺς Ἀντιπεριφερειάρχες Μανώλη Σκαντζό καί Παναγιώτη Λαμπρόπουλο, ὁ Βουλευτὴς Ἀρχαδίας κ. Κώστας Βλάσσης, ὁ Δήμαρχος Τριπόλεως κ. Κώστας Τζιούμης, Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, Πολιτευτές ἀλλὰ καί ὁ Πρόεδρος τοῦ ΕΛΓΑ Ἀνδρέας Λυκουρέντζος.

Ἀμέσως μετά τὰ ἐγκαίνια, ὁμίλησαν τὰ τέκνα τοῦ κ. Σταύρου Δέμου περὶ τοῦ συγκεκριμένου ἔργου καί τῆς ἐπενδύσεως τῆς οἰκογένειας εἰς Τρίπολιν, ὁ Βου-

λευτὴς Ἀρχαδίας κ. Κώστας Βλάσης ἐνῶ χαιρετισμοὶ ἀπηύθυναν ὁ Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Παναγιώτης Νίκας καί ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀναπηρικοῦ κινήματος ΑΜΕΑ Πελοποννήσου Νίκος Καραλὴς ἐκφράζοντας τίς εὐχαριστίες τους πρὸς τοὺς εὐεργέτες.

Τρίτη, 8η Νοεμβρίου 2022.

Μέ λαμπρότητα τιμήθηκε ἡ ἑορτὴ τῆς Συνάξεως τῶν Ἁγίων Ἀρχαγγέλων καί Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καί Γαβριήλ καί πασῶν τῶν ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων εἰς Τρίπολιν. Τήν παραμονήν τῆς ἑορτῆς, Δευτέρα 7η Νοεμβρίου, ἐψάλη Μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός εἰς τόν ὁμώνυμον Ἱερό Ναό χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, πλαισιωμένου ἀπὸ Ἱερεῖς τῆς πόλεως καί τήν συμμετοχὴν πλήθους πιστοῦ λαοῦ. Τήν διακονίαν τοῦ λόγου, μέ τήν εὐχή τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἀνέλαβε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Βενέδικτος Καρύδης. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς ἐτελέσθη ὁ Ὁρθρος καί πανηγυρικὴ Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία.

Δευτέρα, 21η Νοεμβρίου 2022.

Τό Λεωνίδιον, ἡ γραφικὴ καί ὁμορφὴ πρωτεύουσα τῆς Τσακωνιάς, ἐτίμησε μέ λαμπρότητα τήν

Θεομητορική έορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

Τήν παραμονήν τῆς έορτῆς, Κυριακή 20ῃ Νοεμβρίου 2022, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καί ὁ Βοηθός Ἐπίσκοπός του, Τεγέας κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ, ὑποδέχθηκαν, κατά παλαιόν ἔθος, εἰς τήν εἴσοδον τῆς πόλεως τοῦ Λεωνιδίου τήν θαυματουργό Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἑλῶνας παρουσία τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Ἀρχόντων καί τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ καί μετέφεραν τήν ἱερά Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος εἰς τό Μετόχιον τῆς Μονῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλλη ἡ Ἀκολουθία τῆς ἱερᾶς Παρακλήσεως πρὸς τήν Παναγία μας καί ἀκολούθησε ὁ Μέγας πανηγυρικός Ἑσπερι-

νός τῆς έορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας.

Ἀνήμερα τῆς έορτῆς, ἐτελέσθη ἡ πανηγυρική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ καί τοῦ Ἐπισκόπου Τεγέας κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ.

Γιά ἓνα ἀκόμη ἔτος, ἡ Ἱερὰ Μονή, ἀντί πανηγυρικῆς τραπεζῆς, διέδωσε ὑποτροφίες πρὸς τοὺς ἀριστούχους μαθητές τοῦ Γυμνασίου, τοῦ Λυκείου καί τοῦ ΕΠΑΛ Λεωνιδίου.

Ἀκολούθησε ἡ καθιερωμένη λιτάνευσις τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Ἑλῶνας εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεως τοῦ Λεωνιδίου.

*Επί τοῦ Πιεστηρίου

Ἡ Ἱερὰ Μονή τοῦ Ἀγίου Νικολάου τῶν Καλτεζῶν μπορεῖ νά μὴν ἔχει μεγαλεῖα καί τήν ἐπιβλητικότητα τῆς Ἀγιορείτικης Πολιτείας οὔτε καί τήν ἐντυπωσιακή ἀρχιτεκτονική τῶν οἰκημάτων της, ἔχει ὁμως τό πρωτεῖον τῆς ἀναγεννημένης Ἑλλάδος κατά τό 1821 ὅπου μέ τή Συνέλευσι τῶν Προκρίτων, τῶν Ἀρχιερέων καί Ὀπλαρχηγῶν τῆς Πελοποννήσου ἡ Ἑλλάς ἐμφανίζεται ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων γιά πρώτη φορά ὡς πολιτική ὑπόστασις.

Αὐτή τήν Ἱερὰ Μονή πού στίς ἡμέρες μας ἐφθασε στό ἔσχατο σημεῖον τοῦ ἀφανισμοῦ της ἀπό προσώπου τῆς γῆς ἀνέλαβε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας νά διασώσῃ καί νά ἀναβιώσῃ καί τήν 6ην Δεκεμβρίου 2022 προέβη στίς χειροτονίες ἐνός Ἱερομονάχου καί ἐνός Ἱεροδιακόνου πού μαζί μέ ἓναν παλαιότερον Γέροντα θά ἀναλάβουν τήν ἀναβίωσι τῆς Μονῆς. Εὐχόμεθα ὁ Θεός διά πρεσβειῶν τοῦ Ἀγίου Νικολάου νά εὐλογήσῃ τήν νέαν Ἀδελφότητα γιά νά φέρεϊ τή Μονή στό μεγαλεῖο πού τῆς πρέπει.

